

INNOVATIVE
LEARNING
INSTITUTE
UNIVERSITY OF PHAYAO

โปสเตอร์ Super KPI 1.1.2

โครงการนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ประจำปีงบประมาณ 2567

สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท

“รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน”

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้อาชีวศึกษา สำหรับนิสิตครูสังคมศึกษา

อาจารย์อรณพลา คณิตชรางกูร
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนิสิตครูสังคมศึกษา 2) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นิสิตวิชา วิชาชีพครู แขนงวิชาสังคมศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน รวม 15 ชั่วโมง 2) แบบวัดความฉลาดรู้อาชีวศึกษา จำนวน 50 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น จำนวน 5 แผน มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจข้อมูล ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นประมวลองค์ความรู้ ขั้นตรวจสอบองค์ความรู้ และขั้นสรุปความรู้ 2) นิสิตมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดรู้อาชีวศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางสถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในสังคมไทย โดยพบว่าปัญหาการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดูแลปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนแล้วก็ตาม แต่ระบบการศึกษาก็ควรตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและจำเป็นต้องหาวิธีที่จะเข้ามาช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและเตรียมนิสิตครูสังคมศึกษาให้มีความรู้พื้นฐานทางด้านอาชีวศึกษา เพื่อให้ นิสิตที่กำลังจะไปเป็นครูสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับอาชีวกรรมและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเข้าใจสาเหตุแห่งการกระทำความผิด สภาพแวดล้อม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นมูลเหตุให้เกิดการกระทำความผิด ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ เพื่อเป็นแนวทางการเรียนรู้ที่นิสิตครูสังคมศึกษาจะได้นำไปปรับใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ออกแบบการเรียน การสอนที่จะพัฒนาความฉลาดรู้อาชีวศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนิสิตครูสังคมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้อาชีวศึกษาสำหรับนิสิตครูสังคมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตครูสังคมศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มเป้าหมาย

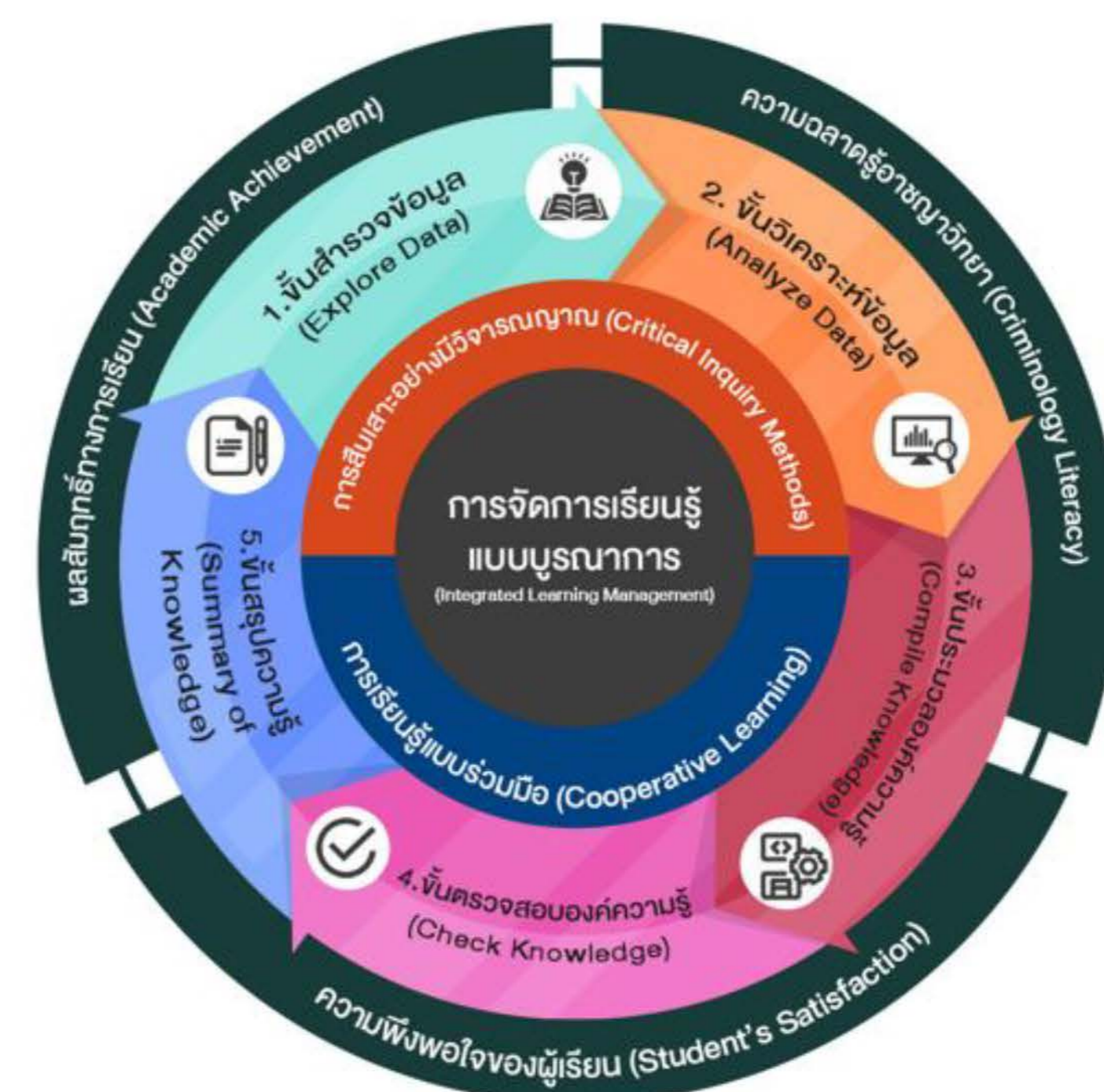
นิสิตวิชา วิชาชีพครู แขนงวิชาสังคมศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต ปีการศึกษา 2567 โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 30 คน โดยเลือกจากนิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชา 161433 วิทยาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ตามแผนการเรียนของหลักสูตร

วิธีดำเนินการ

1. ให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความฉลาดรู้อาชีวศึกษา ก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบวัดความฉลาดรู้อาชีวศึกษาจำนวน 50 ข้อ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 5 แผน รวม 15 ชั่วโมง
3. ให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความฉลาดรู้อาชีวศึกษา หลังเรียน (Posttest)
4. ให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
5. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความฉลาดรู้อาชีวศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนและข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตไปทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้อาชีวศึกษา สำหรับนิสิตครูสังคมศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้อาชีวศึกษา สำหรับนิสิตครูสังคมศึกษา

ผลการดำเนินโครงการ

ตารางที่ 1

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้อาชีวศึกษา สำหรับนิสิตครูสังคมศึกษา

แผนฯที่	เรื่อง	ขั้นตอนการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้	เวลาที่ใช้ (ชั่วโมง)
1	อย่างก้าวที่พลาดพลั้ง	ขั้นที่ 1 สำรวจข้อมูล	3
2	เหตุใดจึงทำเช่นนั้น	ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล	3
3	การป้องกันย่อมดีกว่าการแก้ไข	ขั้นที่ 3 ประมวลองค์ความรู้	3
4	รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง	ขั้นที่ 4 ตรวจสอบองค์ความรู้	3
5	ชีวิตปลอดภัยใส่ใจไม่ประมาท	ขั้นที่ 5 สรุปความรู้	3

ตารางที่ 2

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดรู้อาชีวศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

คะแนนการทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	50	33.50	4.11	11.47*	0.00
หลังเรียน	30	50	40.70	3.14		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสืบเสาะแบบมีวิจารณญาณบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้อาชีวศึกษา

รายการประเมิน	ส่วนเบี่ยงเบน		แปลผล
	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	มาตรฐาน S.D.	
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.32	0.68	มาก
2. ด้านเนื้อหาที่เรียน	4.48	0.58	มาก
3. ด้านผลที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน	4.47	0.66	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน	4.43	0.72	มาก
รวมทั้งหมด	4.42	0.65	มาก

A model for enhance potential of Nutrition Counseling skill through Practical Learning in Actual situation

(โมเดลการพัฒนาศักยภาพการให้คำปรึกษาด้านโภชนาการผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติในสถานการณ์จริง)

Mr. Natthaphon Thatsanasuwan
School of Medical Sciences

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

Background

Nutrition counseling is a two-way interaction between counselor and consultant and interpret the results of a nutritional assessment, identify patient's nutritional problems, set goals, discuss ways to meet these goals, and agree on future steps and the frequency of monitoring. Besides, Nutrition counseling is an important skill of nutritionist/dietitians which would promote and provide to student

There are many reflection of staffs at hospital training suggested that our students had low ability in nutrition counseling, so we listed this issue and find a solution to improve student capacity in counselor way

For these reason, the practical learning in actual situation is an learning model which possibly enhance students performance in nutrition counseling

Objectives

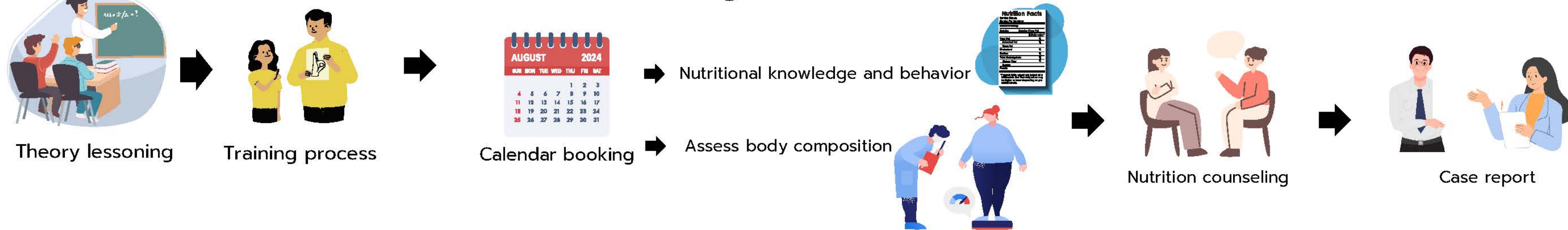
1. Provide dietitian students use practical learning process with patients who have health conditions (non-communicable diseases) at subdistrict health promotion hospital.
2. Practice counseling skill in behavior change and evaluate body composition in consultant who concern in health promotion
3. Participate with native people through home visit and solve a community problems which combined with Community nutrition.
4. Examine nutrition counseling skill both of group counseling and individual counseling

Learning practical process and Examination

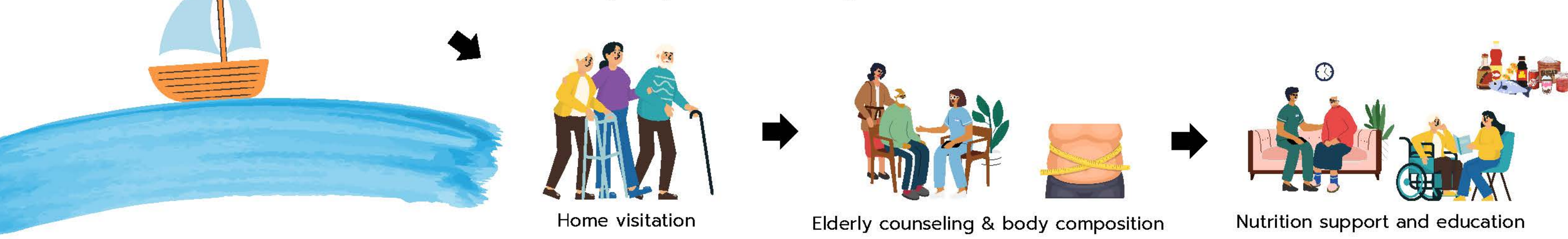
1. Patient counseling at Subdistrict Health Promotion Hospital.

2. Consumer counseling at Nutrition and Diet clinic.

3. Local people counseling combined with Community Nutrition.

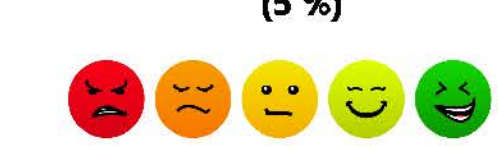

Practical examination in Nutrition counseling

Group counseling & workshop activity

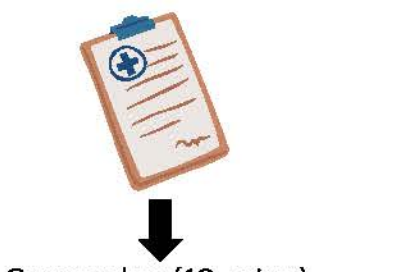

The evaluation score from participants (5%)

Individual counseling examination

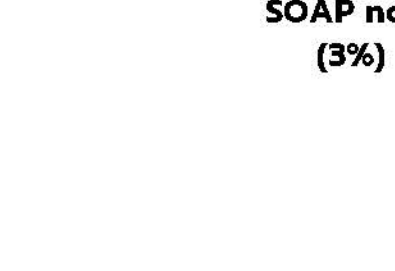
Review chart (5 mins)

Counselor (10 mins)

Write SOAP note (5 mins)

SOAP note (3%)

Professional dietitian examiners
Counseling skill evaluated by professional dietitian examiners (7%)

Overall mood and tone in Nutrition counseling examination

Group counseling and workshop activity (combined activity with community nutrition subject)

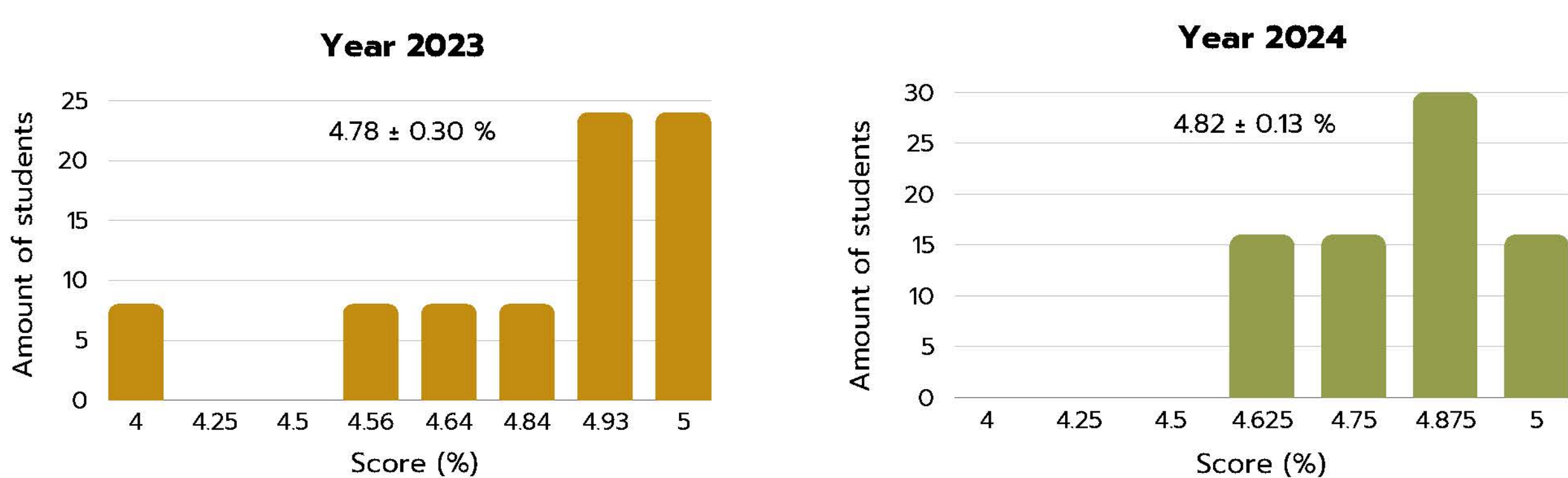

Individual counseling

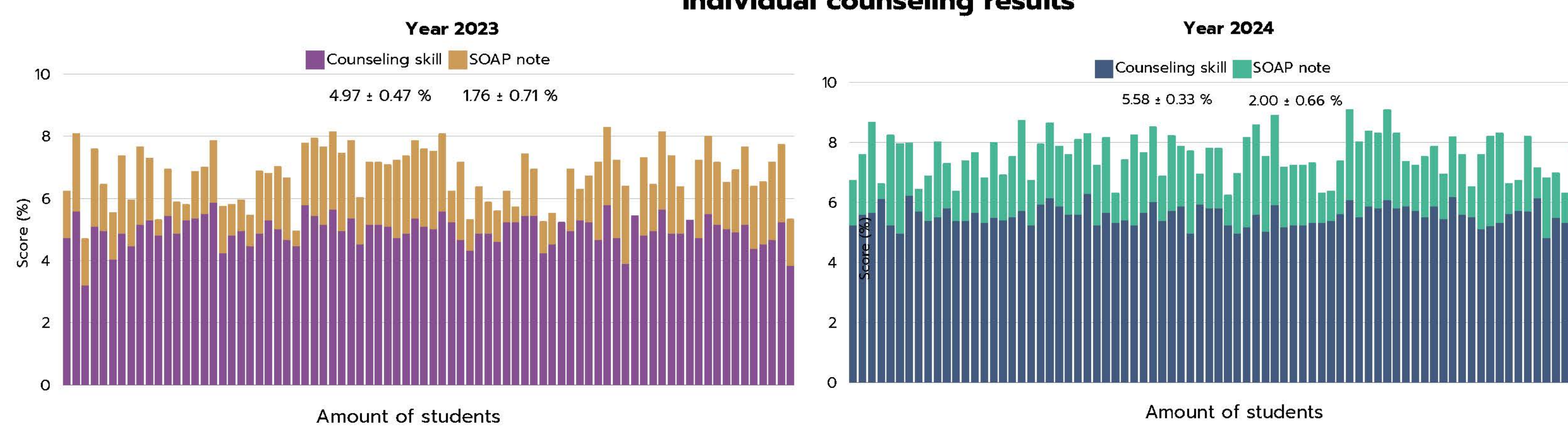

Results and Discussion

Group counseling and workshop activity results

Individual counseling results

As the results, both of group and individual counseling scores were improved from previous semester. They showed mean score at 4.82% in group counseling score and 5.58% in individual counseling score. According to last year, they have slightly increased in group counseling but significantly rose in individual counseling, so this practical nutrition counseling model probably enhanced students ability as consoler in future.

Conclusion

The nutrition counseling model is correlated with previous literatures, this skill is an important role which impacted vigorously to patients and consumers who want to improve and promote their nutritional status and change lifestyle behavior. Student who have necessary facing to interact with clients in realistic life, you have to have counseling technique to use in your profession. Therefore, practical learning at actual situation model is a choice to improve learner capacity especially consult and participation lessons, therefore it may be suitable for student who study in the way of counseling

References

American Dietetic Association. (2008). Nutrition Diagnosis and Intervention: Standardized language for the Nutrition Care Process. American Dietetic Association.
 Kelishadi R, Ardalan G, Gheiratmand R, Gouya M, M. Razaghi E, M. Delavari A, Majdzadeh R, Heshmat R, Motaghian M, Barekati H, Mahmoud-Arabi M, S. and Riazi M. M. (2007). Association of physical activity and dietary behaviours in relation to the body mass index in a national sample of Iranian children and adolescents: CASPIAN Study. Bulletin of the World Health Organization. 85 (1). 19-26.
 Maharjan K. and Chaudhary D. (2021). The Role of Nutrition Counseling in Controlling the Non-Communicable Diseases. 4. 121-132.
 Snetselaar L. G. (2009). Nutrition Counseling Skills for the Nutrition Care Process. K. Birtcher, Ed. Fourth edition. Jones and Bartlett. 1-494.

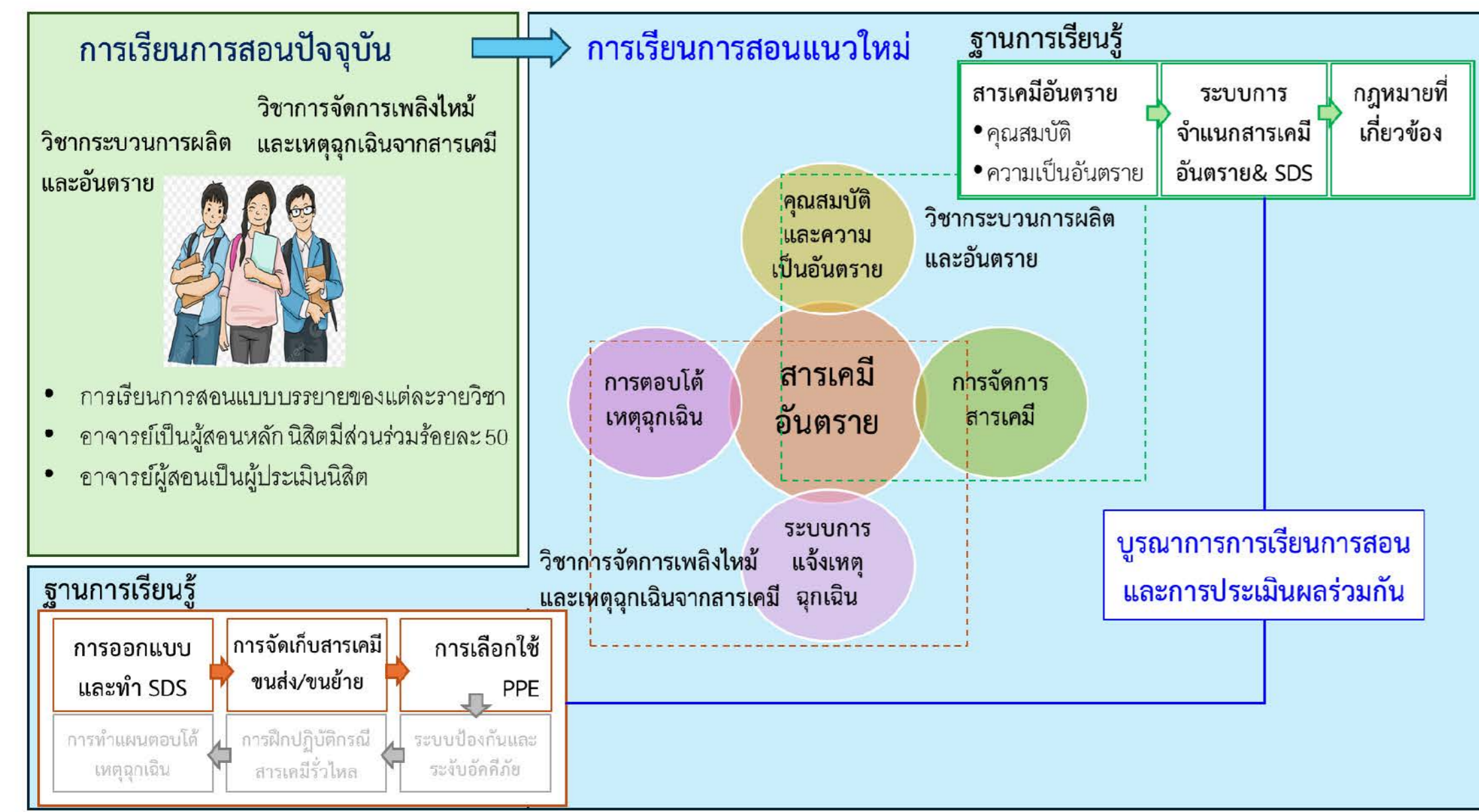

การพัฒนาแบบการเรียนการสอนโดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบพหุปัญญา ในการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชา

Development of Teaching and Learning Model by Applying Multiple Intelligences Technique for Integrated Subjects Teaching

อ.พรรณวดี สิงห์แก้ว อ.ศุภกาญจน์ แก่นท้าว คณะสาธารณสุขศาสตร์

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาและสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชา
- เพื่อพัฒนานิสิตให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสารเคมีอันตราย

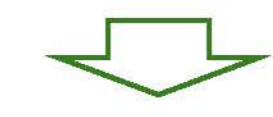
ขอบเขต

นิสิตสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชาการบวนการผลิตและอันตราย และรายวิชาการจัดการเพลิงไหม้และเหตุฉุกเฉินจากสารเคมี จำนวน 110 คน

วิธีดำเนินการ

รายวิชาการบวนการผลิตและอันตราย

ทดสอบความรู้เบื้องต้นสารเคมีอันตราย (ก่อน)

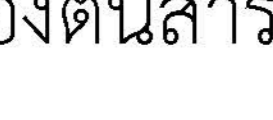

จัดการเรียนการสอนแบบผสม

นิสิตจัดกลุ่มด้วยตนเอง

ทฤษฎี 1 ชั่วโมง

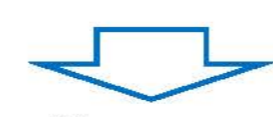
ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

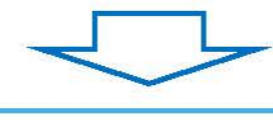
ทดสอบความรู้เบื้องต้นสารเคมีอันตราย (หลัง)

รายวิชาการจัดการเพลิงไหม้และเหตุฉุกเฉินจากสารเคมี

ทดสอบความเข้าใจ “สารเคมีอันตราย” (ก่อน)

อธิบายการทำงานด้วยหลักการ On the job training

ผู้สอนจัดกลุ่มแบบคละ >>> กิจกรรมพาทำ

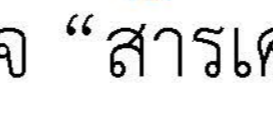
อาจารย์ผู้สอนส่งงานให้แต่ละกลุ่มตรวจงานที่ส่งของกลุ่มอื่น ๆ

นิสิตตรวจงานของกลุ่มอื่น

ผู้สอนให้ Check list กับนิสิต สำหรับประเมินงานอีกครั้ง พร้อมเฉลย

ทดสอบความเข้าใจ “สารเคมีอันตราย” (หลัง)

ลำดับ	ปัญหา	การประเมิน/ผู้ประเมิน	ผู้ทำ	การประเมิน/ผู้ประเมิน	ผู้ทำ
1	การติดป้ายเตือนอันตราย	น.ส.พชพร วรรณ	การติดป้ายเตือนอันตราย	น.ส.พชพร วรรณ	การติดป้ายเตือนอันตราย
2	การทำความสะอาดตู้ดูดควัน	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้ดูดควัน	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้ดูดควัน
3	การทำความสะอาดโต๊ะปฏิบัติการ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดโต๊ะปฏิบัติการ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดโต๊ะปฏิบัติการ
4	การทำความสะอาดพื้น	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดพื้น	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดพื้น
5	การทำความสะอาดถังขยะ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดถังขยะ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดถังขยะ
6	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี
7	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี
8	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้เก็บสารเคมี

ผลการดำเนินงาน

รายวิชา 325323 กระบวนการผลิตและอันตราย

ตารางที่ 1 คะแนนทดสอบระดับความรู้ก่อนและหลังการเรียนการสอนแบบผสม

	ก่อนเรียน	หลังเรียน
Mean	2.60	3.80
Max	4.00	5.00
Min	1.00	2.70
SD	0.68	0.54

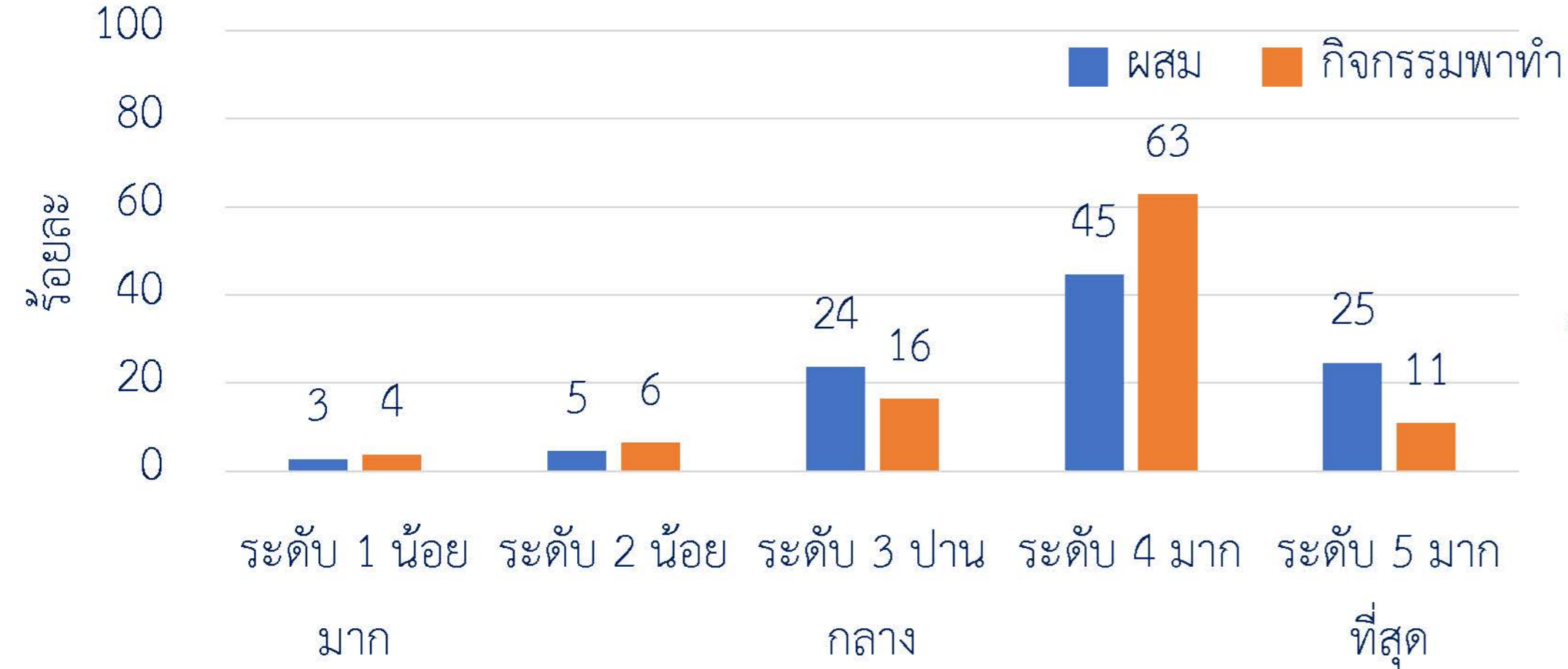
รายวิชา 325425 การจัดการเพลิงไหม้และเหตุฉุกเฉินจากสารเคมี

ตารางที่ 2 คะแนนความเข้าใจระบบการจัดการสารเคมีก่อนและหลังการเรียนการสอนแบบกิจกรรมพาทำ

	ก่อนเรียน	หลังเรียน
Mean	2.00	3.10
Max	3.00	4.20
Min	1.00	1.90
SD	0.90	0.72

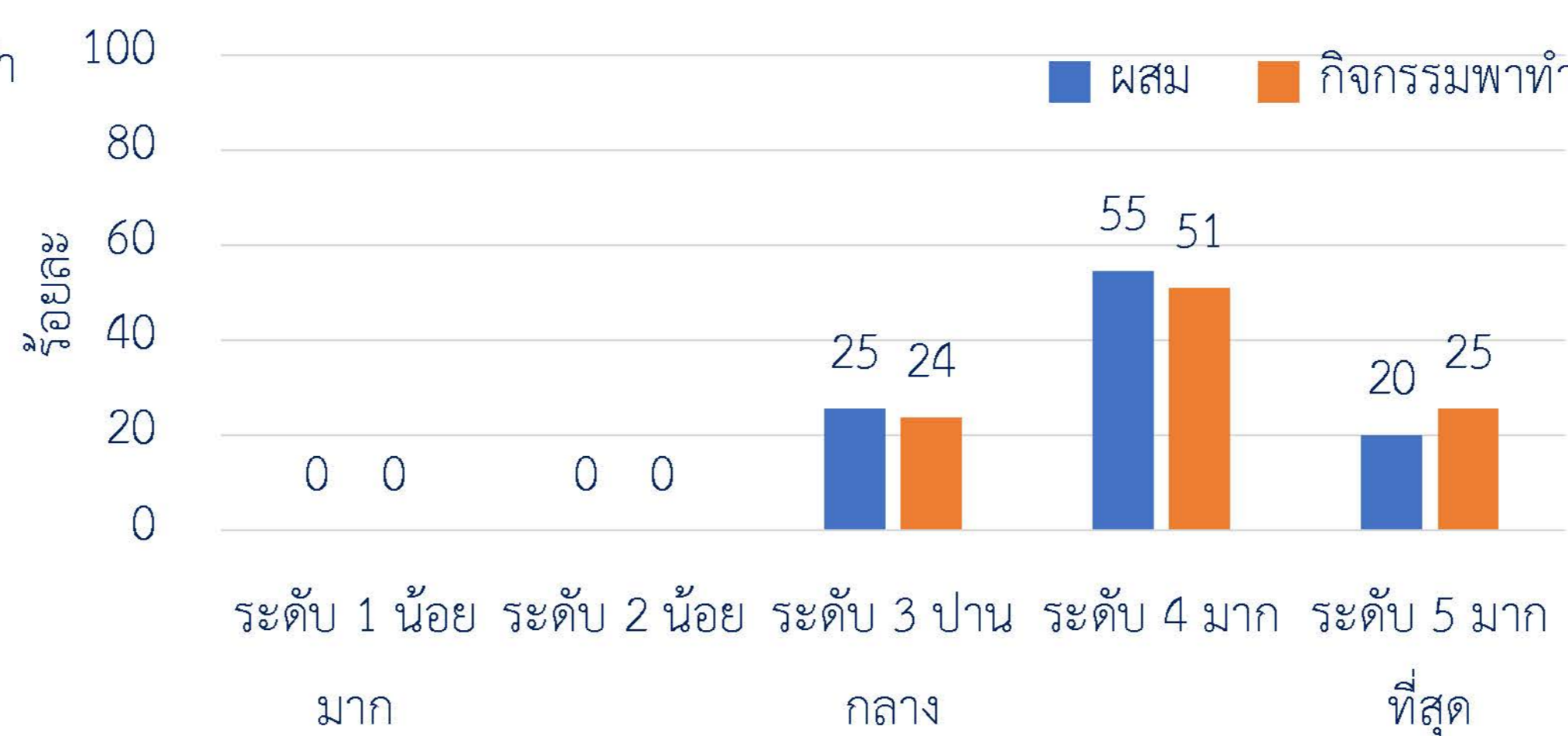
ผลการเรียนรู้ด้าน “ความเข้าใจในเนื้อหา”

การสอนในรูปแบบผสมและกิจกรรมพาทำ “ความเข้าใจในเนื้อหา”

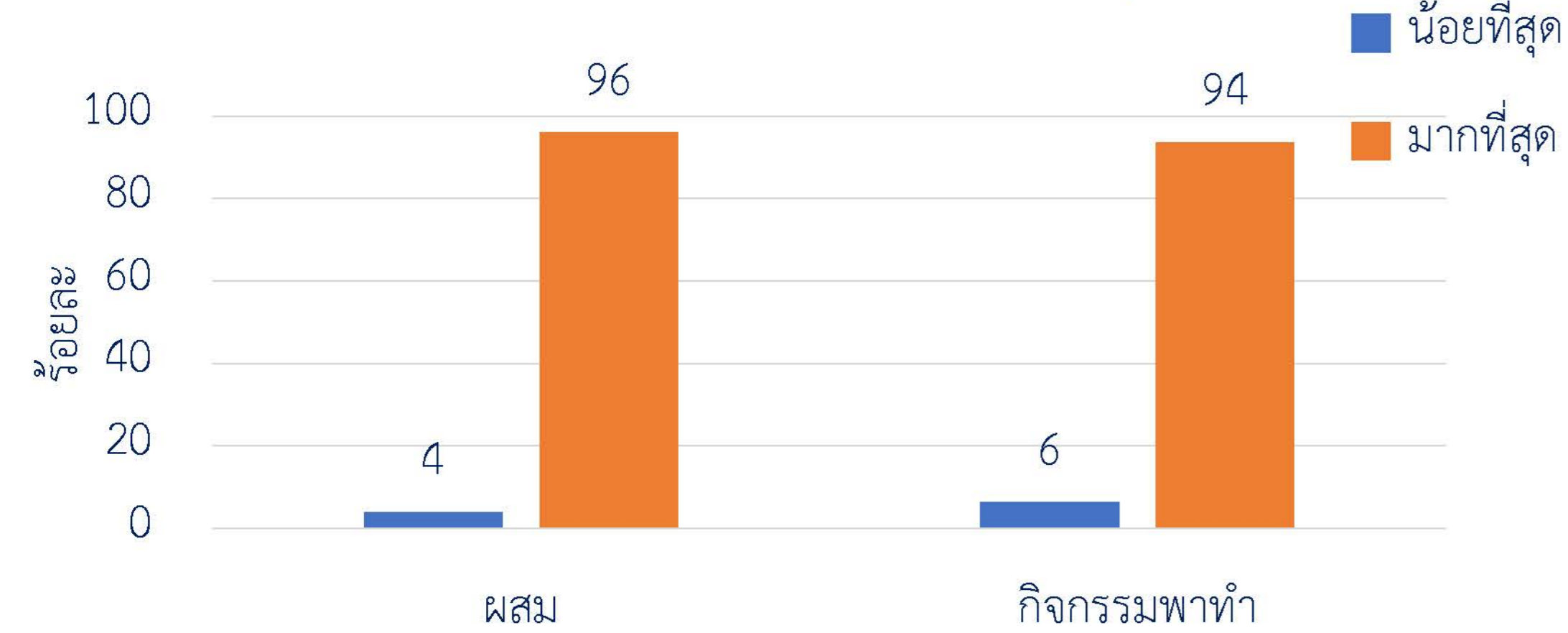
ผลการเรียนรู้ด้าน “การนำไปใช้”

การสอนในรูปแบบผสมและกิจกรรมพาทำ “การนำไปใช้”

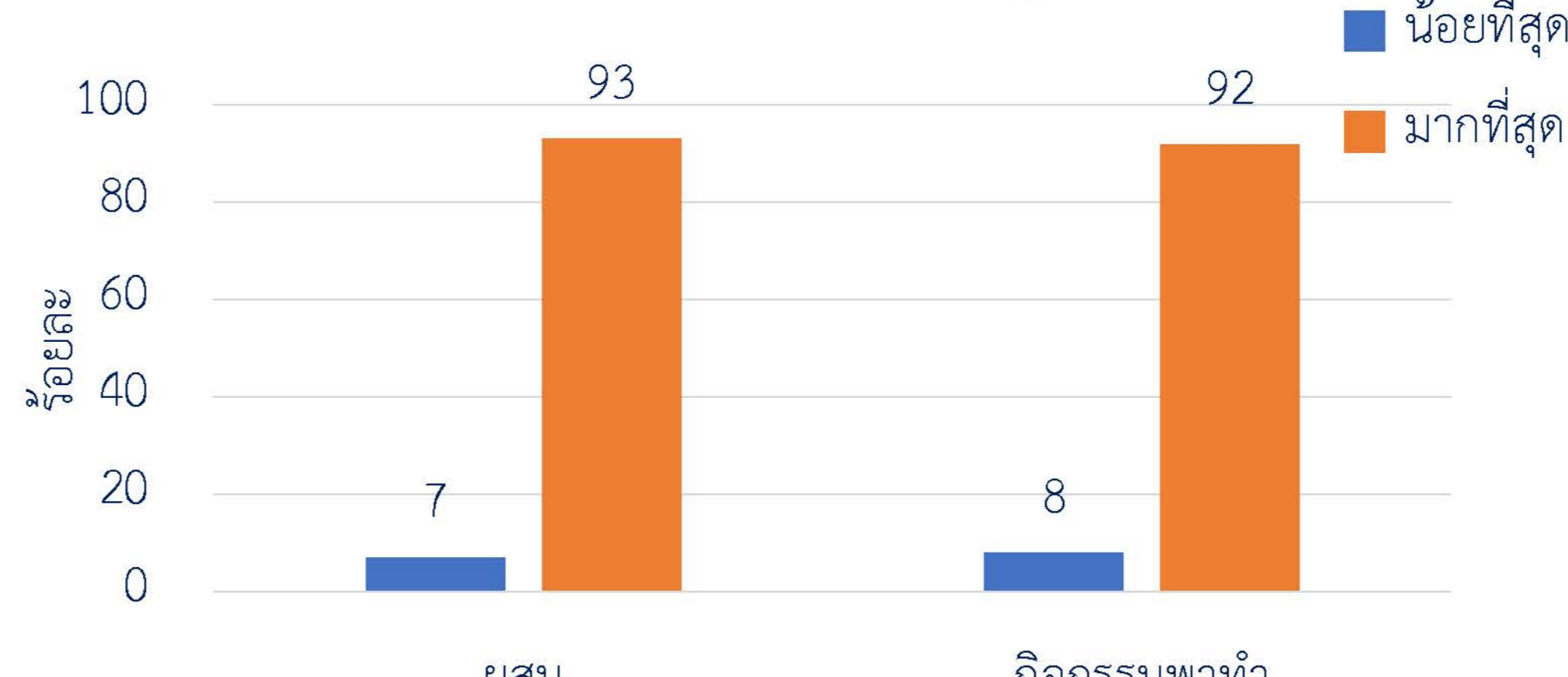
ผลการเรียนรู้ด้าน “การสอนงาน การให้คำแนะนำภายในกลุ่ม”

การสอนในรูปแบบผสมและกิจกรรมพาทำ “การสอนงาน การแนะนำภายในกลุ่ม”

ผลการเรียนรู้ด้าน “การแบ่งงาน แจกจ่ายงาน”

การสอนในรูปแบบผสมและกิจกรรมพาทำ “การแบ่งงาน แจกจ่ายงาน”

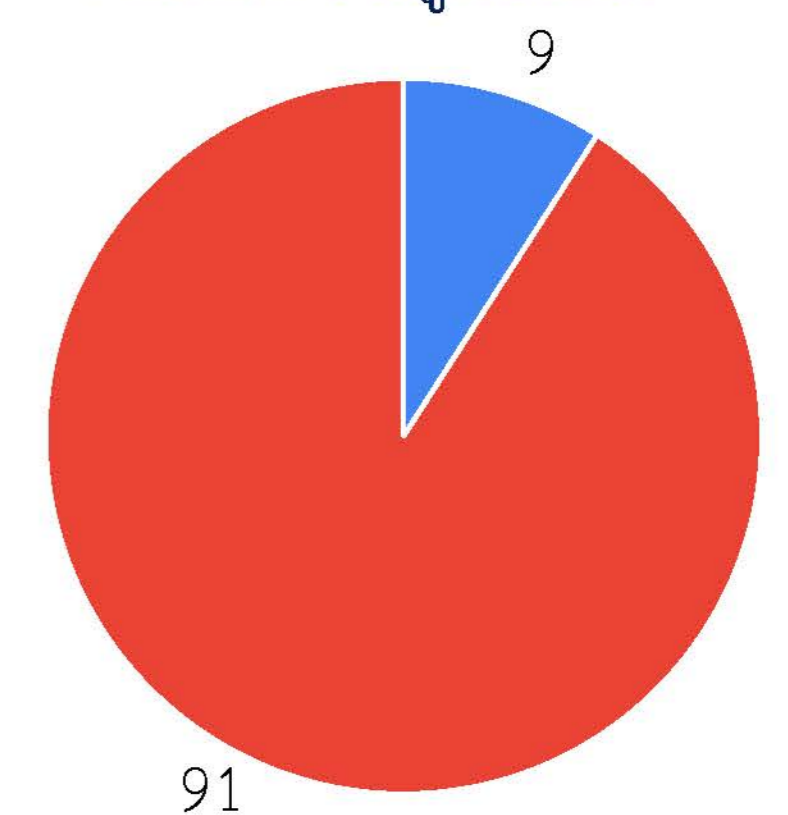

จุด	ปัญหา	การประเมิน/ผู้ประเมิน	ผู้ทำ	การประเมิน/ผู้ประเมิน	ผู้ทำ
1	การทำความสะอาดตู้ดูดควัน	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้ดูดควัน	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดตู้ดูดควัน
2	การทำความสะอาดโต๊ะปฏิบัติการ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดโต๊ะปฏิบัติการ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดโต๊ะปฏิบัติการ
3	การทำความสะอาดพื้น	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดพื้น	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดพื้น
4	การทำความสะอาดถังขยะ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดถังขยะ	น.ส.พชพร วรรณ	การทำความสะอาดถังขยะ

ผลการเรียนรู้ด้าน

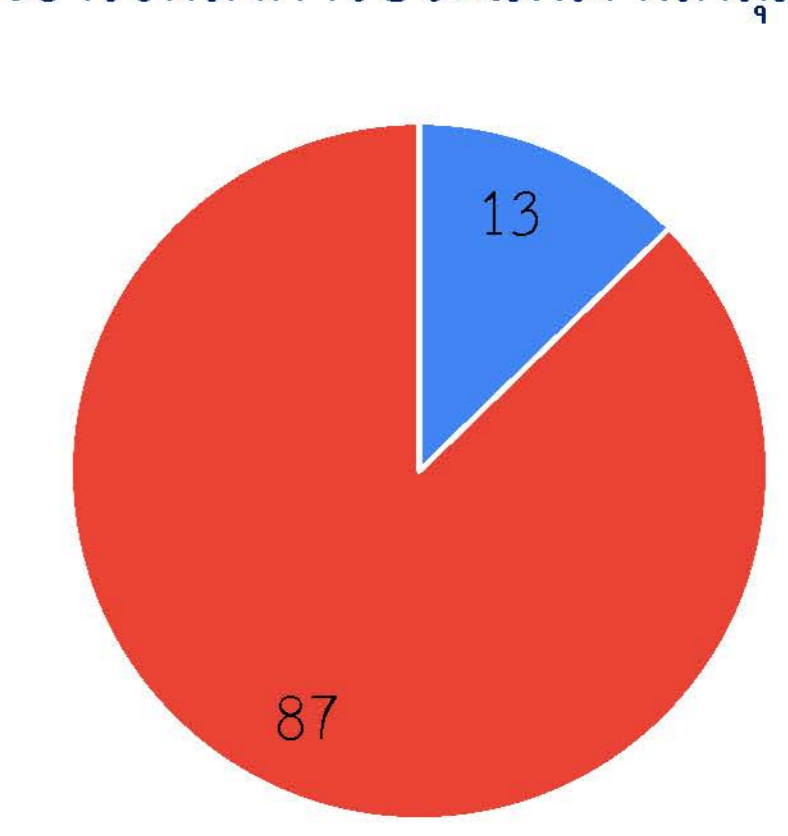
“การตรวจงาน/ประเมินงานด้วยนิสิต”

การหาความรู้เพิ่มเติม

■ น้อยที่สุด ■ มากที่สุด

ความเข้าใจหลังการประเมินงานกลุ่มอื่น

■ น้อยที่สุด ■ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

- การนำไปใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ที่กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้คล้ายกัน เพื่อบูรณาการเรียนการสอนให้นิสิตได้ฝึกทักษะอื่น ๆ มากกว่าการเรียนทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว
- การวัดและประเมินผลที่ละเอียดและชัดเจน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังแนวคิด การเป็นผู้ประกอบการสำหรับนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษณา ใจแก้ว
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

บทคัดย่อ

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นหลักสูตร ที่เน้นการรำนักกฎหมายที่มีความรู้และประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ อย่างไรก็ตาม พบว่าหลักสูตร ยังขาดการปลูกฝังทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งแม้ว่าหลักสูตร จะไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการสร้างผู้ประกอบการ แต่ทักษะการเป็นผู้ประกอบการสามารถที่จะเติมเต็มความเป็นคนและพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 จึงนำมาสู่วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการทักษะการเป็นผู้ประกอบการ (Soft Skill) ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้กับสถานการณ์จริงที่อาจเกิดขึ้นกับการทำงานในอนาคต โดยกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนจะแบ่งออกเป็น 4 กิจกรรมหลัก ประกอบไปด้วย 1.กิจกรรมการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า 2.กิจกรรมออกแบบแผน ธุรกิจ, ออกแบบเครื่องหมายการค้าและ Pitching 3.กิจกรรมทดสอบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และ 4. กิจกรรมลงพื้นที่บริการวิชาการและจัดทำวีดิโอสั้นเพื่อนำเสนอ ซึ่งจากการดำเนินการ พบว่า ผู้เรียนมีความเห็นต่อรายวิชานี้ว่าสามารถสร้างทักษะหรือแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการที่สามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาหรือการประกอบวิชาชีพในอนาคตได้ อยู่ที่ระดับ 5.00 (จากคะแนนเต็ม 5) นอกจากนี้ จากผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนภายหลังจากการเรียนการสอน พบว่า ทักษะและคุณลักษณะที่มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก เรียงลำดับดังนี้ 1.ความสามารถด้านการออกแบบธุรกิจ (+2.60) 2.ความสามารถด้านการเปลี่ยนความรู้สู่การลงมือทำ (+2.46) 3.การเรียนรู้จากความสำเร็จและก้าวต่อไป (+2.33) 4.การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมาย (+2.33) 5.ความสามารถด้านการออกแบบโลโก้ (+1.87) ในขณะที่ขยับจากดัชนีค่าที่เคยเรียนรายวิชาดังกล่าวมีความเห็นต่อการปลูกฝังการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ภายหลังจากสำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ 4.80 (จากคะแนนเต็ม 5) สำหรับมุมมองของผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการเห็นว่า สิ่งที่สำคัญมากที่สุดซึ่งควรปลูกฝังสำหรับผู้เรียน คือ 1.การเปลี่ยนความรู้สู่การลงมือทำ 2.การเรียนรู้จากความสำเร็จและก้าวต่อไป และ 3.การมีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการ ในส่วนของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนการปลูกฝังแนวคิดประกอบไปด้วย 1.กิจกรรมการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าที่ความโดดเด่นด้านการปลูกฝังการเรียนรู้จากความสำเร็จและก้าวต่อไป 2.กิจกรรมออกแบบแผนธุรกิจ, ออกแบบเครื่องหมายการค้าและ Pitching ที่ความโดดเด่นด้านการปลูกฝังการมีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการ 3.กิจกรรมทดสอบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่มีความโดดเด่นด้านการปลูกฝังการสามารถบริหารจัดการความเสี่ยง และ 4.กิจกรรมลงพื้นที่บริการวิชาการและจัดทำวีดิโอสั้นเพื่อนำเสนอ ที่ความโดดเด่นด้านการปลูกฝังการเปลี่ยนความรู้สู่การลงมือทำ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้เรียนและผู้มีส่วนรวมในโครงการจะถูกนำมาใช้ที่ประชุมของหลักสูตรเพื่อพัฒนาออกแบบหลักสูตร พ.ศ. 2568 ต่อไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

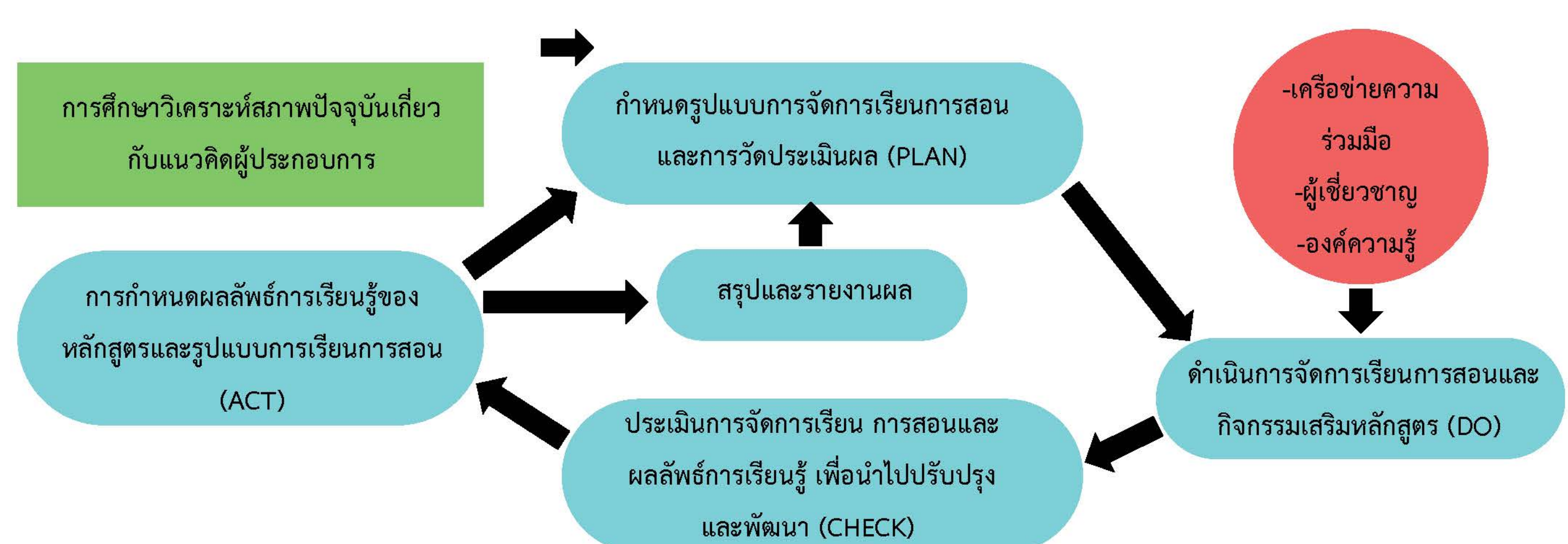
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา เริ่มจัดการเรียนการสอนนับตั้งแต่ พ.ศ.2546 เป็นต้นมา โดยมุ่งเน้นการรำนักกฎหมายที่มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมาย อย่างไรก็ตามด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อการประกอบอาชีพทางด้านกฎหมายได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไปหรือแม้กระทั่งจากการสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระหว่างช่วงที่ีรับพระราชทานปริญญาบัตรพบว่า รูปแบบของการประกอบอาชีพของบัณฑิตนิติศาสตร์เริ่มมีการประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือสืบทอดกิจการของครอบครัวมีจำนวนเพิ่มขึ้น จึงมีการเสนอแนะให้หลักสูตรมีการเพิ่มเติมการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการเป็นความรู้และทักษะที่ควรเพิ่มเติมในอนาคต ประกอบกับเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร (AUN QA version 4) ในข้อที่ 3.5 ได้ระบุถึงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ควรปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการไว้ในหลักสูตร ทั้งยังสอดคล้องกับการนำเอาทักษะ Design thinking ที่ได้มีการเสริมสร้างไว้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) มาใช้ต่อยอดในรายวิชาเฉพาะทางของหลักสูตร กล่าวโดยสรุป การปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการไม่สามารถสร้างได้โดยผ่านเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนในเชิงทฤษฎีเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรนิติศาสตร์ที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางกฎหมาย แต่ยังคงขาดในเรื่องของการบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติจริง จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงสามารถออกแบบและสร้างสรรค์รูปแบบธุรกิจของตนเอง โดยบูรณาการองค์ความรู้ทางกฎหมายโดยเฉพาะด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มมูลค่าและรับควบคุมคุ้มครองธุรกิจของตนเอง อันจะส่งผลให้เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาจะสามารถนำเอาความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยเป็นบัณฑิตพร้อมใช้สำหรับองค์กรวิสาหกิจต่างๆ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะ 5C+ (Community Change Agent) ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

ดังนั้น ในรายวิชา 100473 กฎหมายเครื่องหมายการค้าและการบริหารจัดการในเชิงพาณิชย์ที่จะได้มีการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งจะมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการนำแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการมาบูรณาการร่วมจะสามารถวัดและประเมินความสำเร็จของผลลัพธ์การเรียนรู้อันเกิดจากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบได้เป็นอย่างดี ทั้งยังสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs) ดังกล่าวด้วย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาองค์ประกอบแนวคิดผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตร
2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสมและบูรณาการองค์ความรู้ด้าน Design Thinking จากรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE) และสะท้อนคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็น Community Change Agent (5C+)
3. เพื่อศึกษาปัจจัยเกื้อหนุนและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการของนิสิต
4. เพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลกระทบต่อบรรลุ CLOs และ PLOs
5. เพื่อเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลสำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหลักสูตร

กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินการ

รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอนที่ได้

- 1. ผู้เรียนศึกษาหลักการ/แนวคิด/การให้ความคุ้มครองตามกฎหมายเครื่องหมายการค้า โดยมีการประเมินในรูปแบบของข้อสอบวินิจฉัย (PBL: Problem-Based Learning)
- 2. ผู้เรียนจะต้องออกแบบธุรกิจ/แผนธุรกิจโดยใช้ BMC และออกแบบเครื่องหมายการค้าภายใต้หลักการออกแบบเครื่องหมายการค้า โดยมีการประเมินผลโดยการ Pitching (Project-Based Learning)
- 3. ผู้เรียนจะต้องทดสอบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยใช้แบบฟอร์มตามหลักเกณฑ์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา (แบบ ก01) โดยมีการประเมินผลโดยการทดสอบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้เรียนเอง
- 4. ผู้เรียนลงพื้นที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อบริการวิชาการและจัดเตรียมวีดิโอสั้นนำเสนอผลการดำเนินงาน โดยมีการประเมินผลผ่านการนำเสนอวีดิโอสั้นที่ผู้เรียนต้องแสดงถึงทักษะ ความสามารถในการลงชุมชน การประยุกต์ใช้ความรู้ และการนำเสนอผ่านเทคโนโลยี

ผลการดำเนินการ

ประเด็นการประเมิน	กลุ่มผู้เรียน	นิสิตที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 100473	นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชา 100473 (ก่อนเรียน)	นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชา 100473 (หลังเรียน)
ก. ทักษะความสามารถ				
1.ความเข้าใจด้าน Design Thinking		2.40	2.86	4.33 (+1.47)
2.ความสามารถด้านการจัดทำวีดิโอสั้น		3.73	3.93	4.00 (+0.07)
3.ความสามารถด้านการออกแบบโลโก้		1.93	2.20	4.07 (+1.87)
4.ความสามารถด้านการออกแบบธุรกิจ		1.53	1.40	4.07 (+2.60)
5.ความสามารถด้านการนำเสนองาน		2.27	2.53	4.00 (+1.47)
ข. คุณลักษณะและแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ				
1.การมีความพร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ (Growth Mindset)		2.87	2.93	4.33 (+1.40)
2.การมีทัศนคติในเชิงบวก (Positive Thinking)		2.60	2.60	4.00 (+1.40)
3.ความกล้าที่จะลงมือทำ (Think Big, Start Small, Fail Fast)		2.20	2.33	3.93 (+1.60)
4.มีความสามารถในการมองหาลู่ทาง		2.13	2.00	3.93 (+1.47)
5.เปลี่ยนความรู้สู่การลงมือทำ		1.67	1.67	4.13 (+2.46)
6.มีการระดมความคิดเห็น (Leadership)		2.47	2.67	4.13 (+1.46)
7.การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า		2.20	2.27	4.00 (+1.73)
8.สามารถบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management)		1.46	1.67	3.47 (+1.80)
9.เรียนรู้จากความสำเร็จและก้าวต่อไป (Resilience)		1.73	1.80	4.13 (+2.33)
10.มีวิสัยทัศน์และเป้าหมาย		1.87	1.67	4.00 (+2.33)
11.มีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการ		2.60	2.73	4.33 (+1.6)
12.สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaborate)		2.80	2.53	3.86 (+1.33)

หมายเหตุ : จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยที่ 1 = น้อยมาก, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับทักษะความสามารถและคุณลักษณะในการเป็นผู้ประกอบการของนิสิตผู้เรียนตัวอย่างในคณะนิติศาสตร์ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงและผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา 100473

กิจกรรม	กิจกรรมการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า	กิจกรรมออกแบบแผนธุรกิจ, ออกแบบเครื่องหมายการค้า และ Pitching	กิจกรรมทดสอบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	กิจกรรมลงพื้นที่บริการวิชาการและจัดทำวีดิโอสั้นเพื่อนำเสนอ
แนวคิด				
5.เปลี่ยนความรู้สู่การลงมือทำ	4.20	4.80	4.33	4.80
8.สามารถบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management)	4.47	4.60	4.47	3.87
9.เรียนรู้จากความสำเร็จและก้าวต่อไป (Resilience)	4.53	4.87	4.00	4.60
11.มีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการ	3.33	5.00	3.93	3.73

หมายเหตุ : จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยที่ 1 = น้อยมาก, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับคะแนนของการปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา

นวัตกรรมการสอนภาคปฏิบัติการรายวิชาชีวเคมีทางชีวเคมีของโรค เพื่อบูรณาการ soft skills ที่ส่งเสริม hard skills สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 หลักสูตรชีวเคมี

ผศ.ดร.กนกกาญจน์ พรหมน้อย และ ดร.รณพัฒน์ แผงเกสร คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาเดิม

โรคและความผิดปกติทางชีวเคมี

เนื้อหาเยาะ ยาก เครียด เรียนแย่งลง
ขาดปฏิบัติการที่เน้น soft skills
ขาดงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือและชุดตรวจโรค

วิชาใหม่

กลไกทางชีวเคมีของโรค

ประยุกต์ใช้ความรู้จากรายวิชา GE ที่เน้น design thinking & ทักษะ 4C มาพัฒนาต่อยอดเพื่อบูรณาการ soft skills ที่ส่งเสริม hard skills

วัตถุประสงค์

- สร้างโมเดลการสอนปฏิบัติการรูปแบบใหม่ๆ
- พัฒนาทักษะกระบวนการคิดและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยอาศัยหลัก 4Cs
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม มีกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

วิธีดำเนินการ

- กลุ่มเป้าหมาย นิสิตชั้นปีที่ 2 หลักสูตรชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์
- เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการ
- ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล นิสิตแต่ละกลุ่มอัปโหลดคลิปสั้น (ไม่เกิน 3 นาที) ส่งทางระบบ MS Teams ในทุกสัปดาห์ตามหัวข้อที่กำหนด และอาจารย์จะเข้าให้ข้อเสนอแนะตอบกลับในทุกๆ สัปดาห์เช่นกัน เพื่อให้ นิสิตนำไปปรับปรุงในสัปดาห์ต่อไปและนำเสนอรูปแบบ oral presentation (หน้าชั้นเรียน) และ poster presentation (โครงการ INNOSHOW) โดยมีการให้คะแนนผ่านแบบประเมินในสัปดาห์ที่ 7 และ 16
- การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบประเมินต่างๆ

โมเดลการจัดการเรียนการสอนที่ได้

ตารางกิจกรรมช่วงก่อนกลางภาค เป็นการนำเสนอรูปแบบ oral presentation ในหัวข้อ selected topics เรื่อง "Jaundice" วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นิสิตเรียนรู้พยาธิกำเนิด พยาธิสรีรวิทยา การรักษา และการวินิจฉัยโรค ผ่านเคส

สัปดาห์ที่	รายละเอียด
1	แบ่งนิสิตออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน รับหัวข้อ <ul style="list-style-type: none"> • dyserythropoietic anaemia • Gilbert syndrome • Alcoholic hepatitis • Nonalcoholic steatohepatitis นิสิตพูดคุยวางแผนกับในกลุ่ม และค้นหาข้อมูลมาระดมความคิดในคาบถัดไป
2	นิสิตใช้เวลาในคาบ อภิปรายข้อมูลในกลุ่มของตนเอง พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ ภาพรวมของโรค กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที
3	นิสิตใช้เวลาในคาบ อภิปรายข้อมูลในส่วนของสาเหตุและกลไกการเกิดโรคที่เตรียมมา พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)
4	นิสิตใช้เวลาในคาบ อภิปรายข้อมูลในส่วนของผลกระทบของโรคต่อการทำงานของร่างกายที่เตรียมมา พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)
5	นิสิตใช้เวลาในคาบ อภิปรายข้อมูลในส่วนของกรรรมชาติที่เตรียมมา พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)
6	นิสิตใช้เวลาในคาบ อภิปรายข้อมูลในส่วนของกรณีวินิจฉัยที่เตรียมมา พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)
7	นิสิตแต่ละกลุ่ม นำเสนอ กลุ่มละ 10 นาที ตามตอบ 5 นาที โดยทุกกลุ่มต้องสามารถจำแนกโรคที่ได้รับมอบหมาย ออกจากโรคอื่นในวงจำกัดได้ (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)

สัปดาห์ที่	รายละเอียด
10	ให้นิสิตแต่ละกลุ่ม เลือกโรคที่สนใจ ที่พบได้มากในประเทศไทย และวางแผนการสืบค้นเพื่อนำมาอภิปรายกลุ่มในคาบถัดไป
11	Defend ความน่าสนใจโรค นิสิตจะนำเสนอข้อมูลความชุกหรืออุบัติการณ์ของโรคที่เลือก โดยอาจจำแนกย่อยลงไปถึงระดับภูมิภาค หรือมีการเปรียบเทียบกับประเทศข้างเคียง หรือเปรียบเทียบกับทวีปอื่น ๆ และข้อมูลอื่น ๆ ที่ทำให้เห็นได้ว่าโรคนี้พบได้มาก (common) และน่าสนใจเพียงพอ พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที
12	ภาพรวมของโรค นิสิตใช้เวลาในคาบ อภิปรายข้อมูลในส่วนของพยาธิกำเนิด พยาธิสรีรวิทยา การรักษา และกรณีวินิจฉัยที่เตรียมมา พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 5 นาที (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)
13	ค้นหา pain point นิสิตใช้เวลาในคาบ อภิปรายข้อมูลในส่วนของกรณีศึกษาในปัจจุบันและข้อจำกัด หรือการตรวจวินิจฉัยในปัจจุบันและข้อจำกัดที่เตรียมมา ในท้ายคาบ ให้นิสิตทำการสรุปปัญหาที่คิดว่า "จำเป็น" ต่อการแก้ไข พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)
14	ค้นหา solution นิสิตใช้เวลาในคาบ ระดมความคิด ในการสร้างนวัตกรรม แนวทางการรักษา หรือการตรวจวินิจฉัย รูปแบบใหม่ พร้อมทั้งเตรียมคลิปวิดีโอนำเสนอ กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (เน้นความเชื่อมโยงกับชีวเคมี)
15	เตรียมตัว เตรียมข้อมูลและจัดทำ poster สำหรับนำเสนอ
16	นำเสนอในรูปแบบ poster โดยเน้นการใช้ infographic

ตารางกิจกรรมช่วงหลังกลางภาคเป็นการนำเสนอ interesting topics หัวข้อ "common disease in Thailand" วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นิสิตเรียนรู้ความชุก อุบัติการณ์ และสร้างสรรค์แนวทางในการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชนได้

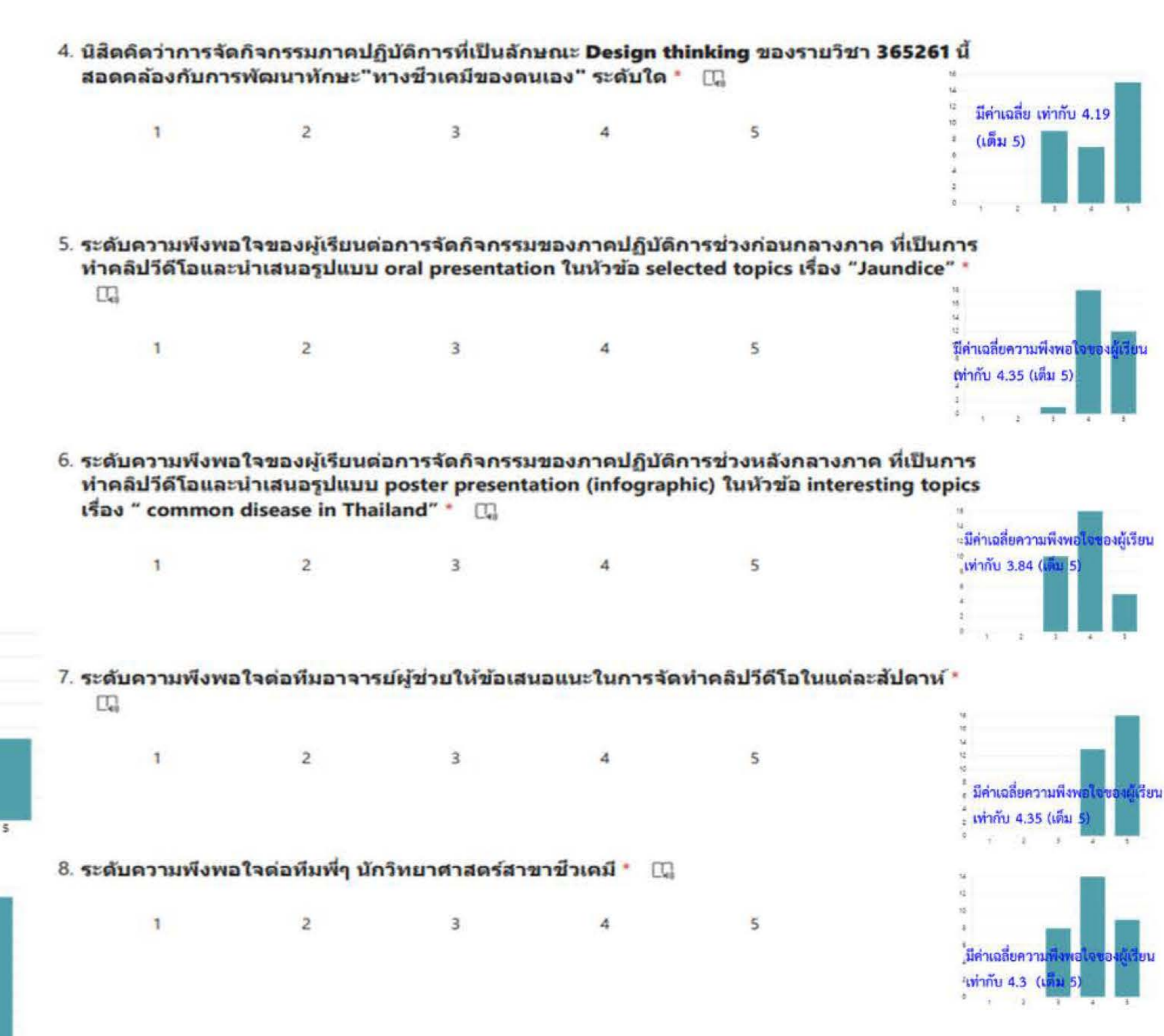
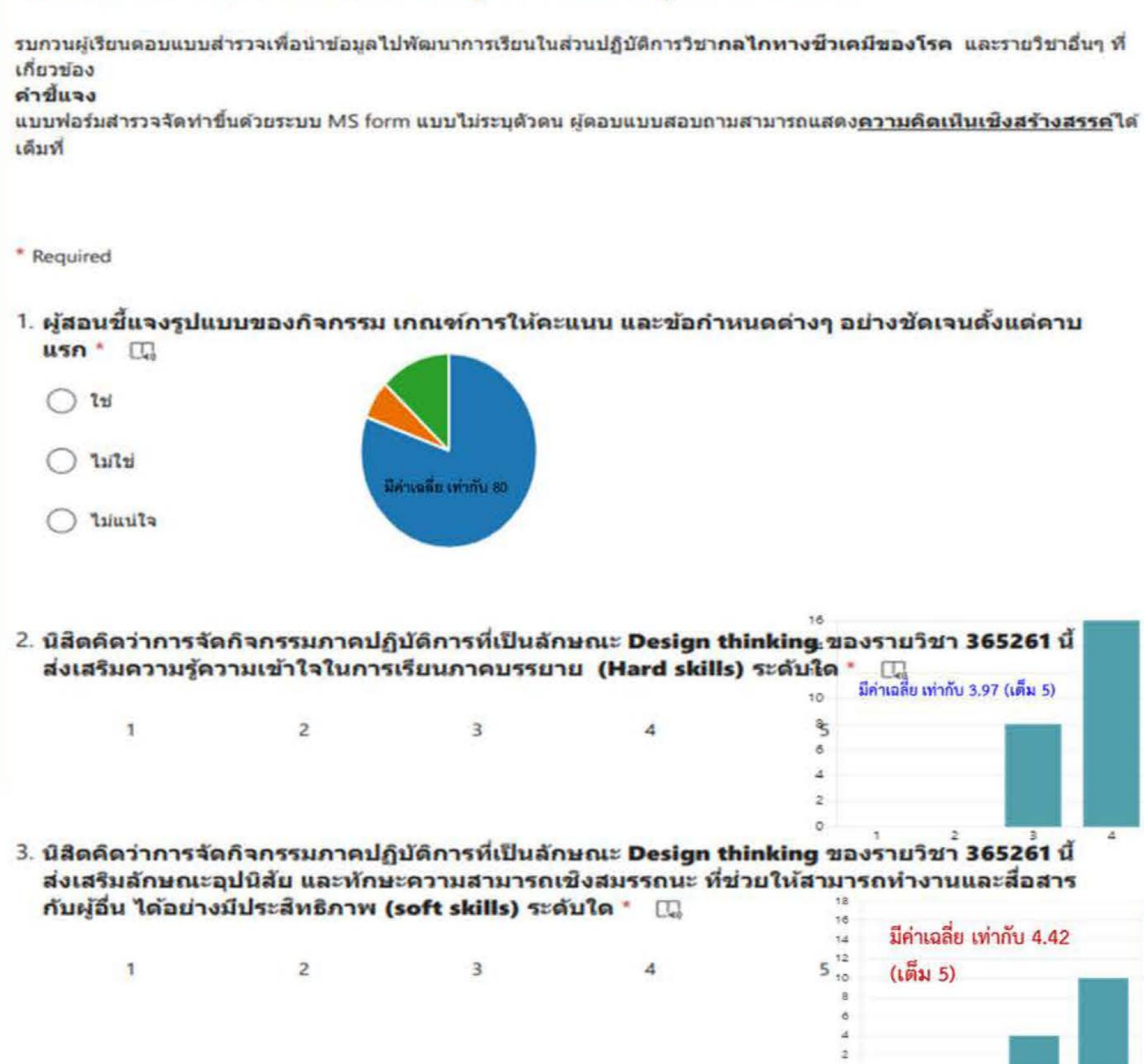
ผลการดำเนินโครงการ

ตัวอย่างข้อเสนอแนะจากอาจารย์กรรมการ

ประมวลภาพการจัดโครงการ INNOSHOW: from Biochem Knowledge to Medical Innovation

แบบประเมินการเรียนภาคปฏิบัติการรายวิชาชีวเคมีของโรค (365261) 2-2566

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรม INNOSHOW: from Biochem Knowledge to Medical Innovation

- นิเทศน์**
- ขอให้นักนิเทศน์มีระยะเวลาประมาณ 10-15 นาที
 - ขอให้นักนิเทศน์มีเนื้อหาที่น่าสนใจ
 - ขอให้นักนิเทศน์มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน
 - ขอให้นักนิเทศน์มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน
- นิเทศน์ผู้ร่วมกิจกรรม**
- นิเทศน์ผู้ร่วมกิจกรรมควรเตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจ
 - นิเทศน์ผู้ร่วมกิจกรรมควรเตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจ
 - นิเทศน์ผู้ร่วมกิจกรรมควรเตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจ
 - นิเทศน์ผู้ร่วมกิจกรรมควรเตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหรือความสนใจที่อยากบอกในการเรียนภาคปฏิบัติการรายวิชา 365261 กลไกทางชีวเคมีของโรค เพื่อการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

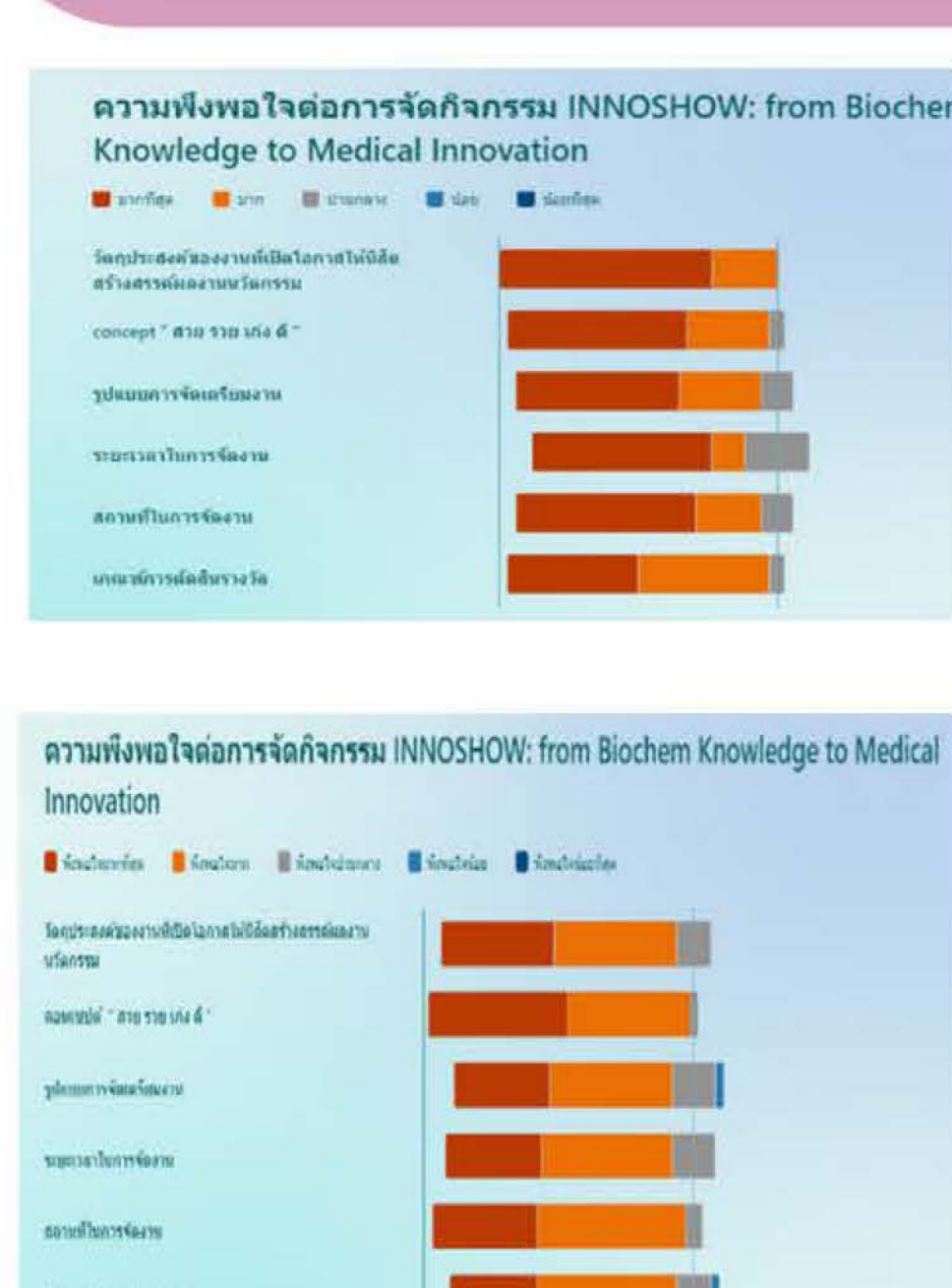
- ขอให้นักนิเทศน์มีระยะเวลาประมาณ 10-15 นาที
- ขอให้นักนิเทศน์มีเนื้อหาที่น่าสนใจ
- ขอให้นักนิเทศน์มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน
- ขอให้นักนิเทศน์มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน

จุดเด่น

- ฝึกให้นักนิเทศน์เสนอแบบคิดค้น คิดค้นแนวคิด และบรรยายภาพนิ่ง
- การทำคลิปวิดีโอและนำเสนอในรูปแบบ oral presentation
- ส่งเสริมทักษะ 4Cs

จุดที่ต้องพัฒนา

- รูปแบบ rubric score
- สถานที่จัดโครงการ INNOSHOW
- อาจารย์
- การจัดทีม
- การจัดหัวข้อ

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้เครื่องมือในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน

นางสาวปุนณิศา พุดพ่อง และนายณัฐพงศ์ บำเกศ
คณะสาธารณสุขศาสตร์

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

บทคัดย่อ

การพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้เครื่องมือในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการฝึกปฏิบัติทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 113 คน โดยผู้สอนได้พัฒนาการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการสอน (Preparing) ขั้นศึกษาความรู้ (Educating) ขั้นปฏิบัติ (Practicing) ขั้นสรุปความรู้ (Comprehending) ขั้นนำเสนอผลงาน (Presenting) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา จากการประเมินโดยอาจารย์และสถานประกอบการ พบว่า นิสิตมีทักษะการใช้เครื่องมือในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 73.87 และ ร้อยละ 75.00 ตามลำดับ และนิสิตมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning ในรายวิชาการฝึกปฏิบัติทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (4.32±0.69) คิดเป็นร้อยละ 86.31

ที่มาและความสำคัญ

ปีการศึกษาที่ผ่านมาได้รับ Feedback ว่านิสิตส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีการใช้งานเครื่องมือในการตรวจวัดและไม่สามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบการจริงได้ ดังนั้น หลักสูตรจึงได้พัฒนาการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้เครื่องมือการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้กับผู้เรียนในรายวิชาการฝึกปฏิบัติทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การคิดวิเคราะห์ การระดมสมอง หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนได้

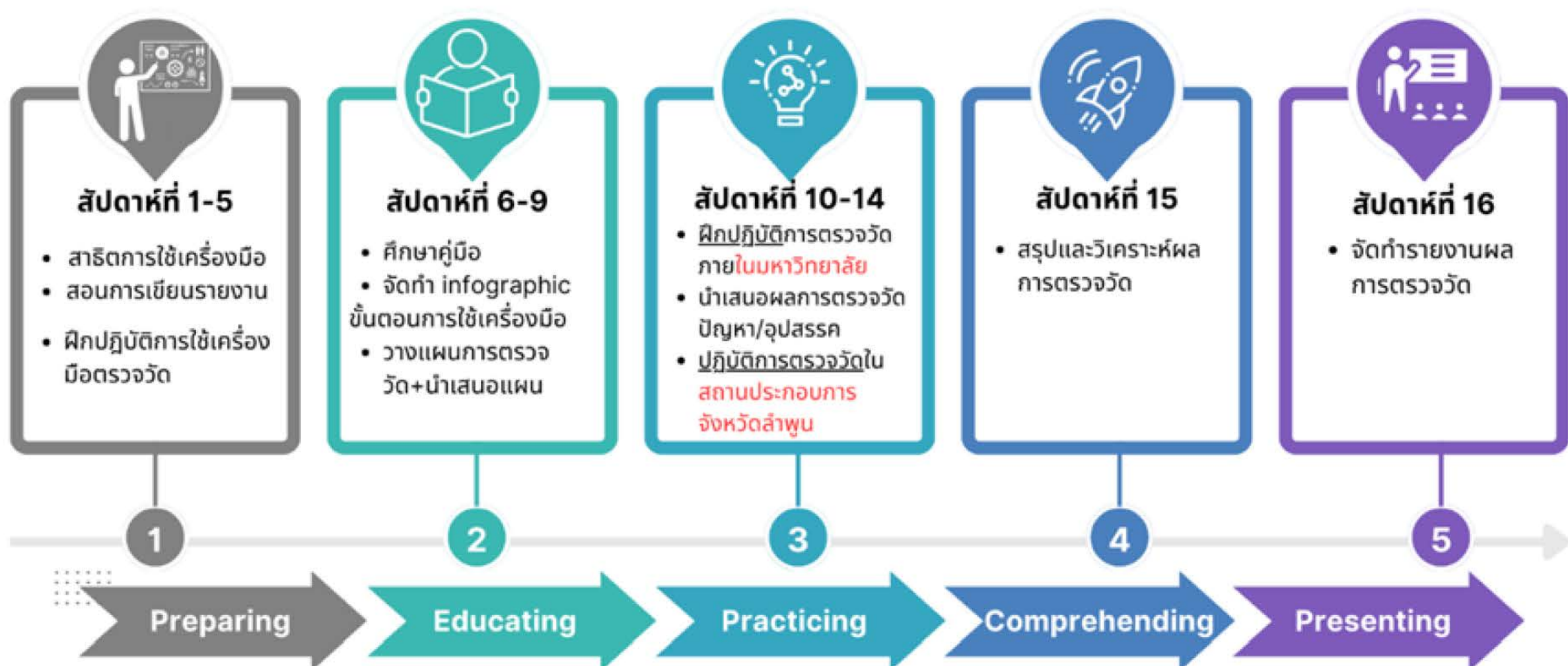
วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning ในการเสริมสร้างทักษะการใช้ เครื่องมือการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning ในการเสริมสร้าง ทักษะการใช้เครื่องมือในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการฝึกปฏิบัติทางสุขศาสตร์ อุตสาหกรรม

วิธีการดำเนินงานวิจัย

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning

เสริมสร้างทักษะการใช้เครื่องมือในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน

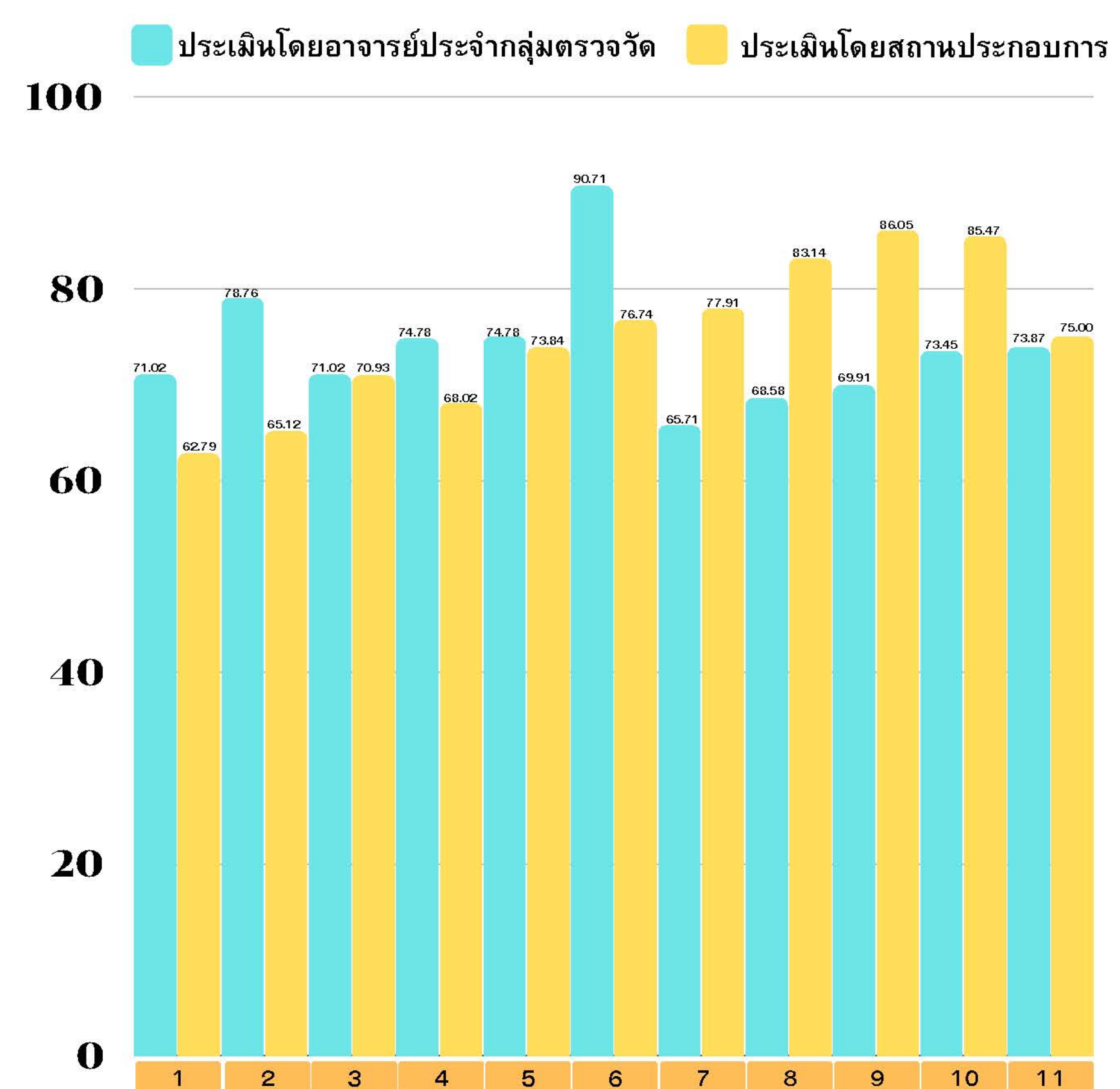

เอกสารอ้างอิง

จตุรกรณี ปฐมวงษ์. (2565). การพัฒนาการเรียนรู้อิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมทักษะการ พุดสนทนาภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. Journal of Modern Learning Development, 7 (4), 143-158.

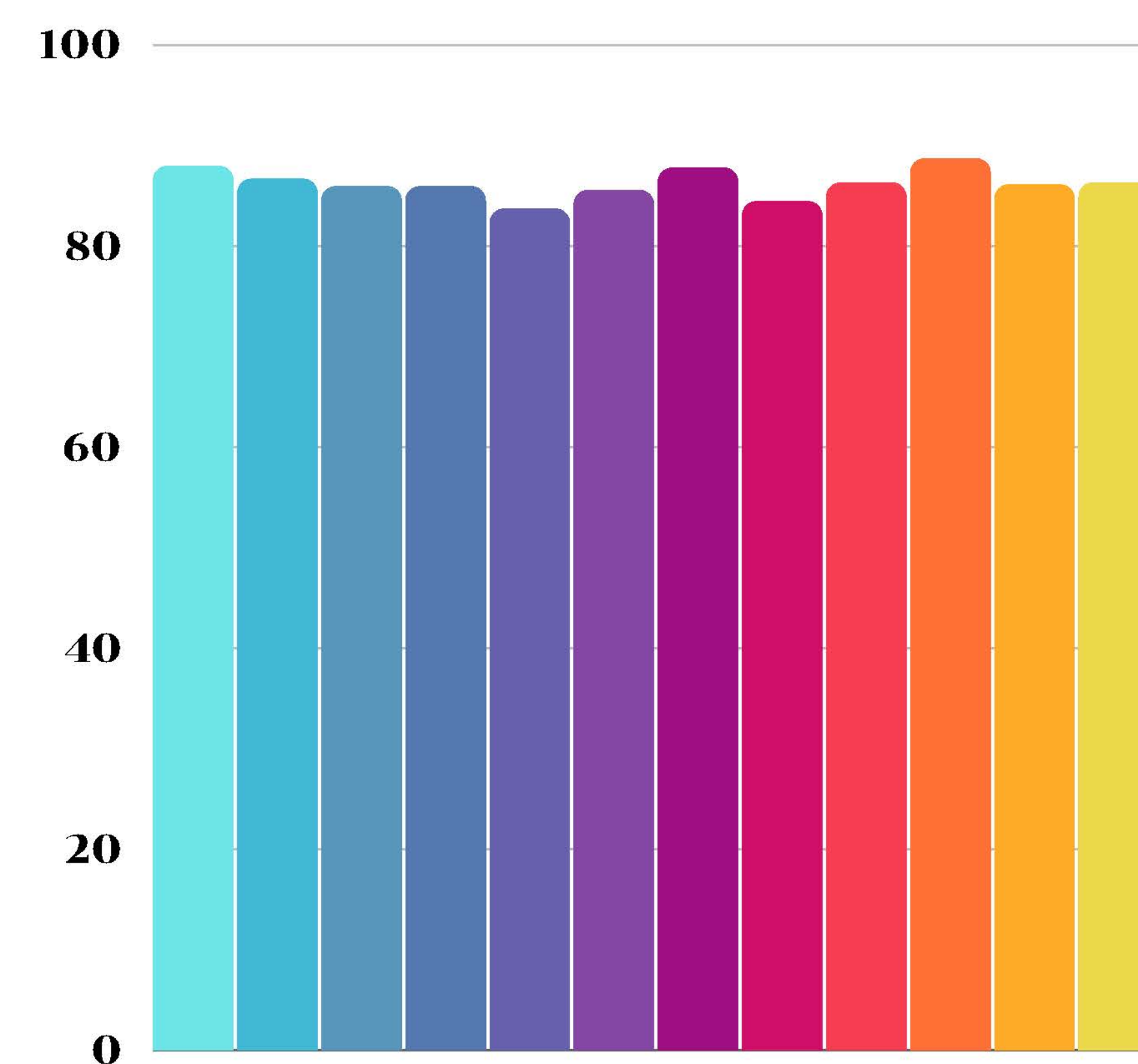
ผลการศึกษา

แผนภูมิที่ 1 ทักษะการใช้เครื่องมือในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1. การวางแผนการตรวจวัด
2. การเตรียมเครื่องมือการตรวจวัดได้เหมาะสม ครบถ้วน
3. การตั้งค่า (Setting) เครื่องมือตรวจวัดได้ถูกต้อง
4. การใช้เครื่องมือตรวจวัดได้อย่างคล่องแคล่ว
5. ดำเนินการตรวจวัดและประยุกต์การใช้เครื่องมือตรวจวัดหน้างานได้
6. ตรวจวัดเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
7. บันทึกข้อมูลในรายงานผลการตรวจวัดได้ถูกต้อง
8. เล่มรายงานผลการตรวจวัดข้อมูลครบถ้วน
9. เล่มรายงานผลการตรวจวัดมีความเรียบร้อย ตามแบบฟอร์มที่กำหนด
10. จัดทำเล่มรายงานเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
11. ภาพรวม

แผนภูมิที่ 2 ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ในรายวิชาการฝึกปฏิบัติทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม

1. การสาธิตการใช้เครื่องมือและสอนการเขียนรายงาน
2. ฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือ
3. การศึกษาคู่มือ และจัดทำ Infographic ขั้นตอนการใช้เครื่องมือ
4. การจัดทำ Infographic และคลิปวิดีโอขั้นตอนการตรวจวัด
5. การวางแผนและนำเสนอแผนการตรวจวัด ในพื้นที่มหาวิทยาลัยพะเยา
6. การฝึกปฏิบัติตรวจวัดภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยพะเยา
7. การนำเสนอผลการตรวจวัด ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยพะเยา
8. การเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกปฏิบัติการตรวจวัด ณ นิคมอุตสาหกรรมลำพูน
9. การฝึกปฏิบัติการตรวจวัด ณ นิคมอุตสาหกรรมลำพูน
10. การสรุปผลการตรวจวัด และจัดทำเล่มรายงานผลการตรวจวัดให้สถานประกอบการ
10. ภาพรวม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการดำเนินงานไปประยุกต์ใช้

- พัฒนากิจกรรม สื่อ หรือเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิต เพื่อเพิ่มความเข้าใจ และทำให้นิสิตสามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานครั้งต่อไป

- มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เห็นความแตกต่างของทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนชัดเจนขึ้น

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครู

ดร.อาภาพรณ ประทุมไทย
วิทยาลัยการศึกษา

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะ และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา การผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ออกสู่สังคมถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญยิ่ง การที่นิสิตนักศึกษาจะประสบความสำเร็จทางการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ พฤติกรรมการเรียนของนิสิตนักศึกษาเอง และด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้นิสิตนักศึกษาเกิดพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน พบว่า การใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายร่วมกัน สามารถเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมมากขึ้นได้ เนื่องจากหากผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยความหวังว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ทำนั้นสามารถสำเร็จได้ด้วยการทำงานและความพยายาม รวมถึงเมื่อเจออุปสรรคปัญหาต่างๆ ก็จะสามารถรับและฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น และหากผู้เรียนได้มีการตั้งเป้าหมายในการเรียนไว้ ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเรียนรู้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกมาในทิศทางที่พึงประสงค์ได้

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นหนึ่งในสถาบันผลิตครูที่มีเป้าประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง มีสมรรถนะทางวิชาชีพครูยุคใหม่ รวมถึงมาตรฐานการอุดมศึกษาด้านคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับ บัณฑิตระดับอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนและพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมและพลโลก จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่นิสิตครูทุกคนต้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถเรียนรู้และประยุกต์ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ เป็นรากฐานที่ดีสู่การพัฒนาบัณฑิตที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพตามทิศทางที่คาดหวัง มุ่งสู่การผลิตครูที่มีคุณภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครูที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมายระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Research) แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะเวลา

ระยะที่ 1 (R1) การศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมการเรียน

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนและพฤติกรรมการเรียน

ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

ระยะที่ 2 (D1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครู (ฉบับร่าง)

ขั้นที่ 1 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 3 (R2) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครู

ขั้นที่ 1 เตรียมการนำรูปแบบการเรียนการสอน (ฉบับร่าง) ไปใช้

ขั้นที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบกับตัวอย่าง ซึ่งเป็นนิสิตครูระดับปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 33 คน และใช้ระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง (6 สัปดาห์)

ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 4 (D2) การปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครู

ขั้นที่ 1 สรุปข้อค้นพบจากการทดลองใช้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 จัดทำรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครูฉบับสมบูรณ์

รูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

- การกำหนดเป้าหมาย**
 - พิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการอย่างแท้จริง
 - ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย
 - ระบุเป้าหมาย
 - วิเคราะห์เป้าหมาย
 - แบ่งเป็นเป้าหมาย
- การรับรู้ความสามารถและการเชื่อมั่นในตนเอง**
 - เรียนรู้ประสบการณ์การคิดแบบ "อันทำได้"
 - เรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นจากการคิดว่า "อันทำได้"
- การสร้างแผนการปฏิบัติงาน**
 - วางแผนการปฏิบัติงาน
 - ทบทวนแผนการปฏิบัติงาน
- การปฏิบัติตามแผนอย่างมุ่งมั่น**
 - คาดถึงสาเหตุของความล้มเหลว
 - คิดถึงทางเลือก
 - วางแผนความล้มเหลวและคิดแผนสำรอง
 - ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน
 - เพิ่มพลังให้กับตนเอง
- การประเมินผลและสะท้อนคิด**
 - บันทึกความก้าวหน้าประเมินตนเอง
 - บันทึกความรู้สึก

ผลการเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครู

ตัวแปร	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน		คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน		t	p-value
		M	SD	M	SD		
เจตคติต่อการเรียน	75	60.818	10.135	65.515	8.980	3.482	0.001*
พฤติกรรมการเรียน	150	117.152	17.871	123.879	15.037	3.681	0.001*

จากตาราง พบว่า นิสิตครูมีเจตคติและพฤติกรรมการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติและพฤติกรรมการเรียนก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก และมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติและพฤติกรรมการเรียนหลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน

รายการประเมิน	คะแนนเฉลี่ย (M)	SD	การแปลผล
1. สาระสำคัญของแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.1 แนวคิดที่นำมาใช้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนิสิตครู	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 มีการเชื่อมโยงรายละเอียดการสรุปแนวคิดอย่างเป็นระบบและชัดเจน ทำให้เข้าใจแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	4.67	0.58	มากที่สุด
2.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจน สามารถทำให้เห็นจุดเน้นของรูปแบบการเรียนการสอน	4.67	0.58	มากที่สุด
2.2 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนา	4.67	0.58	มากที่สุด
2.3 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้อธิบายครอบคลุมและเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.83	0.29	มากที่สุด
3.1 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน และแสดงถึงสิ่งที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น	4.67	0.58	มากที่สุด
4. แนวทางการจัดการเรียนการสอน	4.67	0.58	มากที่สุด
4.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน และแสดงถึงสิ่งที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
4.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น	4.67	0.58	มากที่สุด
5. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	4.83	0.29	มากที่สุด
5.1 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อจำกัดเบื้องต้น	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีการเชื่อมโยงกันระหว่างแนวคิดทฤษฎี หลักการ วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
5.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้	4.67	0.58	มากที่สุด
6. บทบาทผู้สอนและผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
6.1 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน มีความชัดเจนและเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
6.2 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน	4.67	0.58	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผล	4.50	0.50	มาก
7.1 แนวทางการวัดและการประเมินผลมีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.67	0.58	มากที่สุด
7.2 เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอน	4.33	0.58	มาก
ภาพรวม	4.75	0.39	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.75, SD = 0.39) เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 6 ด้าน คือ 1) สาระสำคัญของแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน 2) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 5) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และ 6) บทบาทผู้สอนและผู้เรียน ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

แบบบันทึกเป้าหมายและประเมินตนเอง

ครั้งที่ ชื่อ-นามสกุล รหัสประจำตัว

1. ในช่วงปีถัดมาเรียน สัปดาห์แรกของรายวิชา เป้าหมายในการเรียนของนิสิต คืออะไรบ้าง (ระบุเป็นข้อ)

2. แผนการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป้าหมายในการเรียนบรรลุผลสำเร็จ คืออะไร

3. ความรู้สึกในการบรรลุเป้าหมายหรือไม่บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

4. สิ่งที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้/ไม่ได้

5. สิ่งที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายไม่ได้

6. สิ่งที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายไม่ได้

1. ในช่วงปีถัดมาเรียน สัปดาห์แรกของรายวิชา เป้าหมายในการเรียนของนิสิต คืออะไรบ้าง (ระบุเป็นข้อ)

2. แผนการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป้าหมายในการเรียนบรรลุผลสำเร็จ คืออะไร

3. ความรู้สึกในการบรรลุเป้าหมายหรือไม่บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

4. สิ่งที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้/ไม่ได้

5. สิ่งที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายไม่ได้

6. สิ่งที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายไม่ได้

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของนิสิตครูคณิตศาสตร์ในหลักสูตรการผลิตครู

สุวิชา ดวงฟู
วิทยาลัยการศึกษา

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ครูวางฐานคิด ส่งเสริมศิษย์สร้างสรรค์” เป็นคำขวัญวันครู ครั้งที่ 68 ประจำปี 2567 จากนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ซึ่งในคำว่า “การวางฐานคิด” เป็นการสร้างให้ลูกศิษย์เป็นคนดี มีความคิดสร้างสรรค์ ต้องอาศัยครูวางรากฐานความคิดเพื่อให้ศิษย์ได้เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2567) เพราะการผลิตครูมีบทบาทและความสำคัญในการพัฒนาประเทศผ่านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามกรอบแนวคิดในการผลิตครูของประเทศไทยยังคงให้ความสำคัญกับความรู้ ทักษะและความสามารถของนิสิตครูทั้งตนเองและผู้เรียนเป็นหลัก (ราชกิจจานุเบกษา, 2563) โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน (Learning management) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้มีหรือไม่มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับความรู้ และความเข้าใจของผู้สอนในการออกแบบการเรียนรู้เช่นกัน (Sebastian Kuntze, et al., 2018) ทั้งนี้ข้อสังเกตที่สะท้อนถึงคุณภาพการสอนของครูจากแนวคิด อัมพร มาคทอง, (2547) ในมุมมองผู้วิจัยเองรับรู้และรู้สึกถึงคำถามดั้งเดิมที่ได้ยินบ่อยครั้งกับการพูดของผู้สอนว่า “นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ครูสอนหรือไม่” “เข้าใจอย่างไร ไหนลองอธิบาย” แน่ใจว่าผู้เรียนจำนวนไม่น้อยสามารถอธิบายได้ และอีกไม่น้อยเช่นกันที่ไม่ได้อธิบายหรือเรียบเรียงไป ข้อสังเกตดังกล่าวครูทุกคนคงสับสนว่าสาเหตุของคำตอบผู้เรียน แท้จริงแล้วต้นเหตุมาจากตัวครูหรือผู้เรียนที่เป็นผลมาจากปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครูหรือไม่ ซึ่งปัญหานี้คงอยู่มาช้านานตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1930 เป็นอย่างน้อย และเป็นหัวข้อในการอภิปรายและการวิจัยของนักการศึกษาตลอดมาเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนของครู(นิสิตครู)ที่ยังไม่ชัดเจน โดยส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน (Brownell (1947); Skemp (1976); Hiebert and Carpenter (1992)) ซึ่งอาจส่งรายต่อผู้เรียนได้จากผลการประเมิน PISA 2022 ถึงความสามารถเฉลี่ยของเด็กไทยห่างไกลจากมาตรฐานโลกเกือบ 100 คะแนน และอาจจะมีมากขึ้นทุกที หากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไข อาจส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาไทยอย่างถาวรไม่ทันสมัย การใช้ทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ(เช่น ครู) ซึ่งเป็นส่วนที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของนิสิตครูเช่นกัน (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์และคณะ, 2023; สสวท., 2566) ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนของนิสิตครูจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งทำความเข้าใจเชิงลึกทางวิชาชีพของนิสิตครู โดยเจาะจงไปที่นิสิตครูคณิตศาสตร์ จะให้เห็นแนวทางในการผลิตครูที่ใส่ใจต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจทางคณิตศาสตร์เท่านั้น หากยังเป็นส่งเสริมให้นิสิตครูให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ และออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง (Powerful learning) ซึ่งจากการทบทวนวิจัยของ NCTM, (1989) “หลักสูตร (คุณภาพของความรู้) ทักษะและความสามารถของนิสิตครู) เป็นตัวสะท้อนความเข้าใจของผู้เรียน (ผลของการจัดการเรียนการสอนของครู)”

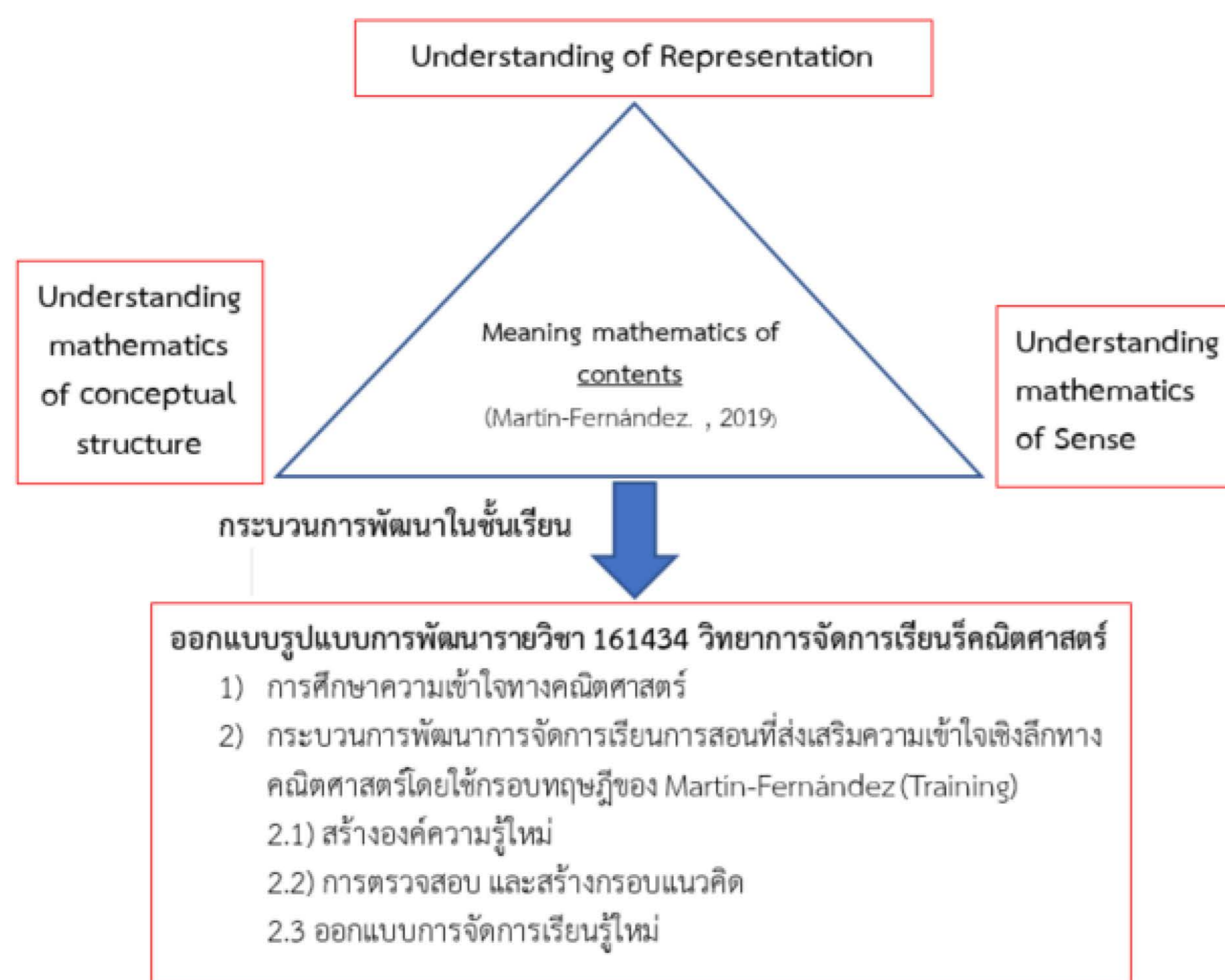
วัตถุประสงค์

1. การศึกษาความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ตามกรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández ของนักศึกษาคณิตศาสตร์
2. การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ตามกรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández

วิธีดำเนินการ

1. กลุ่มเป้าหมาย
นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 เทอม 1 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ทั้งในหลักสูตรปริญญาตรี และหลักสูตรคุณาน ในรายวิชา Science of Mathematics Learning Management จำนวน 25 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
2.1) ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández
2.2) ชุดการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา Science of Mathematics Learning คือ กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเข้าใจทางคณิตศาสตร์โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández
3. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล
3.1 การตรวจสอบความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของนิสิตครู โดยสร้างข้อคำถามจาก Google Form เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล
3.2 การสร้างความรู้และแนวเข้าใจเกี่ยวกับความเข้าใจทางคณิตศาสตร์โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández เพื่อนำกรอบทฤษฎีไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน
3.3 ผู้ดำเนินการให้นักศึกษาคูรนำกรอบทฤษฎีไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยนิสิตครูจะต้องสร้างการจัดการเรียนรู้ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ตามระดับชั้นที่นักศึกษาครูสนใจ โดยใช้แบบบันทึกการออกแบบคำถามของนักศึกษาคูร(Template with Design Questions for Teachers)
3.4 การวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ โดยนิสิตครูวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับผู้สอน เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมตามกรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández
3.5 การนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาตามกรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández ไปใช้ โดยการใช้การสาธิตการสอนร่วมกับการแสดงบทบาทสมมติ (ครู เพื่อนครู และนักเรียน) ภายในรายวิชา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนออกไปปฏิบัติการสอนในสถานต่อไป (การดำเนินการตามจริงในรายวิชา ผู้ดำเนินการยังไม่ได้ดำเนินการในขั้นตอนนี้ เนื่องจากกรอบการออกแบบในกระบวนการให้มีระยะเวลาที่กำหนดที่ครอบคลุมทั้ง 1 เทอม คือ กลางภาคและปลายภาค เพื่อให้ทันกับเนื้อหาวิชาพื้นฐานนี้ จึงจะนำข้อผิดพลาดและนำไปปรับปรุงในกระบวนการพัฒนาในช่วงปลายภาคต่อไป และนำเสนอผลย้อนหลังในส่วนนี้)
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
4.1 ตรวจสอบทดสอบความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของนิสิตครู เพื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของนิสิตครู และตอบวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1
4.2 นำชิ้นงานของนิสิตครูตั้งแต่ 3.2-3.5 มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยวิธีการทางสถิติ และเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2

รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอนที่ได้

ผลการดำเนินโครงการ

ผลการศึกษาข้อที่ 1) ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาคณิตศาสตร์วิเคราะห์มาจากแบบวัดความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน โดยใช้กรอบตามกรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández ทั้งนี้การศึกษาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาคณิตศาสตร์นั้นเป็นการระบุความหมายทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาคูร เพื่อศึกษาความหมายตามกรอบทฤษฎี ไม่ได้เป็นการกำหนดความเข้าใจที่ถูกต้อง หรือ ไม่ถูกต้อง และผู้ดำเนินการได้ใช้สถิติเบื้องต้นในการนำเสนอผลการศึกษาเพื่อให้เห็นความชัดเจนและไม่ซับซ้อนทางสถิติ ผลการศึกษาดังตาราง 1

ตาราง 1 การศึกษาความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามกรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández

ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์	ร้อยละ
องค์ประกอบที่ 1	
โครงสร้างทางโมทัศน์ (Conceptual structure)	72
การแสดงแทนทางคณิตศาสตร์(systems of Representation)	72
ความรู้ทางคณิตศาสตร์(Sense to the concept)	56.8
องค์ประกอบที่ 2	
โครงสร้างทางโมทัศน์ (C) และการแสดงแทนทางคณิตศาสตร์ (R)	28
โครงสร้างทางโมทัศน์ (C) และ ความรู้ทางคณิตศาสตร์ (S)	100
การแสดงแทนทางคณิตศาสตร์ (R) และความรู้ทางคณิตศาสตร์ (S)	60.67
องค์ประกอบที่ 3	
โครงสร้างทางโมทัศน์ (C) , การแสดงแทนทางคณิตศาสตร์ (R) และ ความรู้ทางคณิตศาสตร์ (S)	88

หมายเหตุ : โครงสร้างทางโมทัศน์ (Conceptual structure) = C , การแสดงแทนทางคณิตศาสตร์(systems of Representation) = R และ ความรู้ทางคณิตศาสตร์(Sense to the concept) = S และ n = 25

ตาราง 1 การศึกษาเรื่องความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาคณิตศาสตร์ พบว่า ในองค์ประกอบแรก นักศึกษามีความเข้าใจแบบแยกความสัมพัทธ์ โดยโครงสร้างทางโมทัศน์และการแสดงแทนทางคณิตศาสตร์อยู่ที่ร้อยละ 72 และความรู้ทางคณิตศาสตร์ร้อยละ 56.8 ในองค์ประกอบที่สอง ความเข้าใจแบบร่วมสองความสัมพัทธ์มีค่าโครงสร้างทางโมทัศน์และการแสดงแทนทางคณิตศาสตร์ร้อยละ 28 ส่วนโครงสร้างและความรู้ทางคณิตศาสตร์ร้อยละ 100 และในองค์ประกอบสุดท้าย ความสัมพัทธ์ทั้งสององค์ประกอบมีค่าสูงถึงร้อยละ 88

ผลการศึกษาข้อที่ 2) การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ตามกรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández เป็นการนำชุดการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา Science of Mathematics Learning โดยกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเข้าใจทางคณิตศาสตร์โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández เป็นการอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพ ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้เห็นการแสดงผลการศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น โดยผลการศึกษาในแต่ละขั้นตอนการเตรียมความพร้อมและพัฒนา (Training) ต่อไปนี้

ผลการศึกษาระดับข้อที่ 1 การสร้างความรู้และตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández เพื่อนำกรอบทฤษฎีไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน

ตาราง 3 แสดงการจัดหมวดหมู่ใหม่จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

หมวดหมู่ความหมายทางคณิตศาสตร์	จัดหมวดหมู่ของความหมายทางคณิตศาสตร์
การดำเนินการทางคณิตศาสตร์ในรูปเศษส่วน	M2 , M5 และM8
การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับเศษส่วน	M3 , M4, M7 และM9
การให้ความหมาย และระบุประเภทของเศษส่วน	M1 และM6

หมวดหมู่ความหมายทางคณิตศาสตร์	องค์ประกอบของความเข้าใจทางคณิตศาสตร์		
	โครงสร้างทางโมทัศน์ (Conceptual structure) หรือ (C)	การแสดงแทนทางคณิตศาสตร์ (systems of Representation) หรือ (R)	ความรู้ทางคณิตศาสตร์ (Sense to the concept) หรือ (S)
การดำเนินการทางคณิตศาสตร์ในรูปเศษส่วน	35.61	28.23	33.38
การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับเศษส่วน	34.04	32.16	36.03
การให้ความหมาย และระบุประเภทของเศษส่วน	39.09	26.00	34.61

ตาราง 3 วิเคราะห์ความหมายทางคณิตศาสตร์ของ นักศึกษา ครูจากหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาในเรื่องเศษส่วน พบว่า ในชั้น ป.3 มี 3 ความหมายที่สำคัญ เช่น การอ่านและเขียนเศษส่วน โดยมีความเข้าใจสูงสุดในองค์ประกอบ (C) เฉลี่ยร้อยละ 38.33 ในชั้น ป.4 เน้นการเปรียบเทียบเศษส่วนและจำนวนคละ โดยความเข้าใจสูงสุดในองค์ประกอบ (C) เฉลี่ยร้อยละ 50.37 ในชั้น ป.5 การดำเนินการเศษส่วนมีความเข้าใจสูงสุดในองค์ประกอบ (R) ร้อยละ 37.80 และในชั้น ป.6 เน้นการดำเนินการเศษส่วน โดยมีความเข้าใจสูงสุดในองค์ประกอบ (S) เฉลี่ยร้อยละ 42.15

ผลการศึกษาระดับข้อที่ 2 นำกรอบทฤษฎีไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยนิสิตครูจะต้องสร้างการจัดการเรียนรู้ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ตามระดับชั้นที่นักศึกษาครูสนใจ โดยใช้แบบบันทึกการออกแบบคำถามของนักศึกษาคูร(Template with Design Questions for Teachers) ผลการศึกษาดังตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์ข้อมูลกรอบความหมายทางคณิตศาสตร์จากกระบวนการกลุ่ม กับ หมวดหมู่ความหมายทางคณิตศาสตร์ จากการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้(รายบุคคล) โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Martin-Fernández

ความหมายทางคณิตศาสตร์	องค์ประกอบของความเข้าใจทางคณิตศาสตร์					
	โครงสร้างทางโมทัศน์ (Conceptual structure) หรือ (C)	การแสดงแทนทางคณิตศาสตร์ (systems of Representation) หรือ (R)	ความรู้ทางคณิตศาสตร์ (Sense to the concept) หรือ (S)	รายบุคคล	กระบวนการกลุ่ม	รายบุคคล
1)การดำเนินการทางคณิตศาสตร์ในรูปเศษส่วน	63.30	35.61	24.54	28.23	12.16	33.38
2)การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับเศษส่วน	53.81	34.04	28.25	32.16	17.94	36.03
3)การให้ความหมาย และระบุประเภทของเศษส่วน	70.00	39.09	23.33	26.00	6.67	34.61

ตาราง 6 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกรอบทฤษฎี Martin-Fernández ที่ช่วยระบุความหมายทางคณิตศาสตร์ที่แสดงถึงความเข้าใจเชิงลึกทางคณิตศาสตร์ทั้งกระบวนการกลุ่มและรายบุคคล ผลการศึกษา พบว่า 1) ความหมายการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ในรูปเศษส่วนสะท้อน ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของโครงสร้างทางโมทัศน์รายบุคคล สูงสุด ร้อยละ 63.30 และ ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของความรู้ทางคณิตศาสตร์ ต่ำสุด ร้อยละ 12.16 2) 1) ความหมายการเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับเศษส่วนสะท้อน ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของโครงสร้างทางโมทัศน์รายบุคคล สูงสุด ร้อยละ 17.94 3) ความหมายการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ในรูปเศษส่วน สะท้อน ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของโครงสร้างทางโมทัศน์รายบุคคล สูงสุด ร้อยละ 70 และ ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของความรู้ทางคณิตศาสตร์ ต่ำสุด ร้อยละ 6.67

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมของนิสิตวิชาชีพครู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลภรณ์ วิชญาวัฒน์
วิทยาลัยการศึกษา

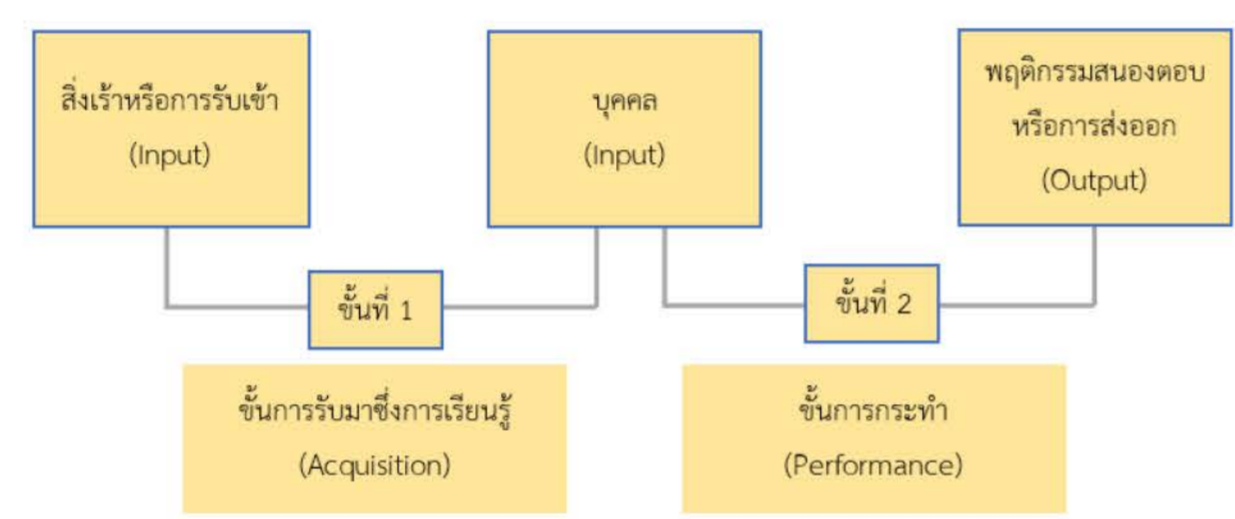
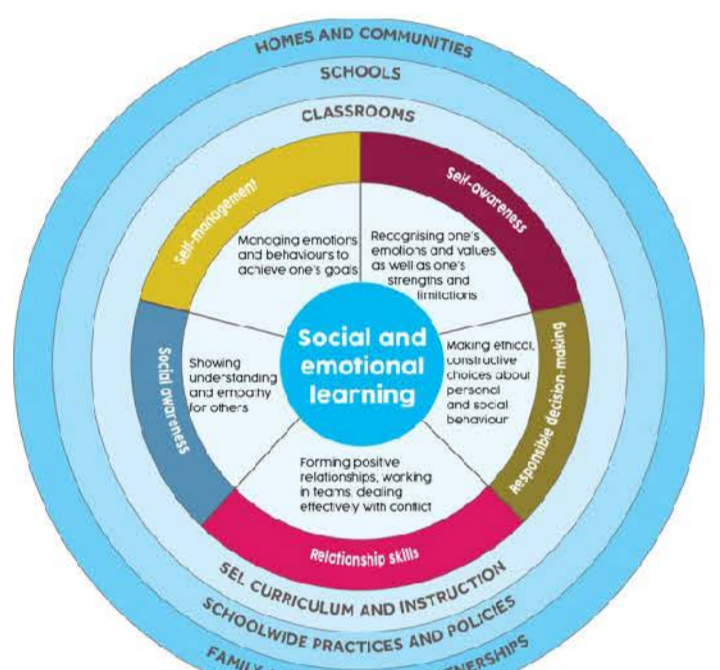
ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสำเร็จในชีวิตของมนุษย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่จะขึ้นอยู่กับความสามารถทางอารมณ์ของบุคคล จากงานวิจัยพบว่าการพัฒนาการเรียนรู้อารมณ์และสังคมเป็นรายบุคคล ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ถึงร้อยละ 11 และมีความสามารถในการจัดการความเครียด ภาวะซึมเศร้า ทัศนคติ รวมทั้งการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้น (Durlak et al. 2011 อ้างใน Greenberg, 2023 หน้า 80) Agoylo et.al. (2024) ยังพบว่า ครูที่มีความสามารถทางอารมณ์และสังคมสูงจะสามารถจัดการความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีอารมณ์เชิงบวกมากกว่าคนทั่วไป มีความพึงพอใจในงานมากกว่า และมีความรู้สึกที่ตนเองประสบความสำเร็จ ทั้งยังส่งผลต่อทางบวกกับการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนอีกด้วย ทั้งนี้การนำแนวคิดดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างประสบความสำเร็จ คือการปรับปรุงวิธีการสอนและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ (Greenberg, 2024)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social cognitive learning theory) เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน เป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบจากตัวแบบ

การนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม มาพัฒนานิสิตครูภายใต้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา จะส่งผลให้นิสิตครูมีทักษะการใช้ชีวิตและการทำงานยุคใหม่ มีสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมสภาพแวดล้อมในการทำงาน บรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ซึ่งจะทำให้นิสิตครูสามารถปรับตัวในการใช้ชีวิต การทำงาน และเข้ากับสังคมได้ต่อไป

การวิจัยทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาและการเรียนแบบ
สุราษฎร์ วิทยะบุษ (2552, หน้า 239)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทางอารมณ์และสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมของนิสิตวิชาชีพครู
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนประเมินสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตครูที่มีต่อการเรียนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทางอารมณ์และสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาเป็นฐาน

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

นิสิตครูระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ที่ลงทะเบียนรายวิชา 161111 จิตวิทยาตามความเป็นครูมีอาชีพร จำนวน 1 กลุ่มเรียน

เครื่องมือ

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทางอารมณ์และสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาเป็นฐาน 4 องค์ประกอบ ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - 1.1 หลักการ
 - 1.2 วัตถุประสงค์
 - 1.3 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดประเมินผล
2. แบบประเมินสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมของนิสิต Rating scale 5 ระดับ โดยประเมิน 2 องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบย่อย จำนวน 53 พฤติกรรมบ่งชี้
 - 2.1 สุขภาวะทางอารมณ์
 - 1) การรับรู้และจัดการอารมณ์ (9 ตบข.)
 - 2) การจัดการตนเองอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ (14 ตบข.)
 - 2.2 สุขภาวะทางสังคม
 - 1) การตัดสินใจที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (10 ตบข.)
 - 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ (11 ตบข.)
 - 3) การตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ (6 ตบข.)
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิต Rating scale 5 ระดับ ใน 3 ด้าน คือ
 - 3.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.2 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้
 - 3.3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดลองใช้ 6 สัปดาห์ (17 มิถุนายน - 26 กรกฎาคม 2567)
2. ผู้ศึกษาเป็นผู้จัดการเรียนรู้
3. สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน
4. ประเมินสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมก่อน-หลัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ใช้ Mean และ S.D.
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมก่อนและหลังการทดลองใช้ Mean, S.D. และ Relative gain score
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตครู ใช้ Mean และ S.D. และ Content Analysis

ผลการดำเนินโครงการ

1. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
2. คะแนนประเมินสุขภาวะทางอารมณ์และสังคมของนิสิต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีพัฒนาการสัมพัทธ์ในระดับปานกลาง
3. นิสิตครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด

โมเดลการจัดการเรียนการสอน

แนวคิด ทฤษฎี

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาเป็นฐาน เชื่อว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเองและการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น โดยการสังเกตจากตัวแบบ (Observational Modeling) ผ่านกระบวนการทางปัญญาของบุคคลที่ซับซ้อน

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม เป็นกระบวนการในการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และมีทักษะในการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม ซึ่งช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ ของนิสิตวิชาชีพครู

The development learning activities based on a design thinking process and community based learning to spatial professionalism as a teacher of teaching professional student

ดร.พิศาล เครือเลิศ

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาครูเพื่อพัฒนาการศึกษาในยุคที่การจัดการศึกษา คือ เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2565) สังคมยุคความรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นสังคมพลวัตเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกันพลังขับเคลื่อนของเทคโนโลยียุคดิจิทัลส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อในทุกมิติทั้งทางสังคมเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมการเมืองและโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการศึกษาเพราะการศึกษาคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพโดยที่บทบาทของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันปัญหาด้านการฝึกหัดครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนสะท้อนจากผลคะแนนการทดสอบมาตรฐาน (O-NET) ว่าระบบการผลิตและพัฒนาครูยังไม่สามารถสร้างครูที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 ที่เน้นพัฒนาทักษะการคิดและกระบวนการจัดการเรียนการสอนครูขาดประสบการณ์ระบบพัฒนาครูเน้นแต่การฝึกอบรมฟังบรรยายมากกว่าการปฏิบัติหลักสูตรไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้การคิดเชิงออกแบบเพื่อแก้ปัญหาตามที่ต้องการนำไปสู่การค้นพบสิ่งใหม่ที่เป็นนวัตกรรมจากความคิดสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้จริงตอบปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย (นุชจรี กิจวรรณ, 2561) นอกจากนี้ยังผสมผสานการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานมีฐานรากมาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์โดยมีเงื่อนไขการเรียนรู้คือการเรียนรู้เป็นกระบวนการลงมือกระทำที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง (สุมาลี ชัยเจริญ, 2557) ซึ่งนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ของนิสิตวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ของนิสิตวิชาชีพครู

วิธีดำเนินการ

ระเบียบวิธีวิจัยตามลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและหาคุณภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ของนิสิตวิชาชีพครูและขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ของนิสิตวิชาชีพครู

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ของนิสิตวิชาชีพครู

ขั้นที่ 1 สถานการณ์ปัญหา การระบุปัญหาจากการสำรวจและเข้าถึงสถานการณ์ปัญหาอย่างเข้าใจในบริบท

ขั้นที่ 2 ออกแบบร่วมชุมชน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานผสมผสาน กระบวนการคิดเชิงออกแบบ

ขั้นที่ 3 เรียนรู้เชื่อมโยงชีวิตจริง การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม ผสานประสบการณ์ใหม่ในชีวิตจริง

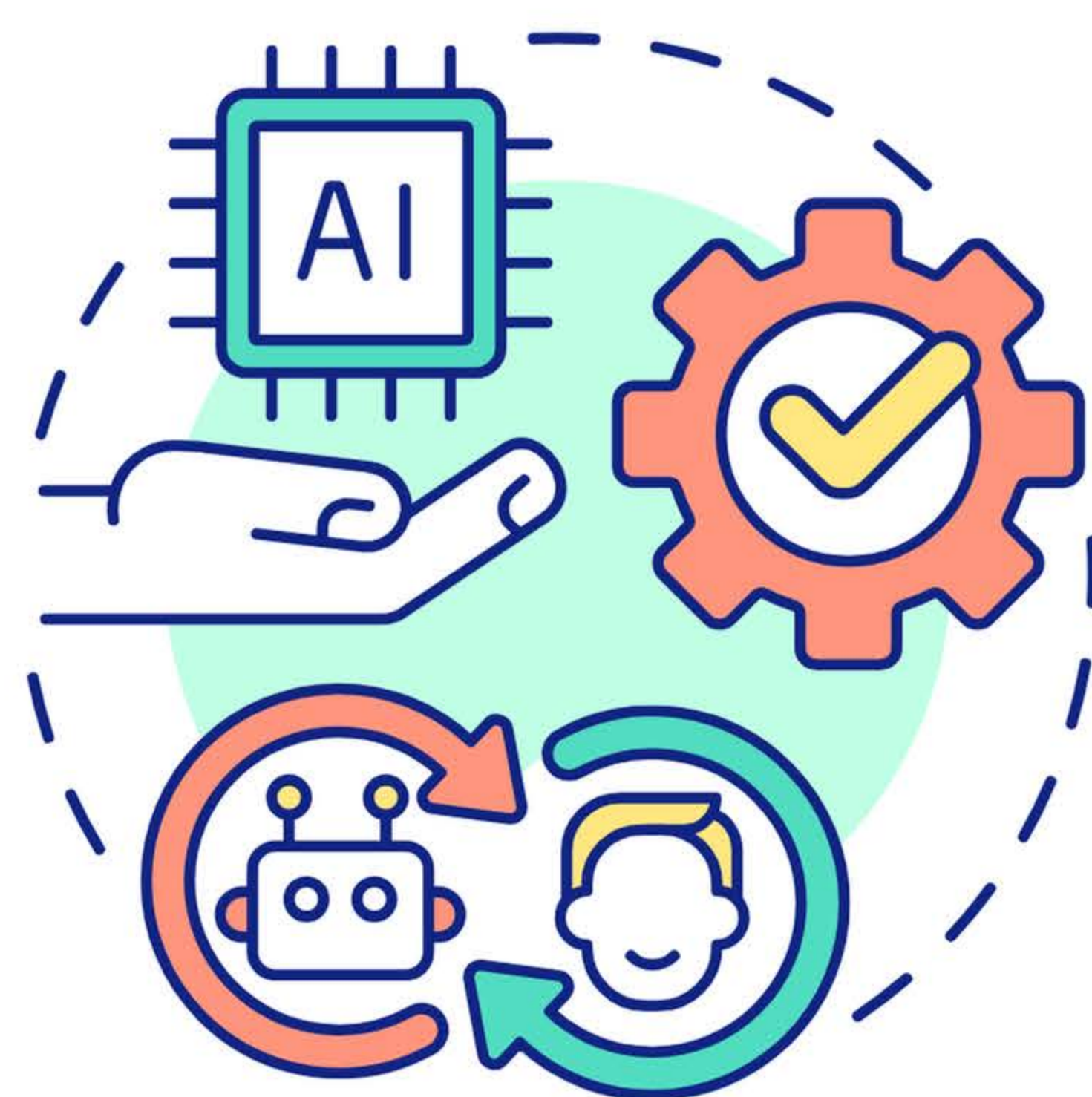
ขั้นที่ 4 หนุนเสริมวิทยากร การใช้แหล่งวิทยากรชุมชน ประชาชนผู้รู้เป็นฐานหนุนเสริม วิทยากรองค์ความรู้ใหม่

ขั้นที่ 5 ประเมินผลต้นแบบ การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานอิงสภาพจริงในการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการดำเนินโครงการ

1. แผนกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ทั้งหมดมี 6 องค์ประกอบ 1) สารสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) เนื้อหาการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล ที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.68, S.D. = 0.37$)

2. นิสิตวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มีความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ ก่อนและหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการคิดเชิงออกแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 คะแนน และ 4.62 คะแนน ตามลำดับและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า นิสิตวิชาชีพครูมีความเป็นครูมืออาชีพเชิงพื้นที่ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเภท

“สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน”

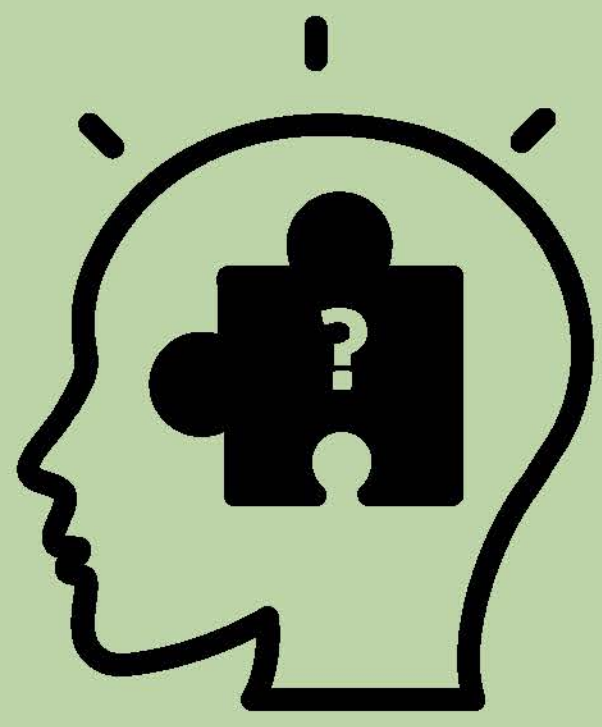
การผลิตสื่อการสอนโมเดลฟันเทียมบางส่วนชนิดถอดได้

อาจารย์กนต์แพทย์กมล อินประโคน
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

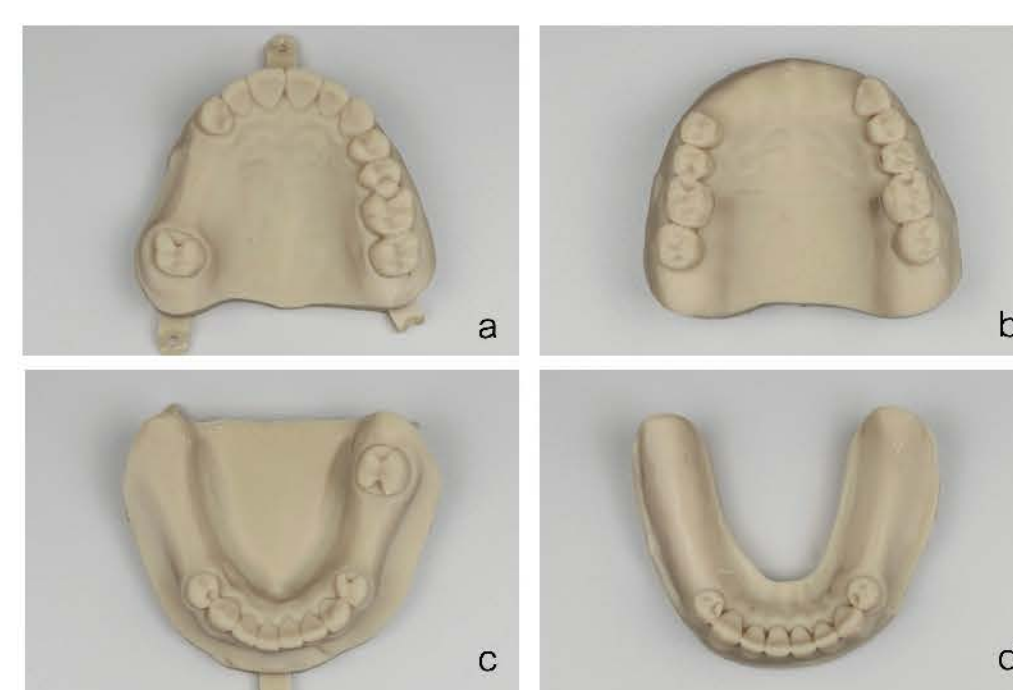

รายวิชาฟันเทียมบางส่วนชนิดถอดได้ ที่ทำการสอนนิสิตในระดับชั้นปีที่ 3 ของคณะทันตแพทยศาสตร์ ได้มีการสอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของฟันเทียมบางส่วนชนิดถอดได้ ตามวิธีการจำแนกของ Dr. Edward Kennedy (1925) และ Dr. O.C. Applegate (1954) โดยผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชานี้ คือ ต้องการให้นิสิตสามารถจำแนกองค์ประกอบของฟันเทียมได้อย่างถูกต้อง แต่จากประสบการณ์การสอนรายวิชาดังกล่าว พบว่า นิสิตยังขาดประสบการณ์ด้านการจำแนกองค์ประกอบของฟันเทียม สาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก สื่อการสอนของรายวิชานี้มีเฉพาะรูปภาพ 2 มิติ ทำให้นิสิตไม่สามารถเข้าใจองค์ประกอบของฟันเทียมได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นโครงการนี้ มีการจัดทำขึ้นเพื่อต้องการสร้างโมเดลฟันเทียมบางส่วนชนิดถอดได้ในลักษณะ 3 มิติ และใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว

วัตถุประสงค์

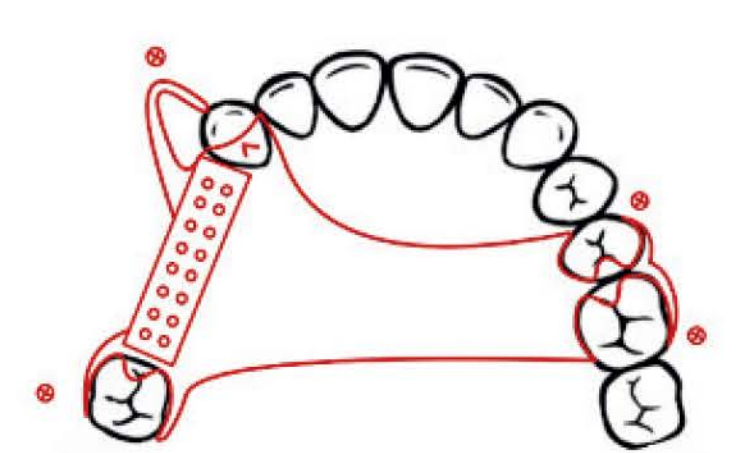
- เพื่อผลิตโมเดลฟันเทียมบางส่วนชนิดถอดได้ตามการจำแนกของ Kennedy's classification
- ใช้เป็นสื่อการสอนในรายวิชาฟันเทียมบางส่วนชนิดถอดได้ สำหรับนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 3

วิธีดำเนินการ

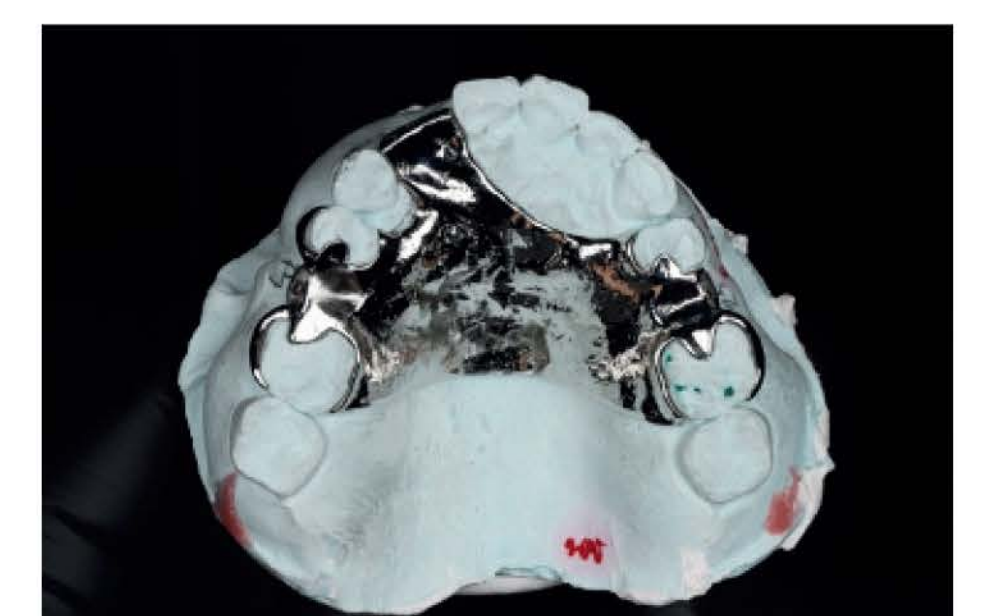
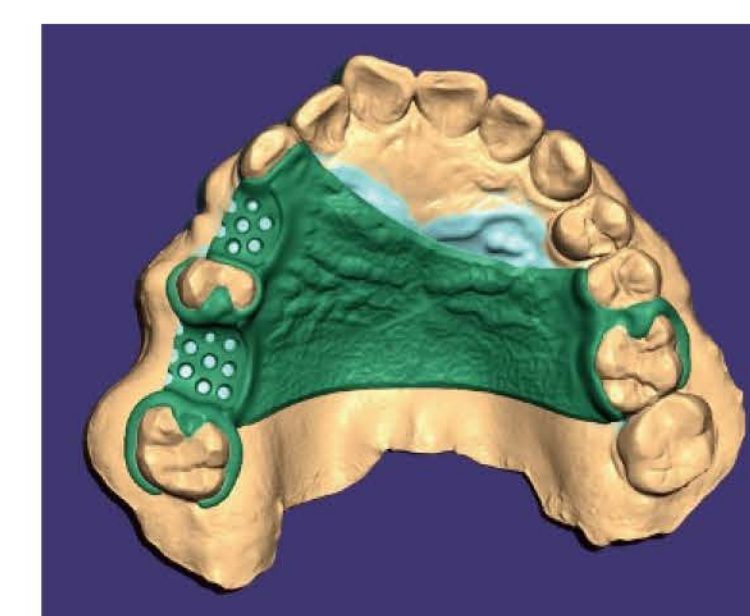
1

ใช้เครื่องสแกนฟัน ทำการสแกนโมเดลขากรรไกรไว้ฟันบางส่วนที่เตรียมไว้

2

นำไฟล์สแกน มาทำการวาดออกแบบฟันเทียมตามทฤษฎี Biomechanics แล้วส่งไฟล์ให้ช่างทันตกรรม ดำเนินเขียนแบบใน CAD program

3

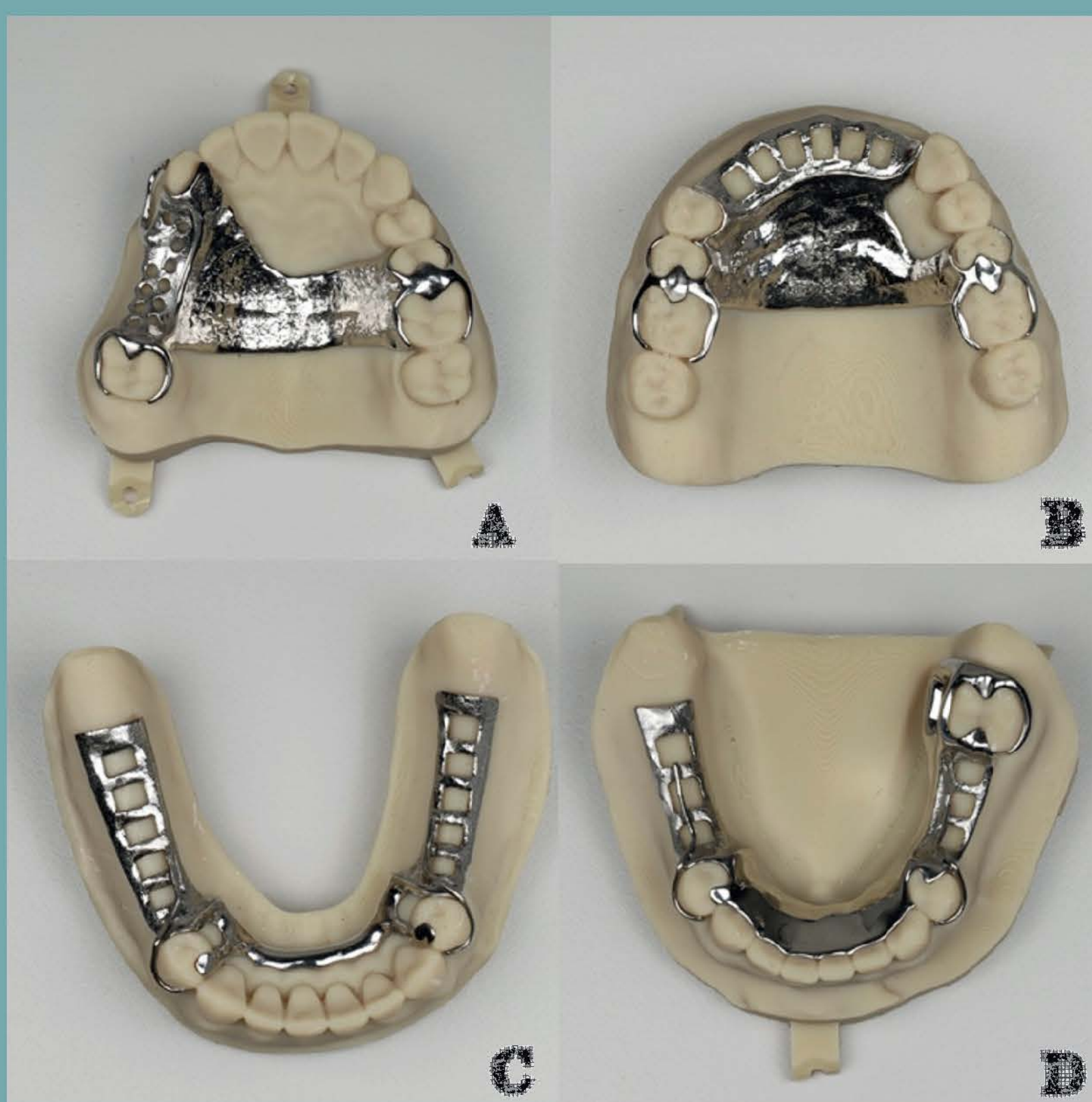
ตรวจสอบความถูกต้องของไฟล์ 3D แล้วทำการกลึงชิ้นงานออกมา

4

ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อโมเดลดังกล่าว โดยใช้แบบสำรวจความพึงพอใจ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปผลในภายหลัง

สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ได้

A : โครงโลหะฟันเทียม : Kennedy class III
B : โครงโลหะฟันเทียม : Kennedy class IV

C : โครงโลหะฟันเทียม : Kennedy class I
D : โครงโลหะฟันเทียม : Kennedy class II mod 1

ผลการดำเนินโครงการ

คะแนนความพึงพอใจของนิสิตต่อโมเดลฟันเทียมบางส่วนชนิดถอดได้
(คำถามทั้งหมด 7 ข้อ แต่ละข้อมี 5 ระดับความพึงพอใจ และ 1 ระดับความไม่พึงพอใจ)

73.9% - 82.8%

10.3% - 24.1%

0% - 6.9%

0%

0%

0%

พึงพอใจมากที่สุด

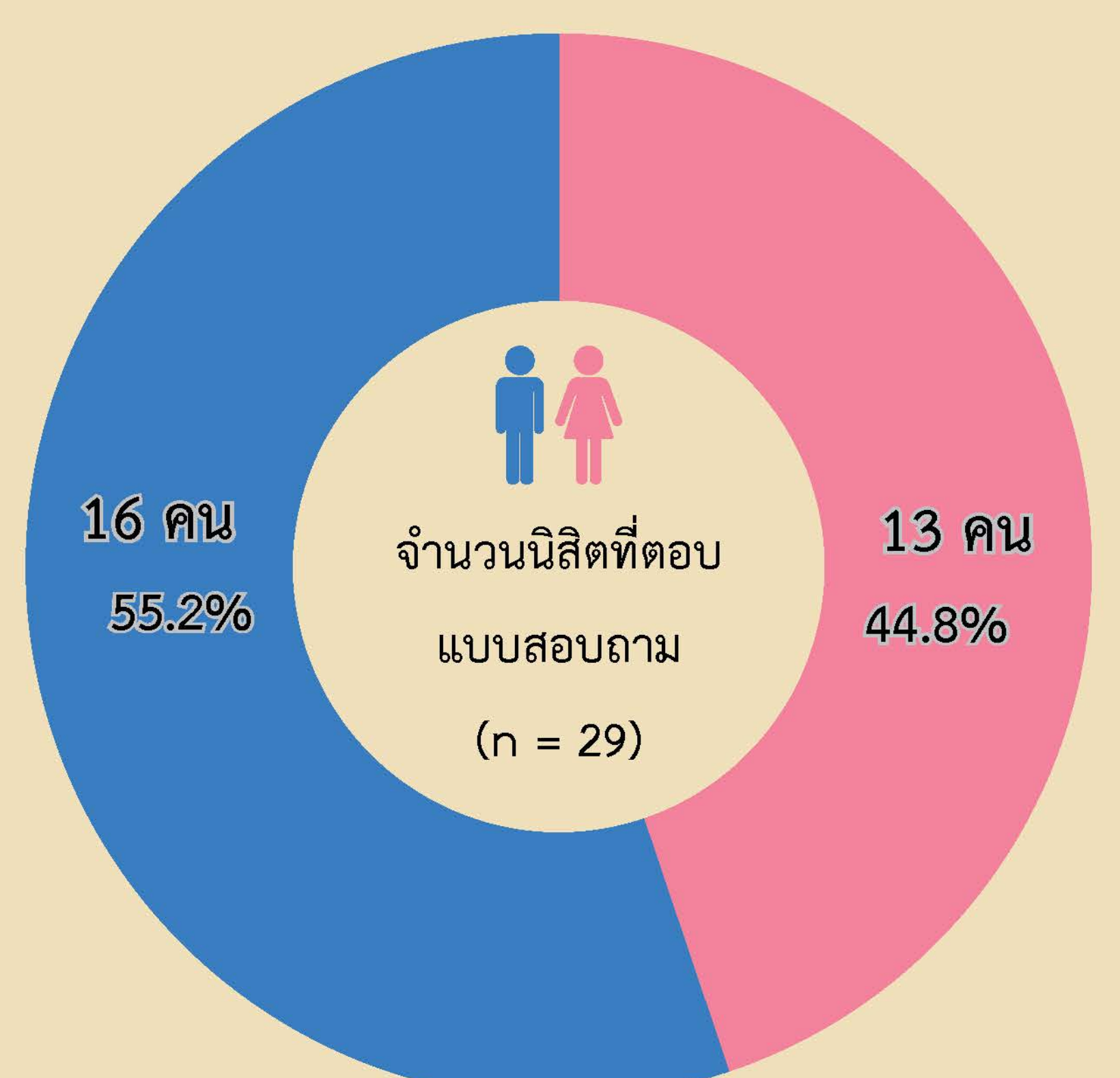
พึงพอใจมาก

พึงพอใจปานกลาง

พึงพอใจน้อย

พึงพอใจน้อยที่สุด

ไม่พึงพอใจ

การพัฒนาสิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เรื่อง การตั้งตำรับยาเตรียมเฉพาะราย

สุภาวดี บุญทา^{1*}, กำชัย แซ่ปึง¹ และอัจฉราภรณ์ ปามะ²
¹สาขาวิชาบริบาลเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
²งานห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
* Corresponding author. E-mail: supavadee.bo@up.ac.th

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

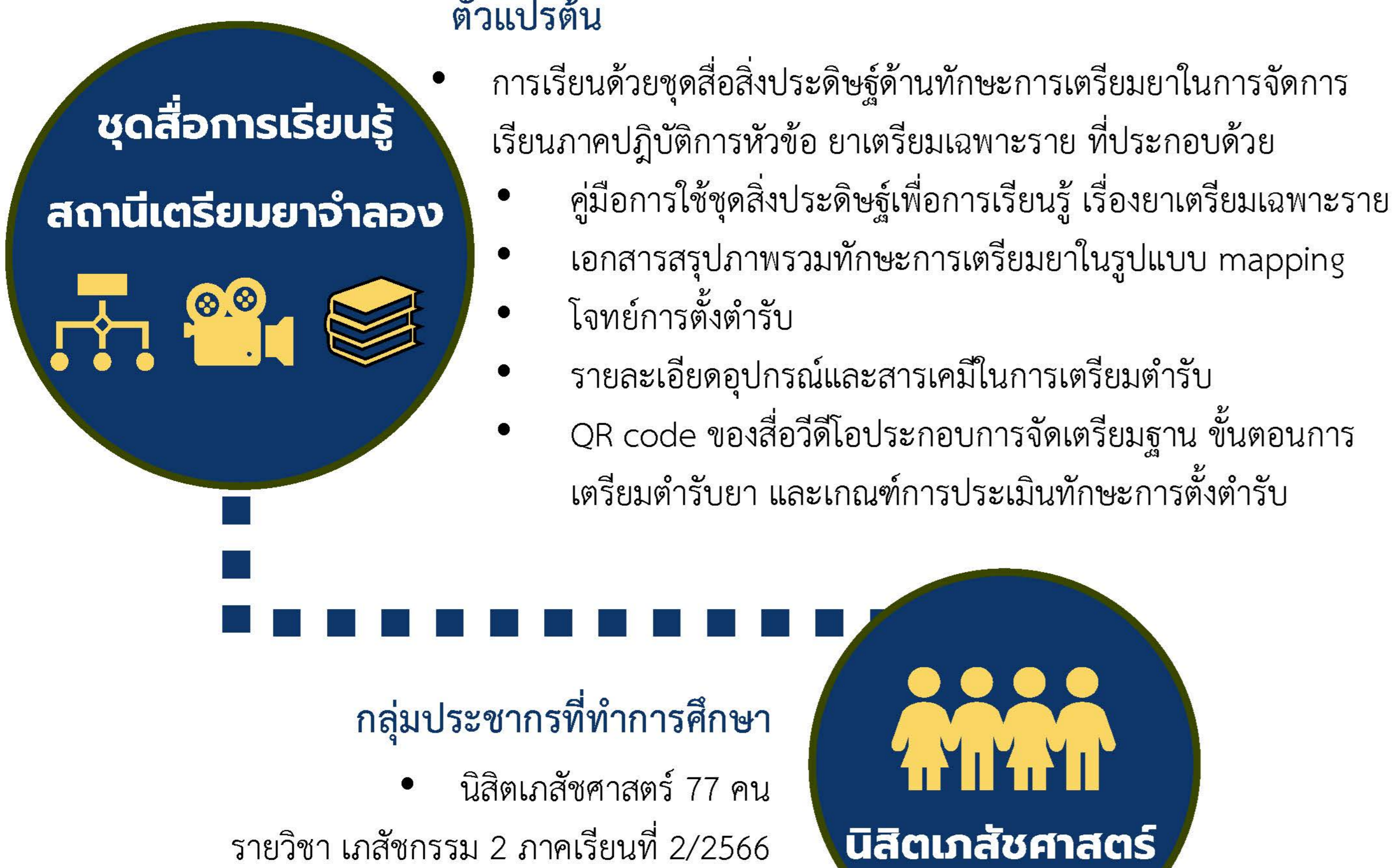
จากรายงานสรุปผลการสอบความรู้ตามเกณฑ์สมรรถนะร่วม (PLE-CC) ของนิสิตเภสัชศาสตร์ ม. พะเยาในปี 2565 โดยงานวิชาการ พบว่านิสิตที่สอบ PLE-CC ผ่านรอบแรกลดลงจาก 70% (นิสิตรหัส 60) เป็น 60% (นิสิตรหัส 61) และผลการสะท้อนข้อมูลจากนิสิตรหัส 61 แจ้งว่าไม่สามารถทำข้อสอบที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาเทคโนโลยีเภสัชกรรมได้เมื่อเปรียบเทียบกับรายวิชาในกลุ่มเภสัชกรรมคลินิก ประกอบกับนิสิตแจ้งว่าข้อสอบ PLE-CC ในปี 2565 ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาเทคโนโลยีเภสัชกรรมมีสัดส่วนที่มากและยากมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับข้อสอบปี 2564 และทักษะการเตรียมยาเป็นทักษะที่มีการประเมินผลในสัดส่วนคะแนนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่นโดยมีจำนวน 5 ฐานจากทั้งหมด 14 ฐาน จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้สอนจึงสนใจที่จะพัฒนาสิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องการตั้งตำรับยาเตรียมเฉพาะรายสำหรับนิสิตเภสัชศาสตร์ ในรายวิชา 341222 เภสัชกรรม 2 โดยสิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเอกสารชี้แจงการใช้งานนวัตกรรม ชุดสิ่งประดิษฐ์ในรูปแบบอุปกรณ์พร้อมใช้ที่มีสารเคมีและอุปกรณ์ในการเตรียมตำรับยาพร้อมด้วยในการฝึกเตรียมยาเฉพาะราย จากนั้นประเมินความพึงพอใจและการรับรู้ ความสามารถตนเองของผู้เรียนในการใช้สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องการตั้งตำรับยาเตรียมเฉพาะรายที่พัฒนาขึ้น และประเมินทักษะของผู้เรียนหลังการใช้งานนวัตกรรมที่สร้างขึ้น

คำสำคัญ: สิ่งประดิษฐ์, ประสบการณ์การเรียนรู้, ตำรับยาเตรียมเฉพาะราย

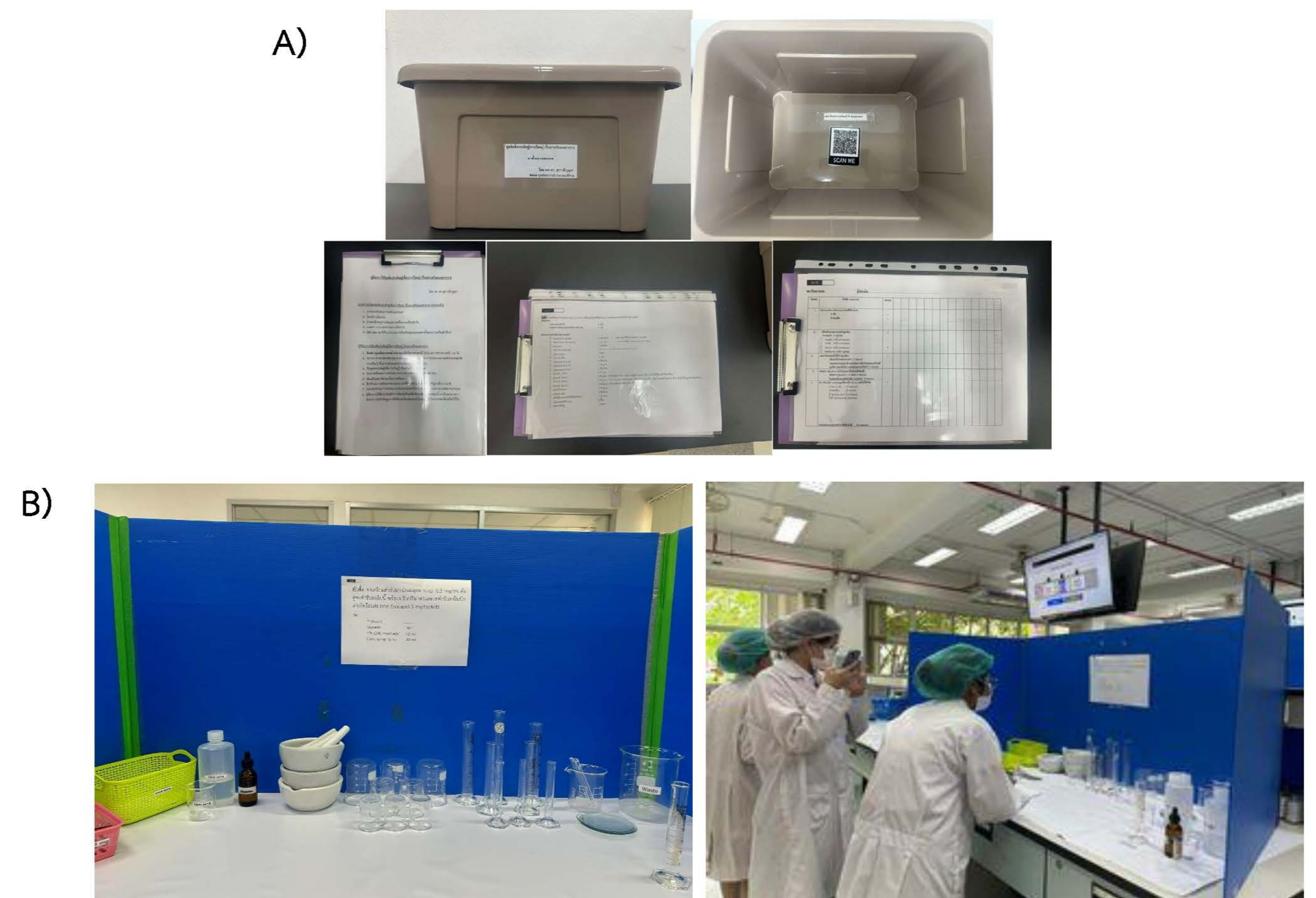
วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่อง การตั้งตำรับยาเตรียมเฉพาะราย สำหรับนิสิตเภสัชศาสตร์ ในรายวิชา 341222 เภสัชกรรม 2
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจและการรับรู้ความสามารถตนเองของผู้เรียนในการใช้สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่อง การตั้งตำรับยาเตรียมเฉพาะราย ในการเรียนภาคปฏิบัติการในรายวิชา 341222 เภสัชกรรม 2

วิธีดำเนินการ

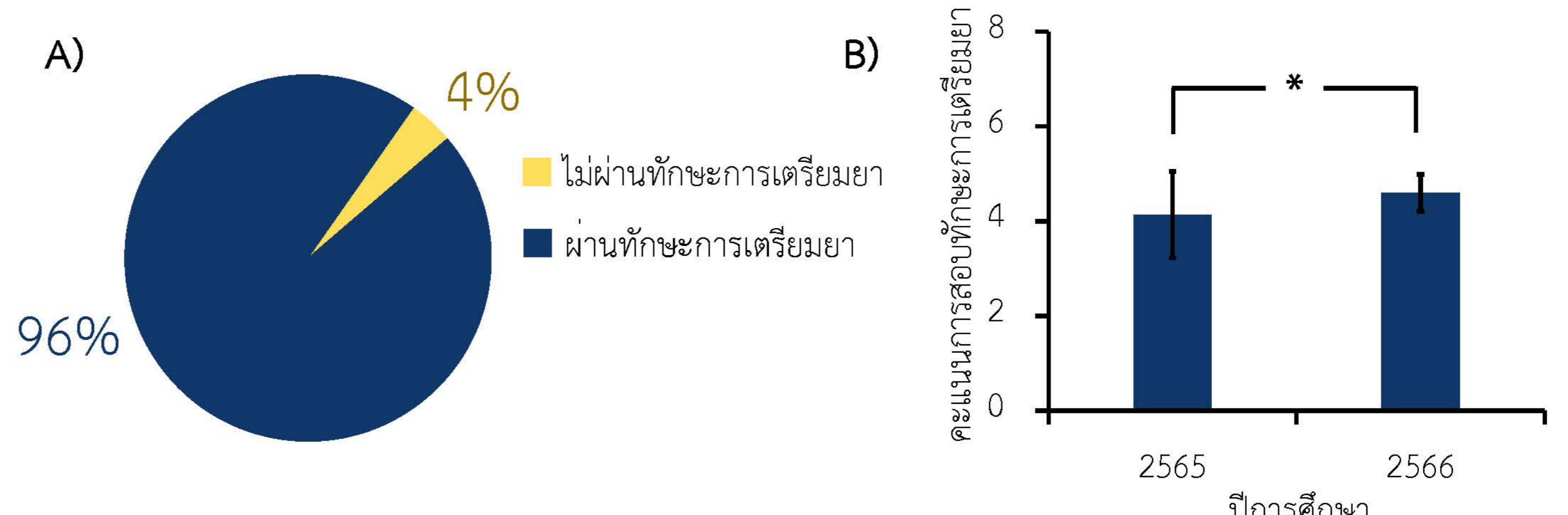

สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ได้

รูปที่ 1: (A) ชุดสื่อสิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ได้ (B) ภาพรวมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเรื่อง การตั้งตำรับยาเตรียมเฉพาะราย

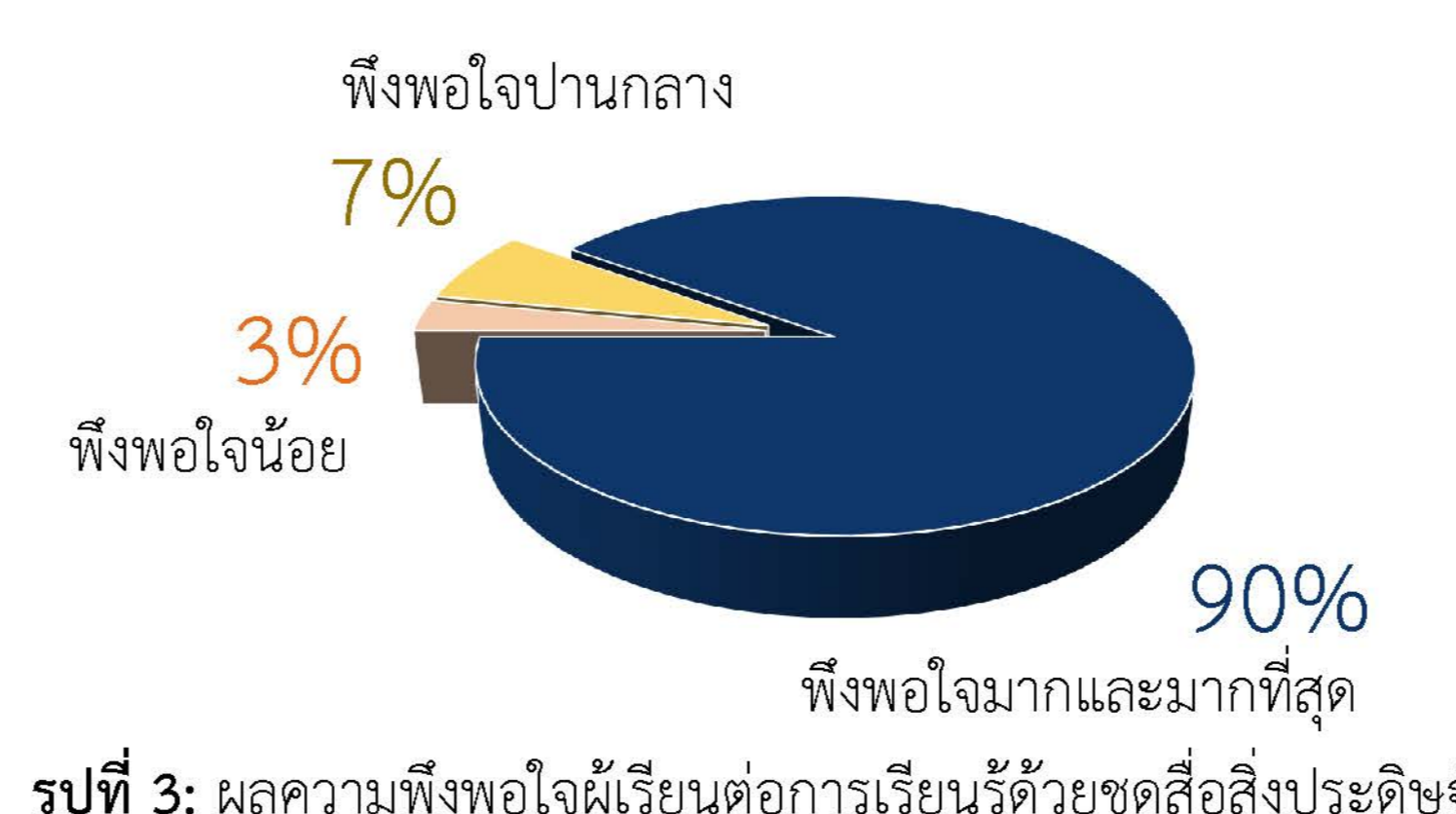
ผลการดำเนินโครงการ

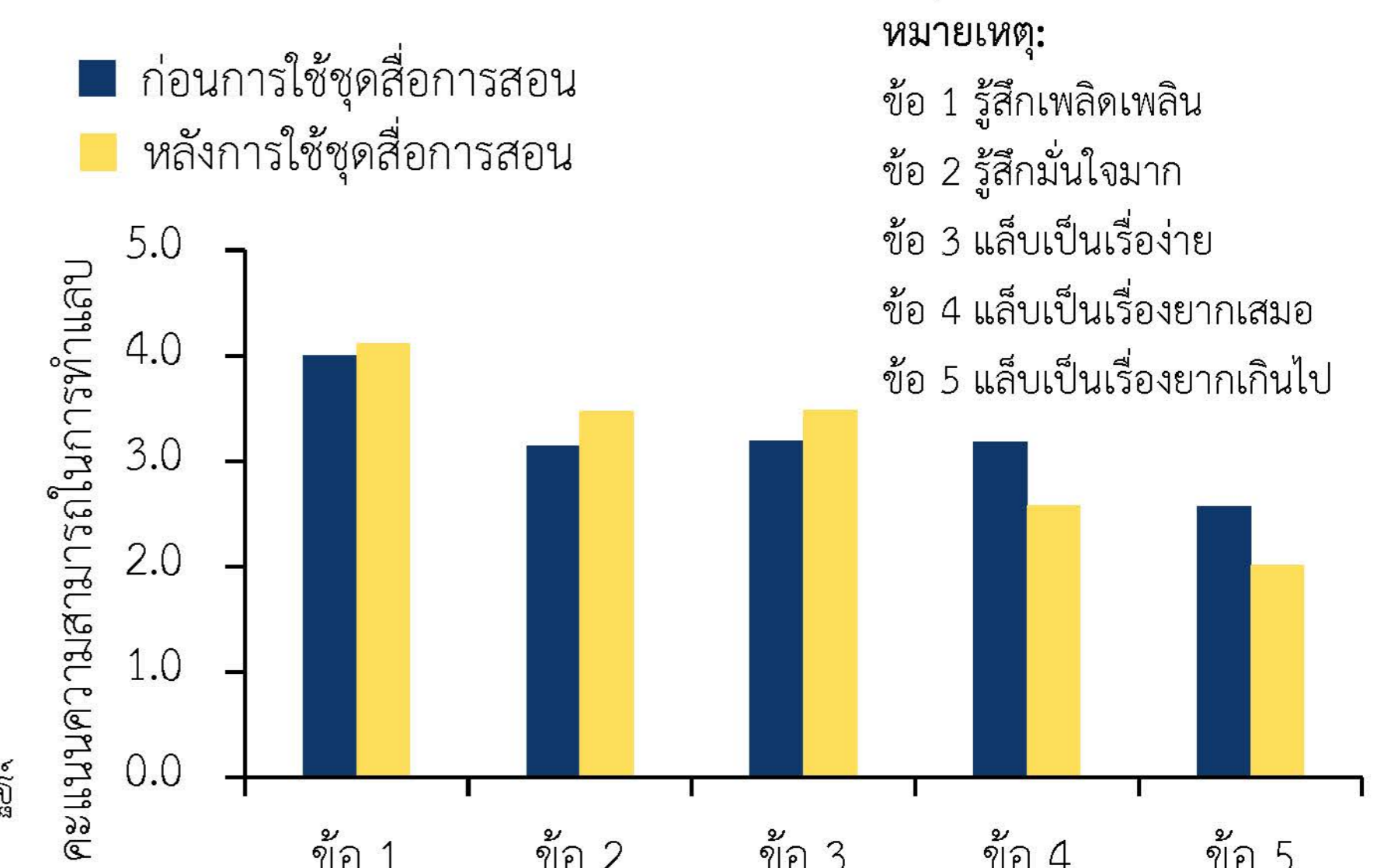
รูปที่ 2 (A) สัดส่วนของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินทักษะการเตรียมยา (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด) (B) คะแนนเฉลี่ยการสอบทักษะการเตรียมยาของผู้เรียนในปีการศึกษา 2/2565 และปีการศึกษา 2/2566 (* p<0.01)

สรุปผลโครงการ

ชุดสื่อสิ่งประดิษฐ์ด้านทักษะการเตรียมยาที่สร้างขึ้นช่วยกระตุ้นให้นิสิตเกิดความเข้าใจในการทำปฏิบัติการรายวิชา เภสัชกรรม 2 หัวข้อ ยาเตรียมเฉพาะราย ได้ดียิ่งขึ้น โดยเมื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าร้อยละ 96 ของผู้เรียนผ่านการสอบทักษะการเตรียมยา โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 นอกจากนี้พบว่าคะแนนเฉลี่ยการสอบทักษะการเตรียมยาของผู้เรียนในภาคการศึกษา 2/2566 มีคะแนนโดยรวมสูงกว่าผู้เรียนในปีการศึกษา 2/2565 อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้นจากการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ และเมื่อประเมินความพึงพอใจพบว่าร้อยละ 90 ของผู้เรียนมีความพึงพอใจและมั่นใจอยู่ในระดับมากต่อการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อสิ่งประดิษฐ์ และพบว่าคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) ของนิสิต ในการทำแลบยาเตรียมเฉพาะรายและการสอบทักษะการเตรียมยา (OSPE) จะเพิ่มมากขึ้นหลังการใช้งานชุดสื่อสิ่งประดิษฐ์

รูปที่ 3: ผลความพึงพอใจผู้เรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อสิ่งประดิษฐ์

รูปที่ 4: คะแนนประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) ของนิสิตและ ความยากของการเตรียมยาเฉพาะราย ในรายวิชาเภสัชกรรม 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดสื่อสิ่งประดิษฐ์

แบบจำลองสอนการกรอฟันสำหรับการทำครอบฟัน

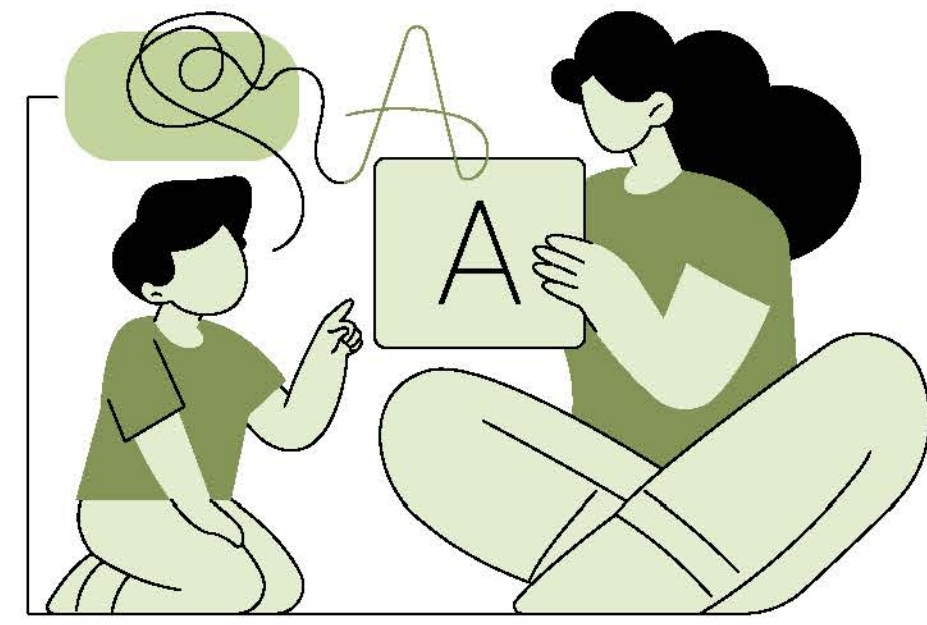
อาจารย์กนต์แพทย์กพล อินประโคน
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รายวิชาปฏิบัติการฟันเทียมชนิดติดแน่น ที่สอนนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะทันตแพทยศาสตร์ ได้มีการสอนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติกรอฟันเพื่อเตรียมสำหรับทำครอบฟันชนิดต่างๆ และมุ่งหวังให้นิสิตสามารถกรอฟันได้ แต่จากประสบการณ์การสอน พบว่า นิสิตยังขาดทักษะการกรอฟันที่ดี สาเหตุเกิดจาก สื่อการสอนของรายวิชานี้ มีเฉพาะรูปภาพ 2 มิติ ทำให้นิสิตไม่สามารถเข้าใจลักษณะที่ดีของฟันที่ถูกกรอได้เท่าที่ควร ดังนั้นโครงการนี้ มีการจัดทำขึ้นเพื่อต้องการสร้างแบบจำลองสอนการกรอฟันในลักษณะ 3 มิติ และใช้เป็นสื่อการสอนในรายวิชาดังกล่าว

2

วัตถุประสงค์

- เพื่อผลิตแบบจำลองสอนการกรอฟันสำหรับการทำครอบฟัน
- ใช้เป็นสื่อการสอนในรายวิชาปฏิบัติการฟันเทียมชนิดติดแน่น สำหรับนิสิตทันตแพทย์ปีที่ 4

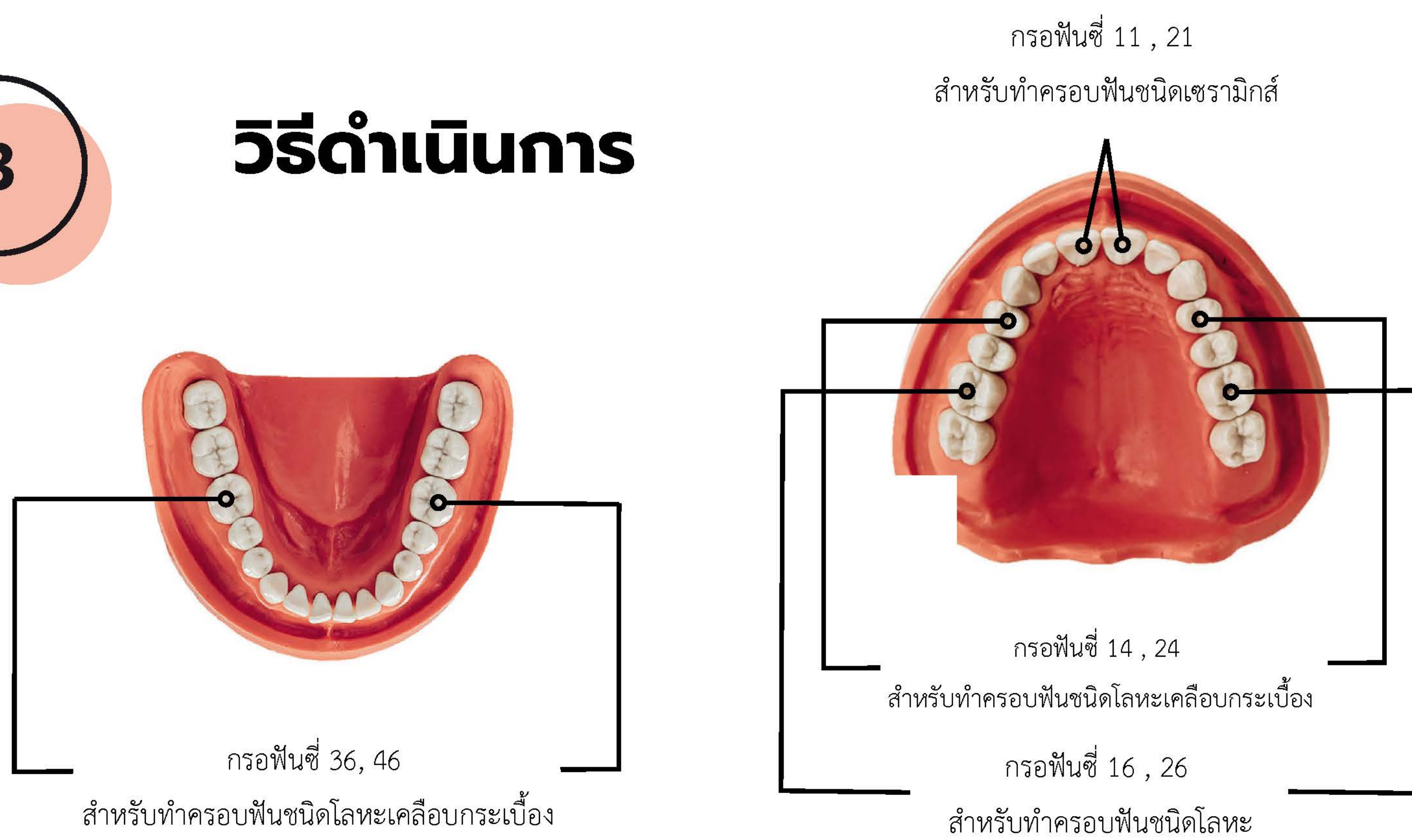
ชุดหัวกรอครอบฟัน

ด้ามกรอฟันความเร็วสูง - ต่ำ

3

วิธีดำเนินการ

ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อโมเดลดังกล่าว โดยใช้แบบสำรวจความพึงพอใจ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปผลในภายหลัง

4

สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ได้

แบบจำลองการกรอฟันแต่ละซี่ สำหรับการทำครอบฟันแต่ละชนิด

5

ผลการดำเนินโครงการ

คะแนนความพึงพอใจของนิสิตต่อแบบจำลองสอนการกรอฟัน

(คำถามทั้งหมด 7 ข้อ แต่ละข้อมี 5 ระดับความพึงพอใจ และ 1 ระดับความไม่พึงพอใจ)

58.6% - 89.7%

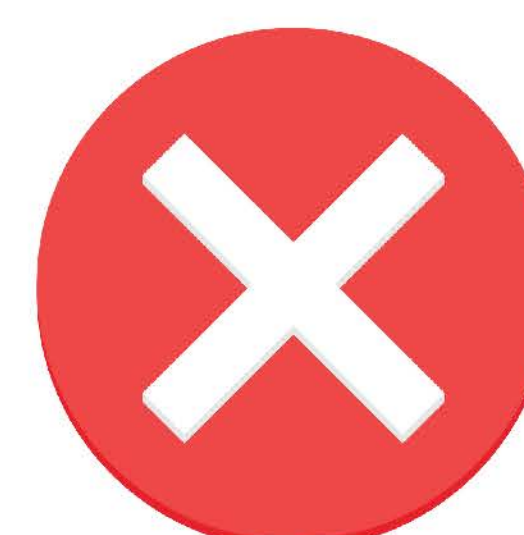
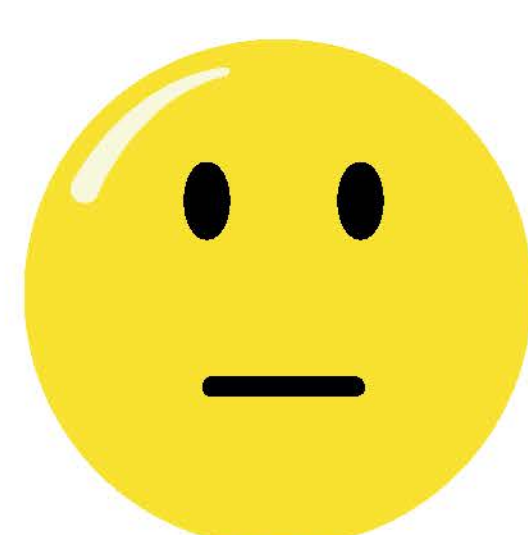
3.4% - 24.1%

3.4% - 20.7%

0%

0%

0%

พึงพอใจมากที่สุด

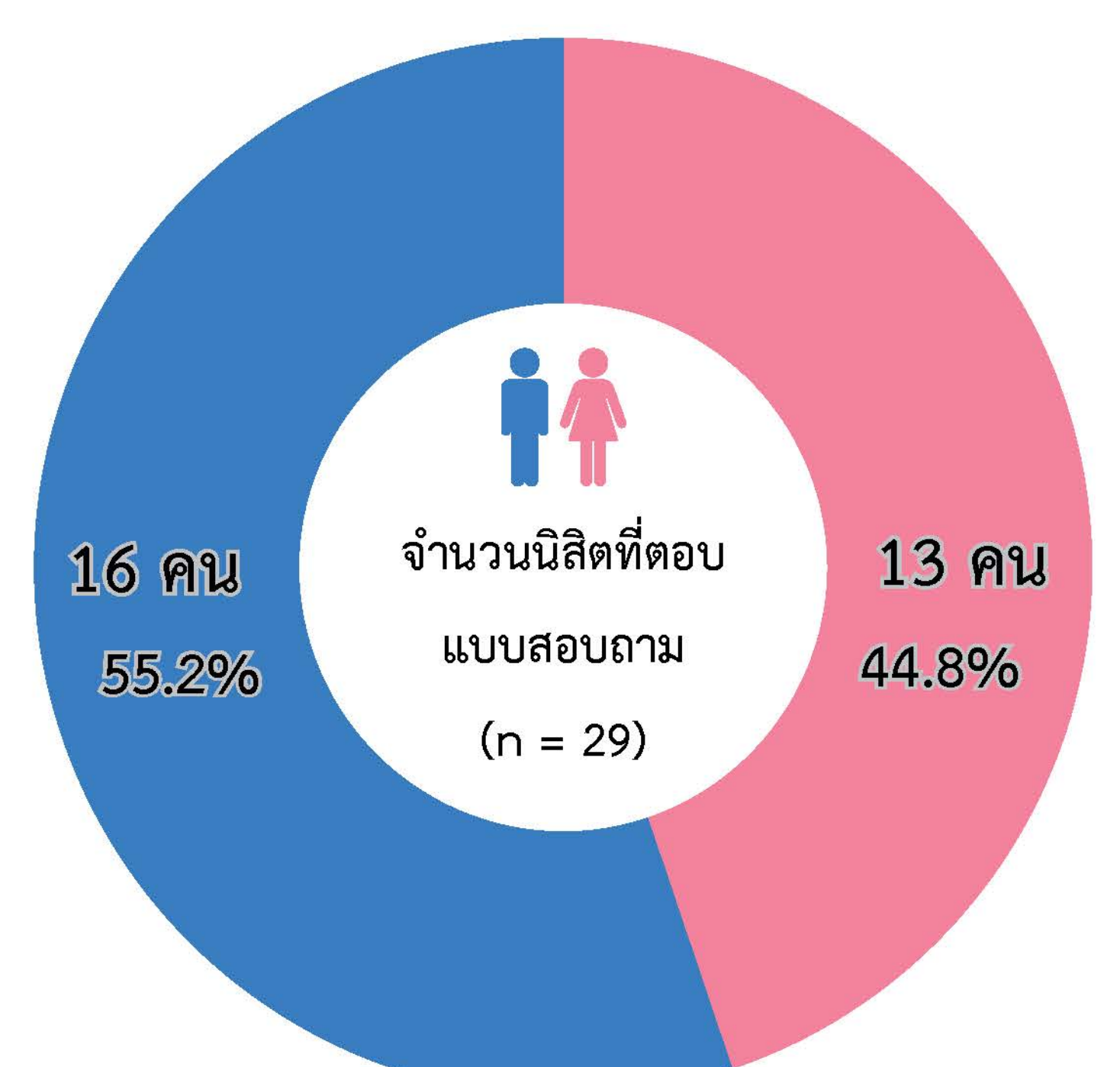
พึงพอใจมาก

พึงพอใจปานกลาง

พึงพอใจน้อย

พึงพอใจน้อยที่สุด

ไม่พึงพอใจ

การพัฒนากระบบสร้างแบบฝึกหัดอัตโนมัติ รายวิชาชีวเภสัชกรรมและเภสัชจลนศาสตร์

ดร. เกษกรหญิง อภิญญา บุญเป็ง
คณะเภสัชศาสตร์

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- รายวิชาชีวเภสัชกรรมและเภสัชจลนศาสตร์เป็นรายวิชาเอกบังคับ นิสิตเภสัชศาสตร์ทั่วประเทศ
- เป็นรายวิชาที่ศึกษาการดำเนินไปของยา เมื่อยาเข้าสู่ร่างกาย ตั้งแต่การดูดซึม การกระจายยา การเปลี่ยนแปลงยา และการขจัดยาออกจากร่างกาย ด้วยสมการทางคณิตศาสตร์
- องค์ความรู้ในวิชานี้มีความสำคัญในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม โดยใช้ในการวางแผนหรือกำหนดขนาดยาให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด
- จากการทบทวนผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิต พบว่านิสิตส่วนใหญ่ในชั้นเรียน สามารถคำนวณขนาดและทำนายระดับยาในเลือดได้
- แต่ไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ในการแก้ไขปัญหาด้านยาได้ เช่น การประยุกต์ความรู้เพื่อแก้ไขการล้มรับประทันยา การจัดการกรณีผู้ป่วยรับประทันยาเกินขนาด เป็นต้น
- ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องการพัฒนาระบบการสร้างแบบฝึกหัดอัตโนมัติขึ้น เพื่อสร้างสถานการณ์ปัญหาทางยาในเวชปฏิบัติให้นิสิตได้ฝึกแก้ปัญหาด้วยความรู้ทางเภสัชจลนศาสตร์

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาระบบสร้างแบบฝึกหัดอัตโนมัติวิชาชีวเภสัชกรรมและเภสัชจลนศาสตร์
- 2) เพื่อศึกษาผลลัพธ์การใช้งานระบบแบบฝึกหัดอัตโนมัติ

วิธีดำเนินการ

01

ระยะที่ 1: การสร้างโมเดล

- รวบรวมสมการและสร้างโมเดลความสัมพันธ์และสมการเภสัชจลนศาสตร์ใน google sheet
- สร้าง web application โดยใช้ google script ในการสร้างและ export แบบฝึกหัดอัตโนมัติ

02

ระยะที่ 2 ทดสอบความถูกต้องของแบบฝึกหัด

- ดำเนินการทดสอบความถูกต้องของแบบฝึกหัดอัตโนมัติ โดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ

03

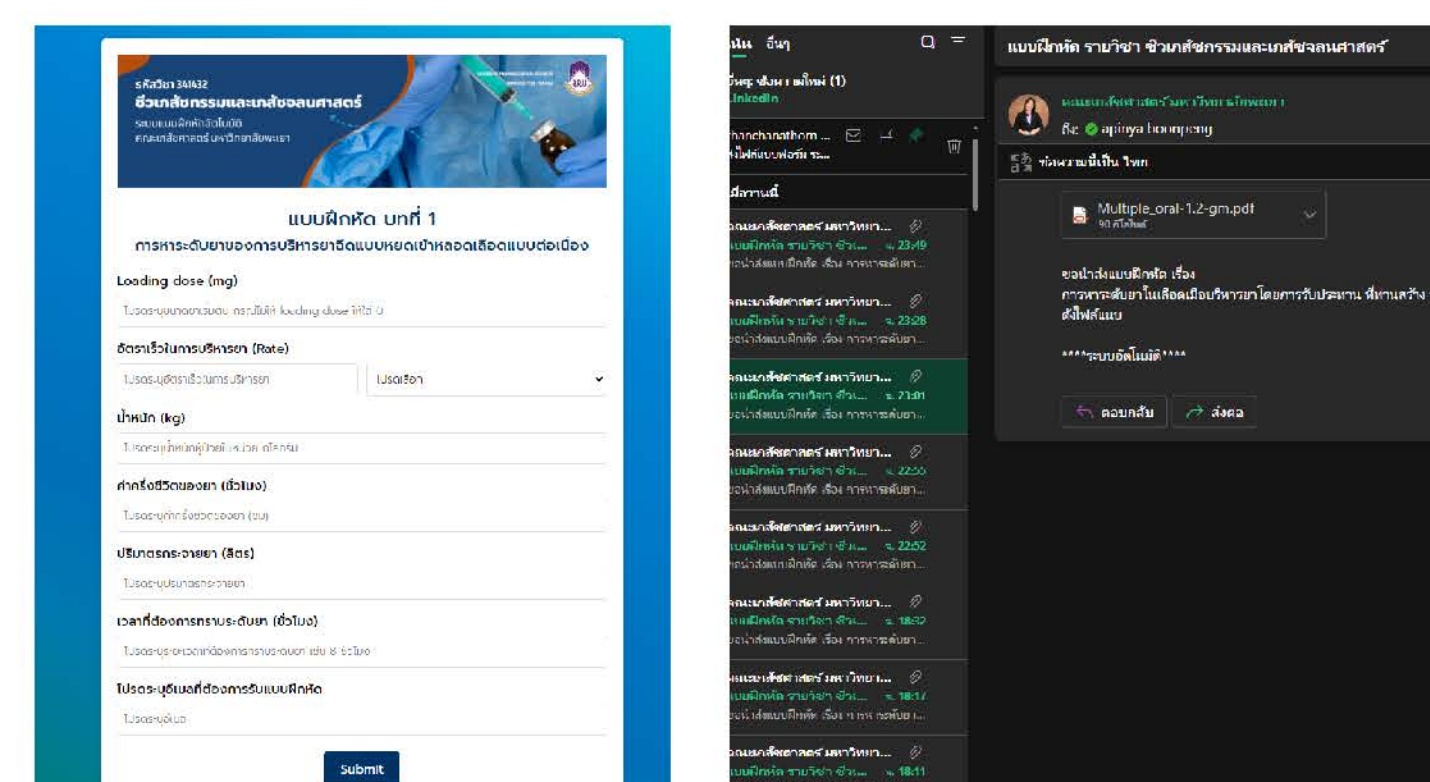
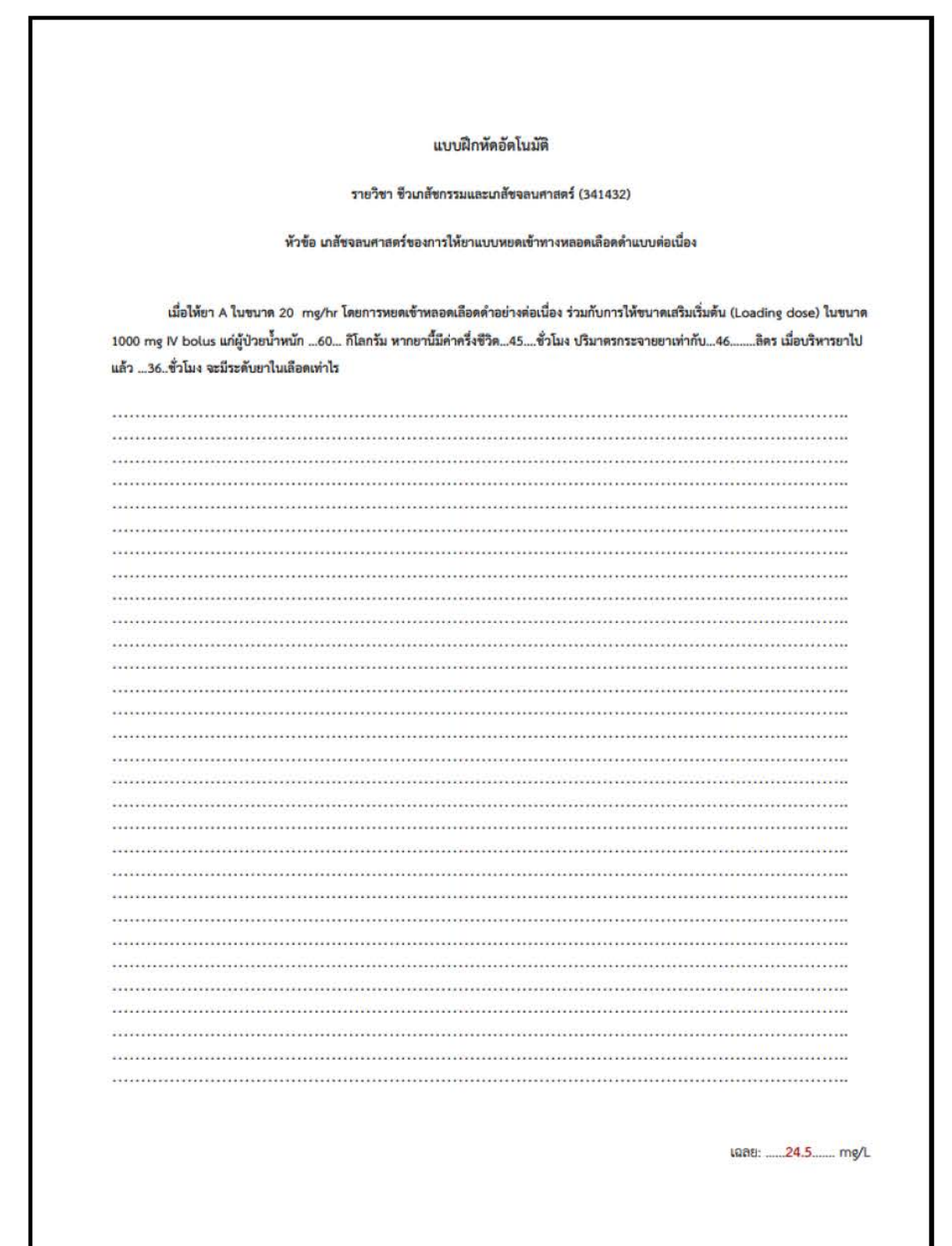
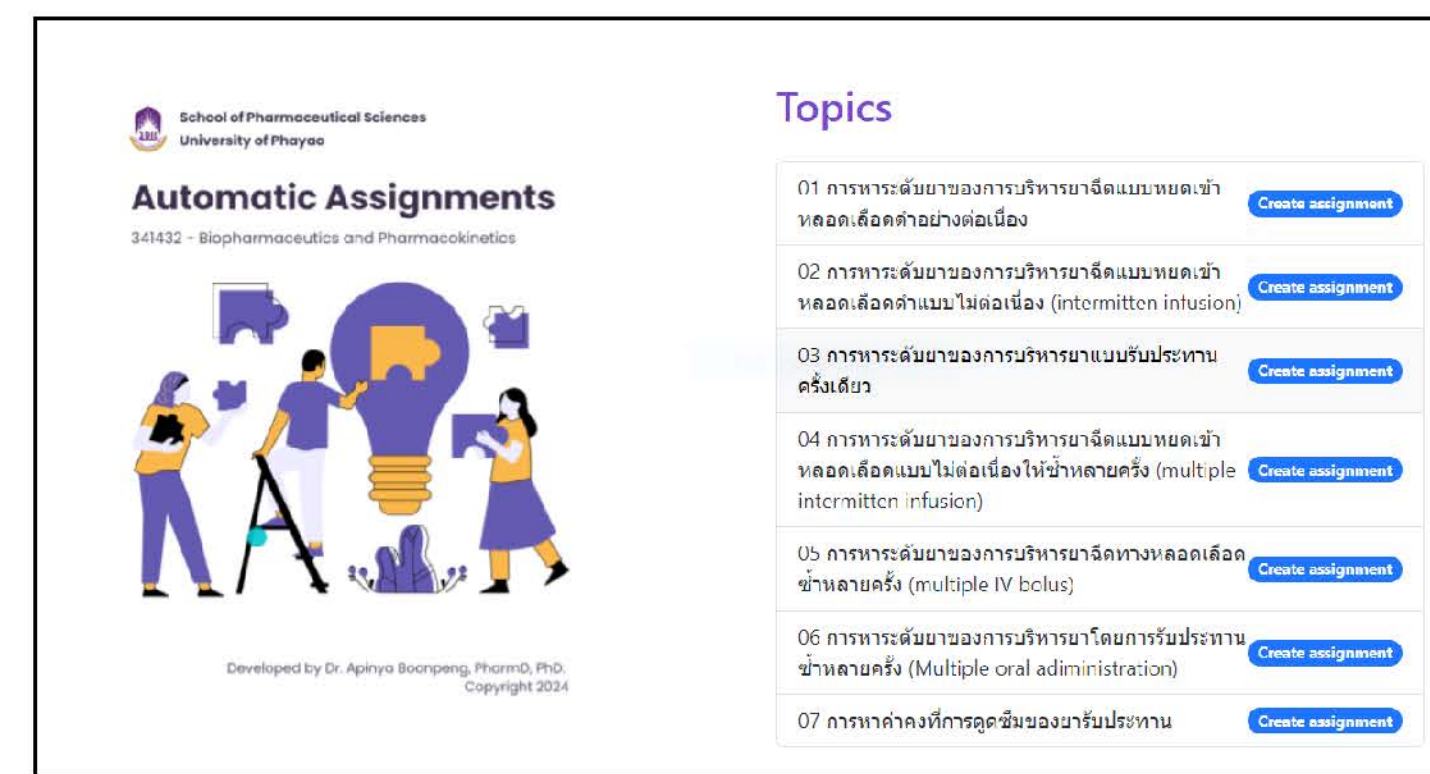
ระยะที่ 3 การเผยแพร่และใช้แบบฝึกหัดอัตโนมัติ

- ดำเนินการเผยแพร่และทดสอบระบบ โดยให้นิสิตชั้นปีที่ 4 เข้ามาใช้แบบฝึกหัดอัตโนมัติ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผล

รูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนการสอนที่ได้

ระบบแบบฝึกหัดอัตโนมัติ ในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน โดยสามารถเข้าใช้งานผ่าน QR code หรือลิงค์ได้ที่ <https://go.up.ac.th/BKindex>

- แบบฝึกหัดมีทั้งหมด 7 บท
- นิสิตที่สนใจ สามารถคลิกเข้าไปเลือกแบบฝึกหัดที่ต้องการทบทวน จากนั้น ใส่รายละเอียดค่าพารามิเตอร์ของยา และกด submit
- แบบฝึกหัดที่นิสิตสร้าง จะจัดส่งไปยังอีเมลล์ของนิสิตที่ให้ไว้

ผลการดำเนินการ

- ผลการตรวจสอบระบบแบบฝึกหัดโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 42 ครั้ง
ความสมบูรณ์ของการสร้างแบบฝึกหัด ร้อยละ 100
ความถูกต้องของคำตอบตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100
- ผลการใช้งานจริงโดยนิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 55 ครั้ง
ความสมบูรณ์ของการสร้างแบบฝึกหัด ร้อยละ 98.2
ความถูกต้องของคำตอบตามหลักวิชาการ ร้อยละ 98.2

รายละเอียด	จำนวนครั้ง	ร้อยละความสมบูรณ์	ร้อยละความถูกต้อง
บทที่ 1 เรื่องการหาค่าเข้มข้นของยาโดยการหยดเข้าหลอดเลือดดำอย่างต่อเนื่อง	15	15/15 (100%)	15/15 (100%)
บทที่ 2 การหาระดับยาของการบริหารยาฉีดแบบหยดเข้าหลอดเลือดดำต่อเนื่อง	12	12/12 (100%)	11/12 (91.7%)
บทที่ 3 การหาระดับยาของการบริหารยาแบบรับประทาน	12	11/12 (91.7%)	12/12 (100%)
บทที่ 4 การหาระดับยาของการบริหารยาฉีดแบบหยดเข้าหลอดเลือดดำต่อเนื่องซ้ำหลายครั้ง	3	3/3 (100%)	3/3 (100%)
บทที่ 5 การหาระดับยาของการบริหารยาฉีดทางหลอดเลือดซ้ำหลายครั้ง	4	4/4 (100%)	4/4 (100%)
บทที่ 6 การหาระดับยาของการบริหารยาแบบรับประทานซ้ำหลายครั้ง	1	1/1 (100%)	1/1 (100%)
บทที่ 7 การหาค่าคงที่การดูดซึมของยาชนิดรับประทาน	8	8/8 (100%)	8/8 (100%)
สรุป	55	54/55 (98.2%)	54/55 (98.2%)

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

ระบบแบบฝึกหัดอัตโนมัติที่สร้างขึ้น

- มีความสะดวกและยืดหยุ่น สามารถใช้งานออนไลน์ได้จากหลากหลายอุปกรณ์
- สามารถสร้างแบบฝึกหัดได้อย่างรวดเร็ว เวลาเฉลี่ยในการสร้างไฟล์และส่งอีเมลล์ได้ภายในเวลา 1 นาที
- มีความเสถียรและสามารถทำงานได้ตามตรงความต้องการ
- มีความสมบูรณ์ขององค์ประกอบและสามารถจัดส่งไฟล์แบบฝึกหัดได้สำเร็จ ร้อยละ 98.2 -100 ความผิดพลาด 1 ครั้ง เนื่องจากผู้ใช้งานใส่อีเมลล์ผิด
- มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 98.2 -100 ความผิดพลาด 1 ครั้ง เกิดจากผู้ใช้งานใส่ข้อมูลผิดพลาด

สื่อวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ สารัตถการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย และการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย

ผศ.ดร.วิชานีย์ ใจมาลัย นางสาวประกายดาว สุทธิ นางสาวเกสร เกตุชู
นางสาวอรพัญ บัวงาม และนายสมเกียรติ วงศ์กลม
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย (retained urinary catheter) คือ การสอดใส่สายสวนปัสสาวะผ่านทางท่อปัสสาวะเข้าสู่กระเพาะปัสสาวะด้วยวิธีปราศจากเชื้อ เพื่อระบายปัสสาวะออกสู่ภายนอก หรือระบายลงถุงรองรับปัสสาวะ การใส่สายสวนปัสสาวะและการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะเป็นทักษะจำเป็นที่นิสิตพยาบาลต้องทำได้ การใส่สายสวนปัสสาวะเป็นหัตถการที่ซับซ้อน ต้องระมัดระวังเป็นอย่างมากหากปฏิบัติไม่ถูกต้องจะเกิดอันตรายกับผู้ป่วย และเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ทั้งนี้การใส่สายสวนและการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย นิสิตจะได้เรียนในรายวิชา แนวคิดพื้นฐานและ หลักการพยาบาล 2 ที่มีทั้งการสอนในภาคทฤษฎี และการฝึกทักษะในห้องปฏิบัติการพยาบาล โดยอาจารย์จะทำการสาธิตหน้าชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มฝึกทักษะ แต่พบว่านิสิตสอบไม่ผ่านหัตถการใส่สายสวนปัสสาวะมากถึงร้อยละ 30 เนื่องจากการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสายมีหลายขั้นตอน และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักการป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อด้วย อีกทั้งยังมีเวลาในการทบทวนขั้นตอน และฝึกในห้องปฏิบัติการค่อนข้างจำกัด ผู้จัดทำโครงการจึงมีความเห็นว่าสื่อวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์สารัตถการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย และการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสายจะสามารถช่วยให้นิสิตนำไปศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนมาฝึกทักษะในห้องปฏิบัติการพื้นฐาน สามารถดูเพื่อทบทวนหลักการ และขั้นตอน สามารถฝึกทักษะนอกเวลาเรียน จะทำให้นิสิตมีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล และพัฒนาทักษะในการใส่สายสวนปัสสาวะได้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาสื่อทัศนแบบมีปฏิสัมพันธ์ สารัตถการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย และการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับ การใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย
- เพื่อเพิ่มความมั่นใจและส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย และการพยาบาลผู้ป่วยได้รับ การใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย

สิ่งประดิษฐ์ที่ได้

- สื่อวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์สารัตถการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสายและการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสายซึ่งจะอธิบายขั้นตอนของหัตถการและแทรกคำถามสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนเพื่อตอบคำถามกระตุ้นให้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- เครื่องมือที่ใช้ประกอบในการศึกษา**
- แบบสอบถามความมั่นใจในการทำหัตถการการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสายและการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย (CVI= .98) (reliability = .76)
 - แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อวีดิทัศน์ (CVI = 1)

วิธีดำเนินการในการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์

- จัดประชุมผู้ร่วมสอน
- จัดทำสคริป และสื่อวีดิทัศน์สารัตถให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพของสื่อ
- ดำเนินการถ่ายทำสื่อวีดิทัศน์
- ใช้โปรแกรม Edpuzzle ในการออกแบบสื่อวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

- ให้นิสิตสอบถามความมั่นใจในการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสายก่อนการดูวีดิทัศน์ (Pre-test)
- เผยแพร่วีดิทัศน์ก่อนการเรียนภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาล
- ให้นิสิตตอบแบบสอบถามความมั่นใจในการใส่สายสวนปัสสาวะและประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อวีดิทัศน์ หลังดูวีดิทัศน์ (post-test)

ผลการศึกษา

- คะแนนความมั่นใจในการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสายของนิสิตหลังจากที่ดูวีดิทัศน์ดีกว่าก่อนดูวีดิทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- ค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจในการใช้สื่อวีดิทัศน์ อยู่ใน**ระดับมากที่สุด** ($\bar{x} = 4.67, S.D. = 0.78$)

ความพึงพอใจในการใช้สื่อวีดิทัศน์

- ได้รับความรู้จากการดูสื่อวีดิโอ ($\bar{x}=4.78, S.D.=0.51$)
- ภาพ สี เสียง และ ตัวอักษรของสื่อวีดิโอเข้าใจง่ายและชัดเจน ($\bar{x}=4.52, S.D.=0.58$)
- สื่อวีดิโอน่าสนใจและดึงดูดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.56, S.D.=0.58$)
- สื่อวีดิโอช่วยส่งเสริมทักษะการคิดและการตัดสินใจ ($\bar{x}=4.67, S.D.=0.55$)
- ความพึงพอใจโดยรวมต่อการใช้สื่อวีดิโอ ($\bar{x}=4.78, S.D.=0.78$)

เกมจำลองสถานการณ์การตรวจร่างกายและวิเคราะห์ปัญหาผู้ป่วยทางกายภาพบำบัด

อาจารย์กายภาพบำบัด เอกราช วงศ์ชายะ
คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นิสิตกายภาพบำบัดขาดประสบการณ์ในการตรวจร่างกายผู้ป่วยจริง การออกฝึกปฏิบัติการครั้งแรกมักเกิดความผิดพลาดในด้านการตรวจร่างกายไม่เป็นลำดับขั้น ตรวจร่างกายไม่ครบถ้วน และยังแปรผลการตรวจร่างกายไม่ถูกต้อง ดังนั้นเพื่อเป็นการฝึกฝนและเตรียมความพร้อมของนิสิตก่อนออกไปฝึกปฏิบัติการทางคลินิก ทางผู้รับผิดชอบโครงการจึงได้มีความคิดในการจัดทำเกมจำลองสถานการณ์การตรวจร่างกายและวิเคราะห์ปัญหาผู้ป่วยทางกายภาพบำบัด เพื่อให้นิสิตได้ใช้ในการฝึกฝนและทบทวนความรู้ก่อนการฝึกปฏิบัติการตรวจร่างกายในผู้ป่วยจริง

วัตถุประสงค์

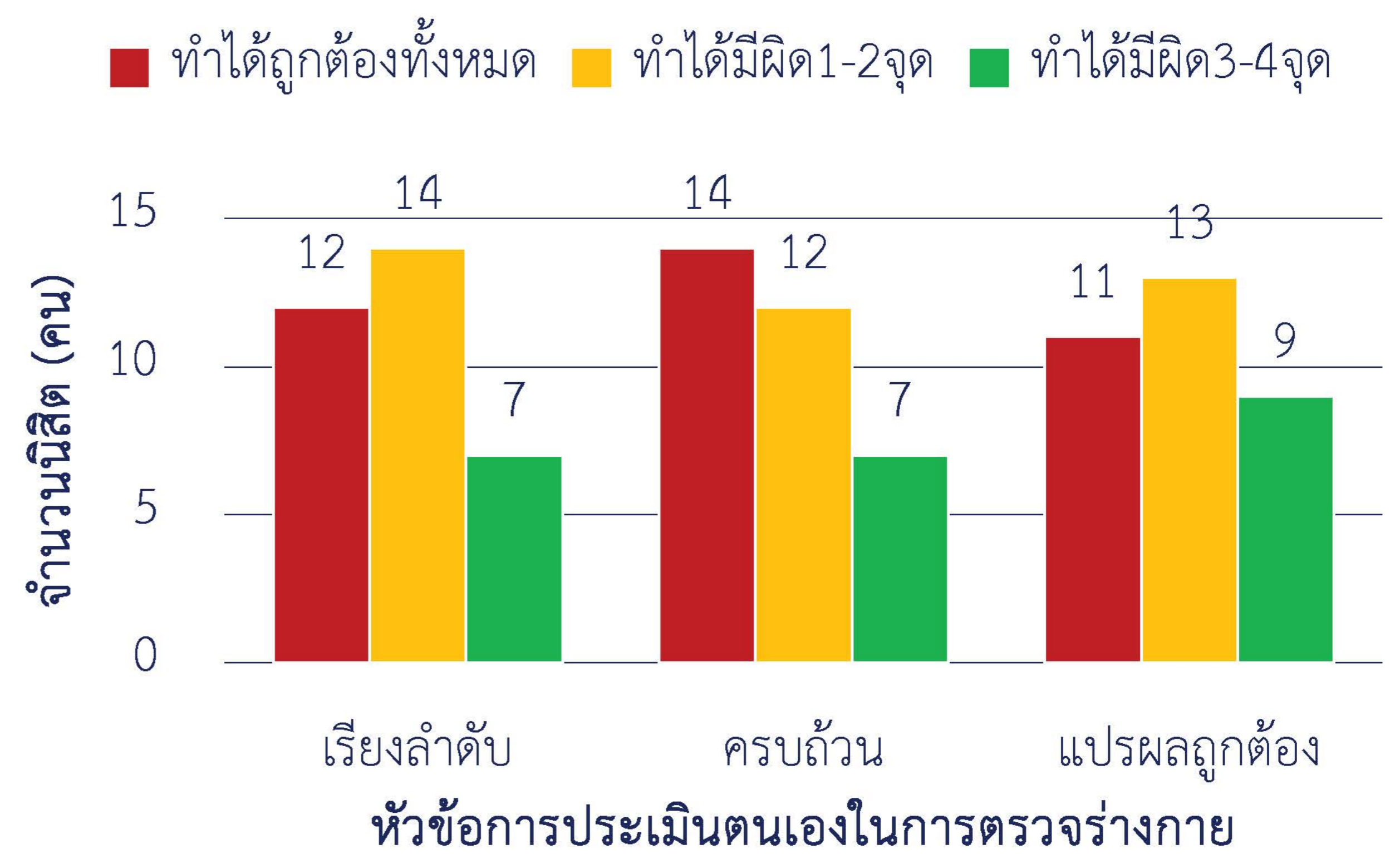
สร้างเกมจำลองสถานการณ์ให้นิสิตกายภาพบำบัดได้ฝึกฝนและทบทวนความรู้การตรวจร่างกายผู้ป่วยทางกายภาพบำบัดได้ถูกขั้นตอน ครบถ้วน แปรผลถูกต้อง

วิธีดำเนินการ

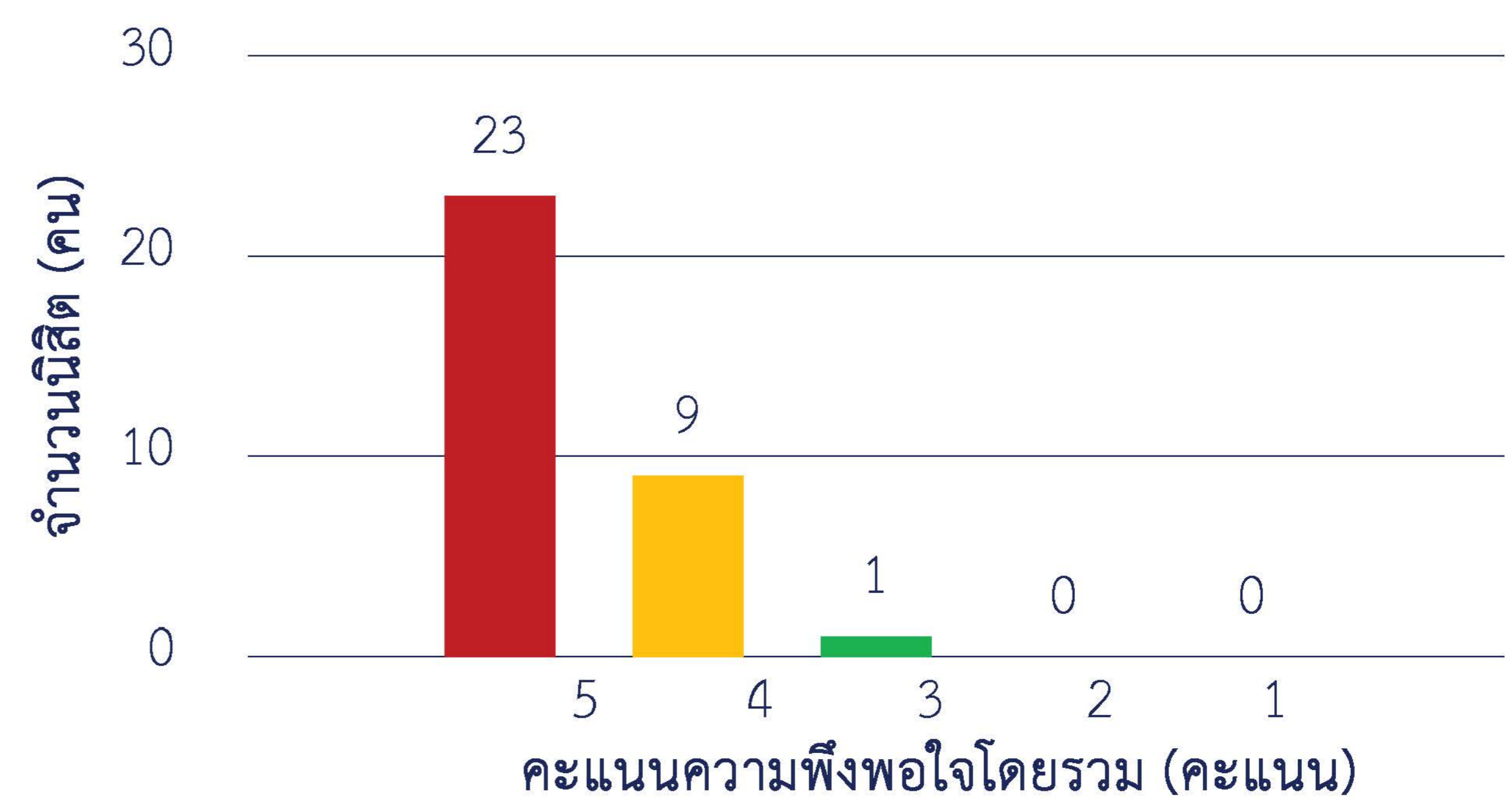
- 1 สร้างเกมโดย PowerPoint
- 2 นำเกมให้นิสิตทดลองเล่น (n=33)
- 3 ประเมินผลโดยแบบสอบถาม

ผลการดำเนินโครงการ

รูปที่ 1 แผนภูมิคะแนนการประเมินตนเองโดยนิสิต

รูปที่ 2 แผนภูมิคะแนนความพึงพอใจโดยรวม

สรุปผลโครงการ

เกมที่สร้างขึ้นมีส่วนช่วยเพิ่มความมั่นใจและช่วยทบทวนให้นิสิตสามารถตรวจร่างกายได้ถูกขั้นตอน ครบถ้วน และสามารถแปรผลการตรวจได้ถูกต้อง

นวัตกรรมหุ่นจำลองตอขาผู้ป่วยที่รักษาด้วยการตัดขา เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ปฏิบัติการพันผ้ายึดตอขาในนิสิตกายภาพบำบัด

พศ.ดร.ภก.วีระศักดิ์ ฑีปะปัญญา
สาขาวิชากายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้อจำกัดหุ่นจำลองสำเร็จรูป

- ราคาสูง
- จำนวนไม่เพียงพอ
- ไม่สมจริง

ผลกระทบ

- นิสิตขาดโอกาสฝึกปฏิบัติ

พัฒนานวัตกรรมหุ่นจำลองใหม่

- สมจริงขึ้น
- ใช้วัสดุหาง่าย
- งบประมาณจำกัด
- มั่นคง
- ใช้งานสะดวก

สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ได้

ตอขาแบบดั้งเดิม

นวัตกรรมตอขาแบบใหม่

วัตถุประสงค์

01.

เพื่อพัฒนานวัตกรรมหุ่นจำลองตอขาผู้ป่วยที่รักษาด้วยการตัดขา เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ปฏิบัติการพันตอขาสำหรับนิสิตกายภาพบำบัด

02.

เพื่อศึกษาความมีประสิทธิภาพของนวัตกรรมหุ่นจำลองตอขาสำหรับผู้ป่วยที่รักษาด้วยการตัดขาในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ปฏิบัติการพันผ้ายึดตอขาในนิสิตกายภาพบำบัด เพื่อดูถึงการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ปฏิบัติการในผลลัพธ์ที่ว่า "นิสิตสามารถพันผ้ายึดให้ผู้ป่วยที่ถูกตัดขาค้นหาได้อย่างถูกต้อง"

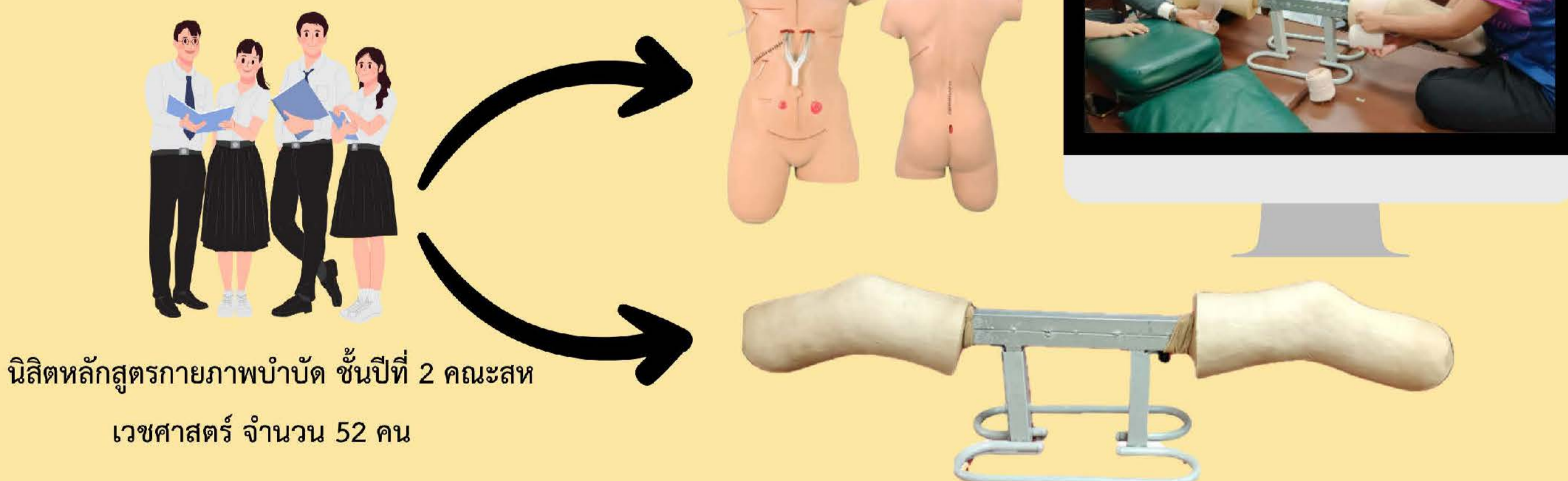
วิธีดำเนินการ

ตอนที่ 1 ขั้นตอนการประดิษฐ์นวัตกรรมหุ่นจำลองตอขา

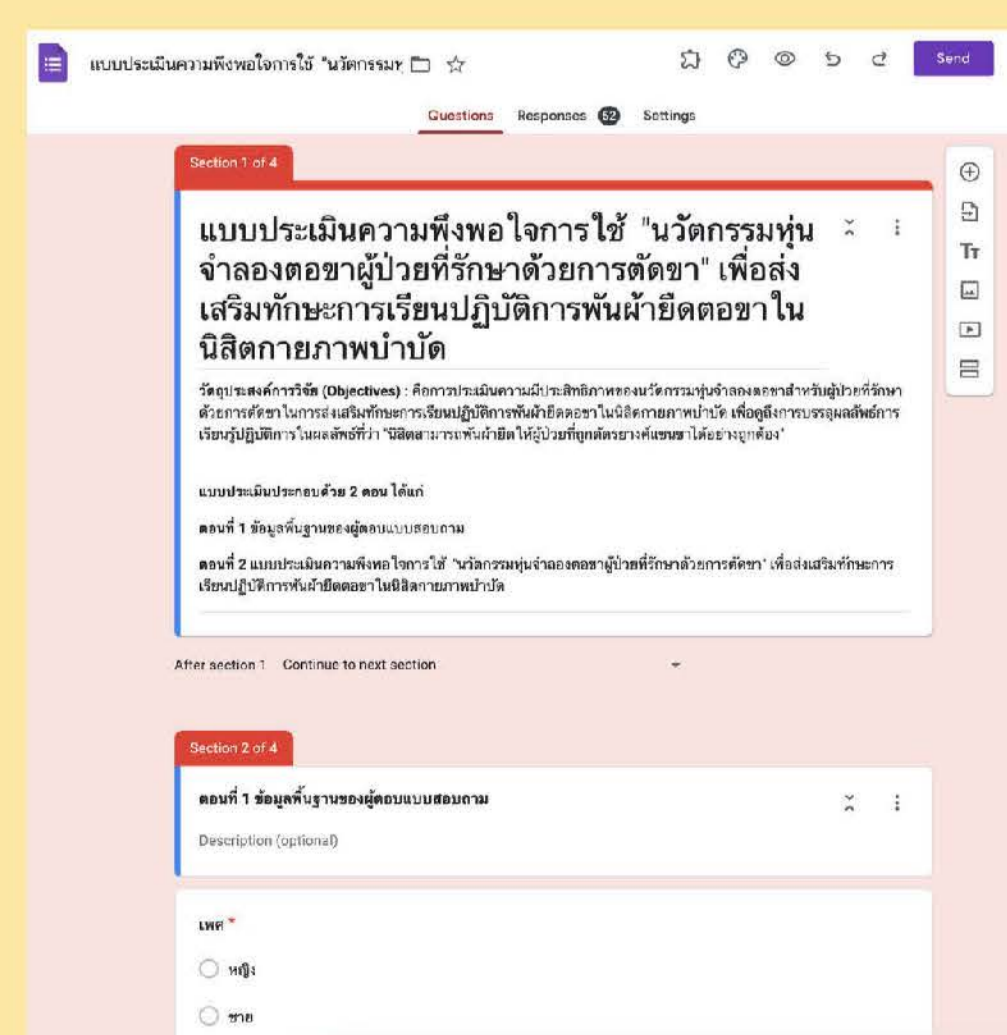
จัดการเรียนการสอน

381215 เคลื่อนย้ายและกายอุปกรณ์ ในรูปแบบปฏิบัติการ

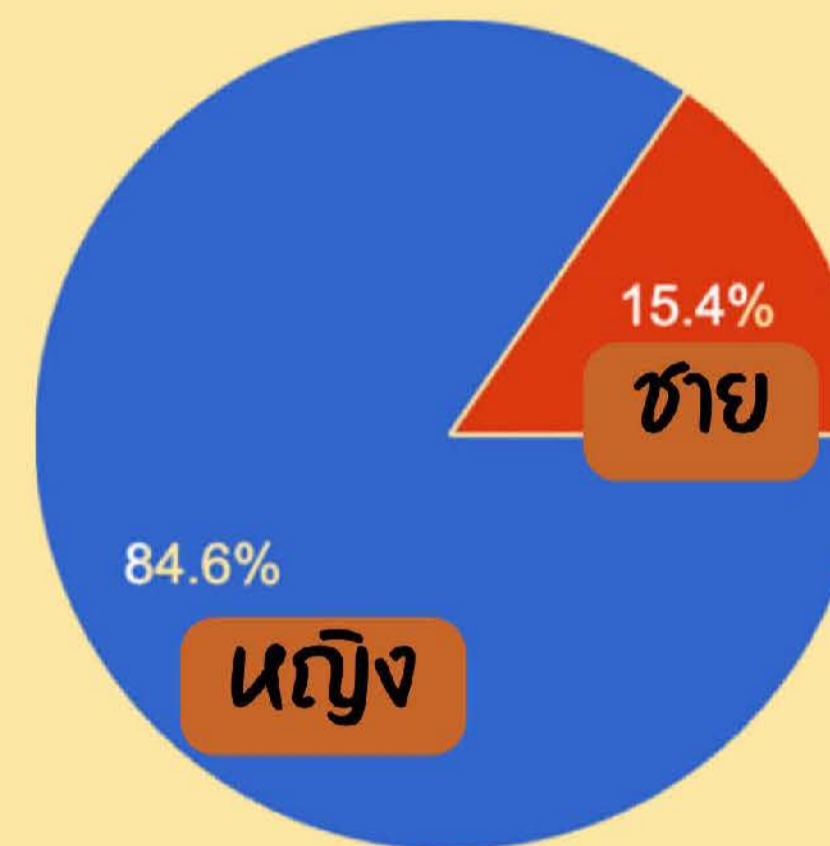

นิสิตหลักสูตรกายภาพบำบัด ชั้นปีที่ 2 คณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 52 คน

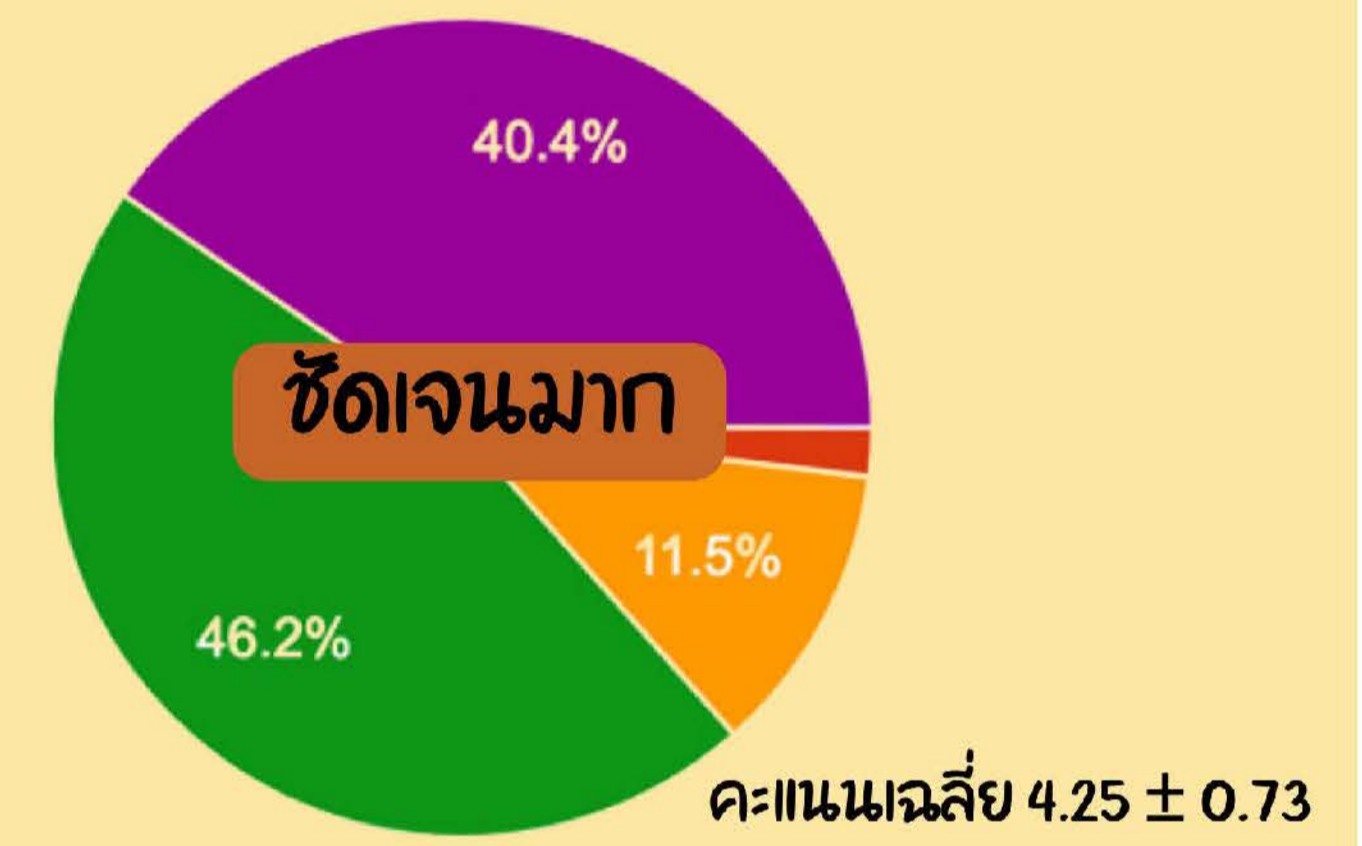
ตอนที่ 2 ศึกษาความพึงพอใจของนิสิต
กายภาพบำบัดต่อการจัดการเรียนการสอนด้วย
การใช้นวัตกรรมนวัตกรรมหุ่นจำลองตอขา

ผลการดำเนินโครงการ

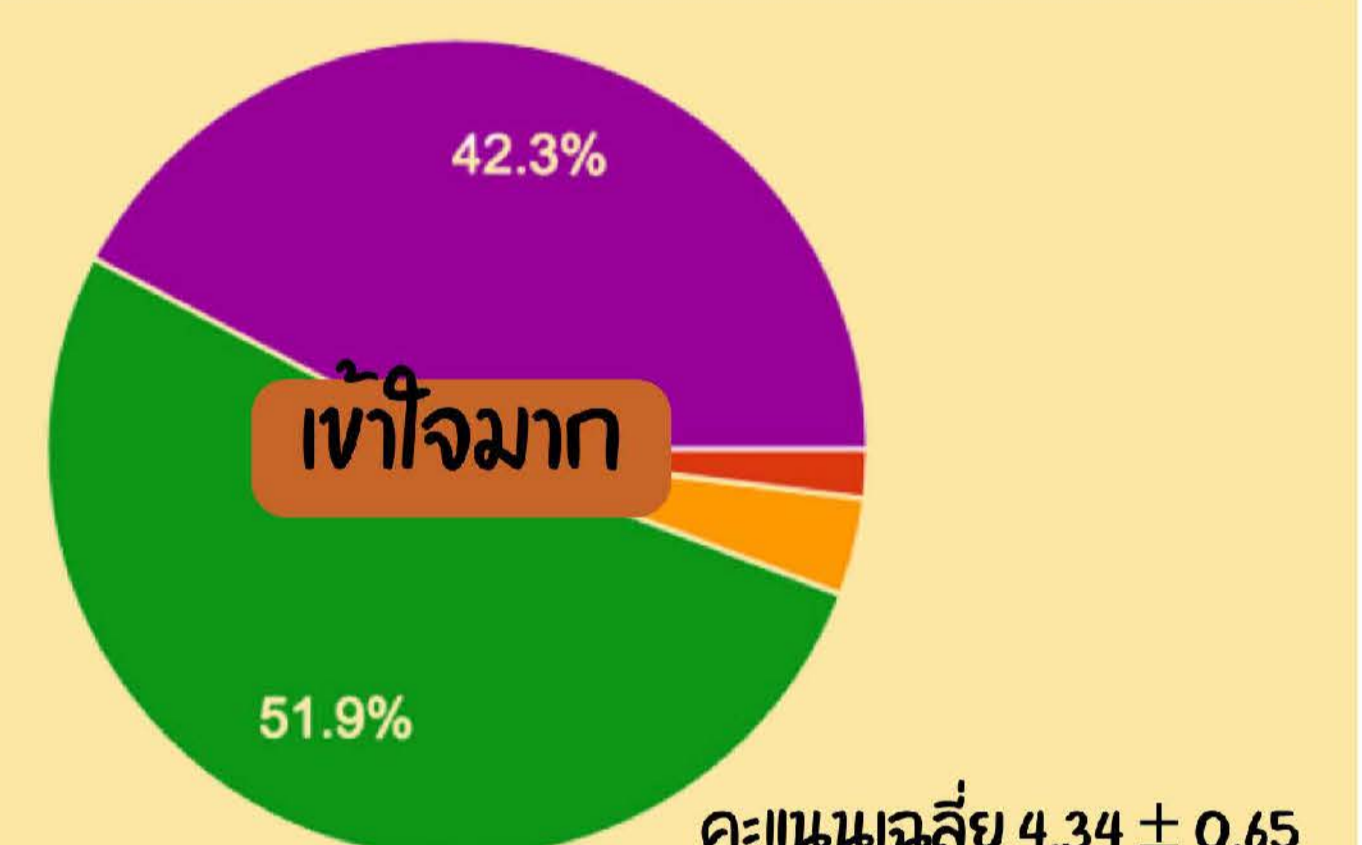
อัตราการตอบแบบสอบถาม: ร้อยละ 96.30 (52 คน)

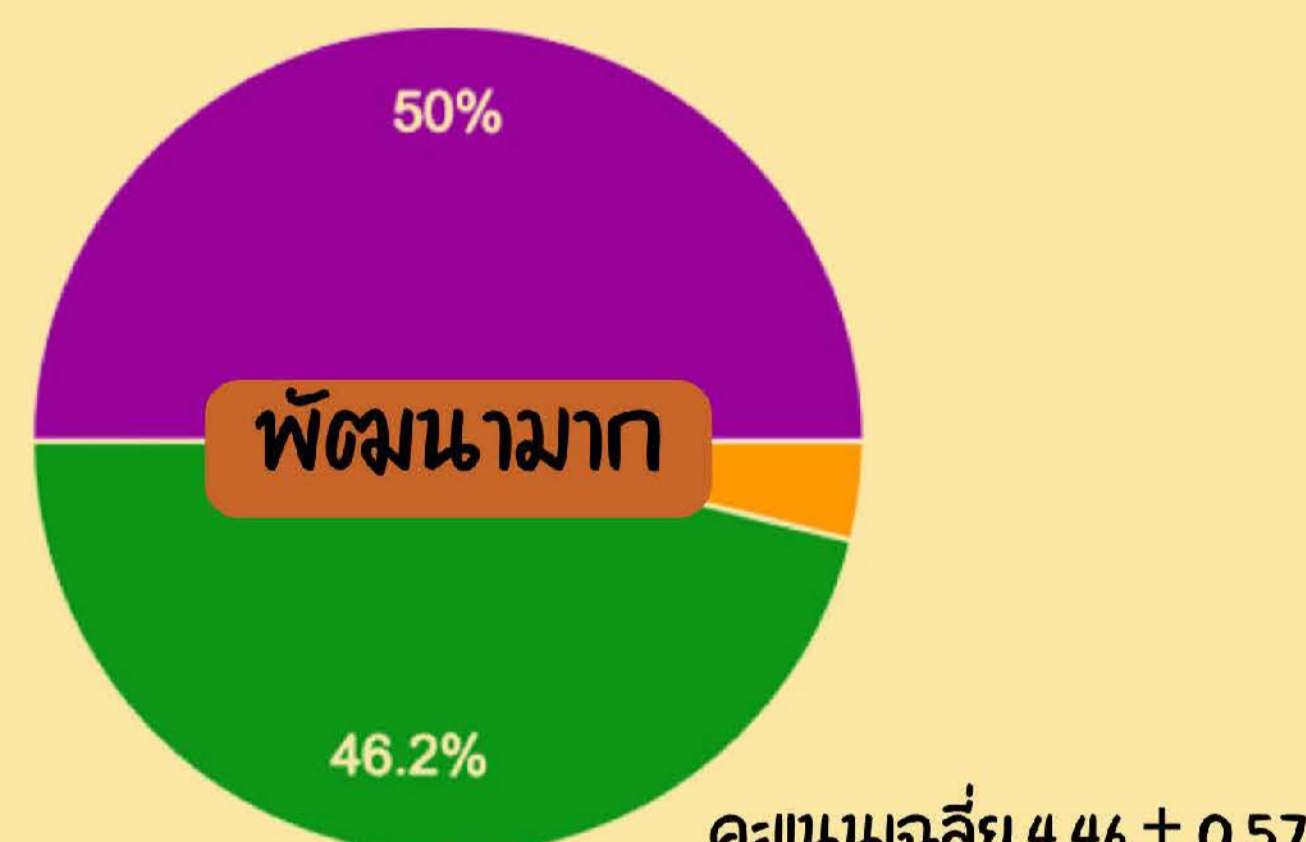
คะแนนเฉลี่ย 4.25 ± 0.73

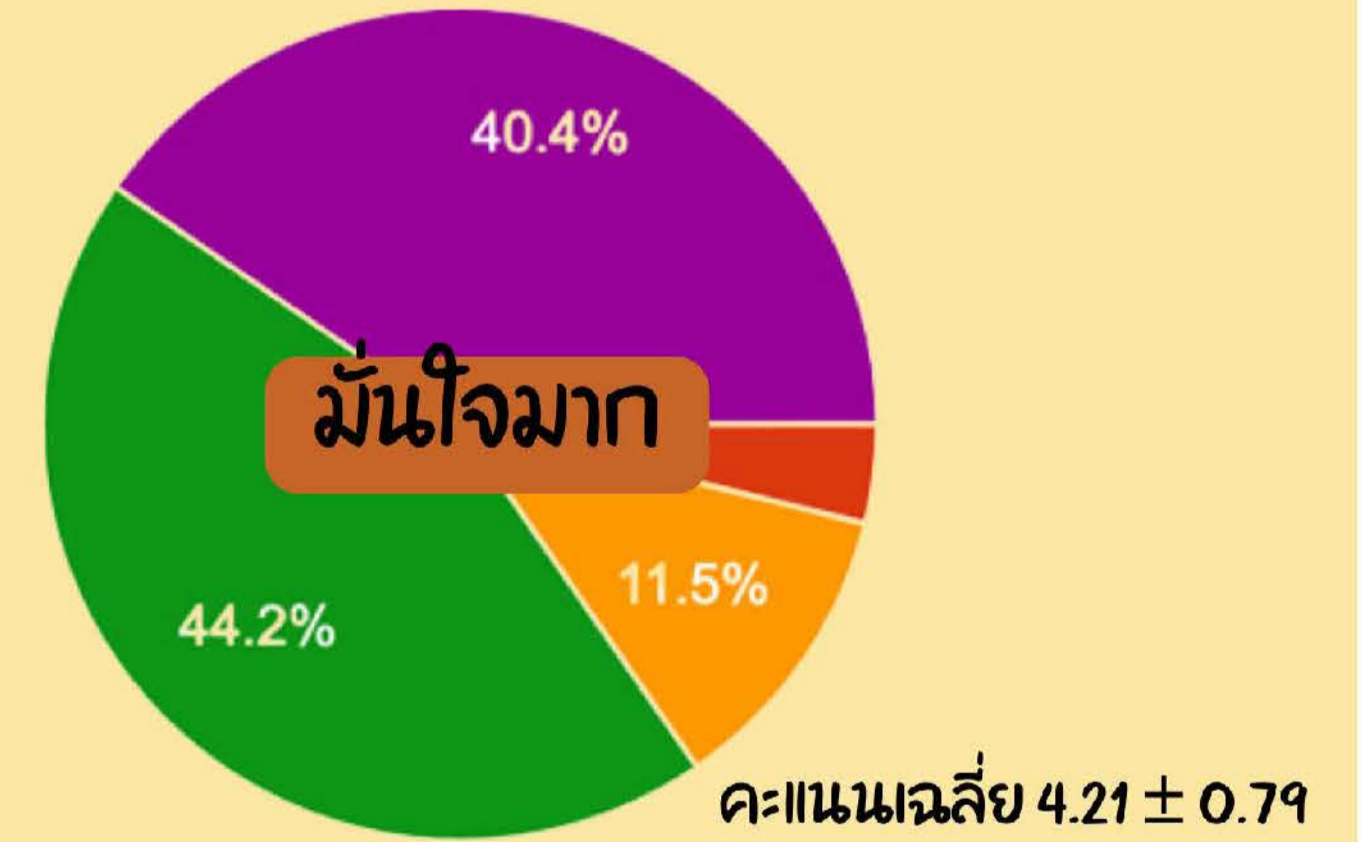
2. ความสมจริงของหุ่นจำลอง (Realism of the Model) คะแนนเฉลี่ย 3.98 ± 0.78

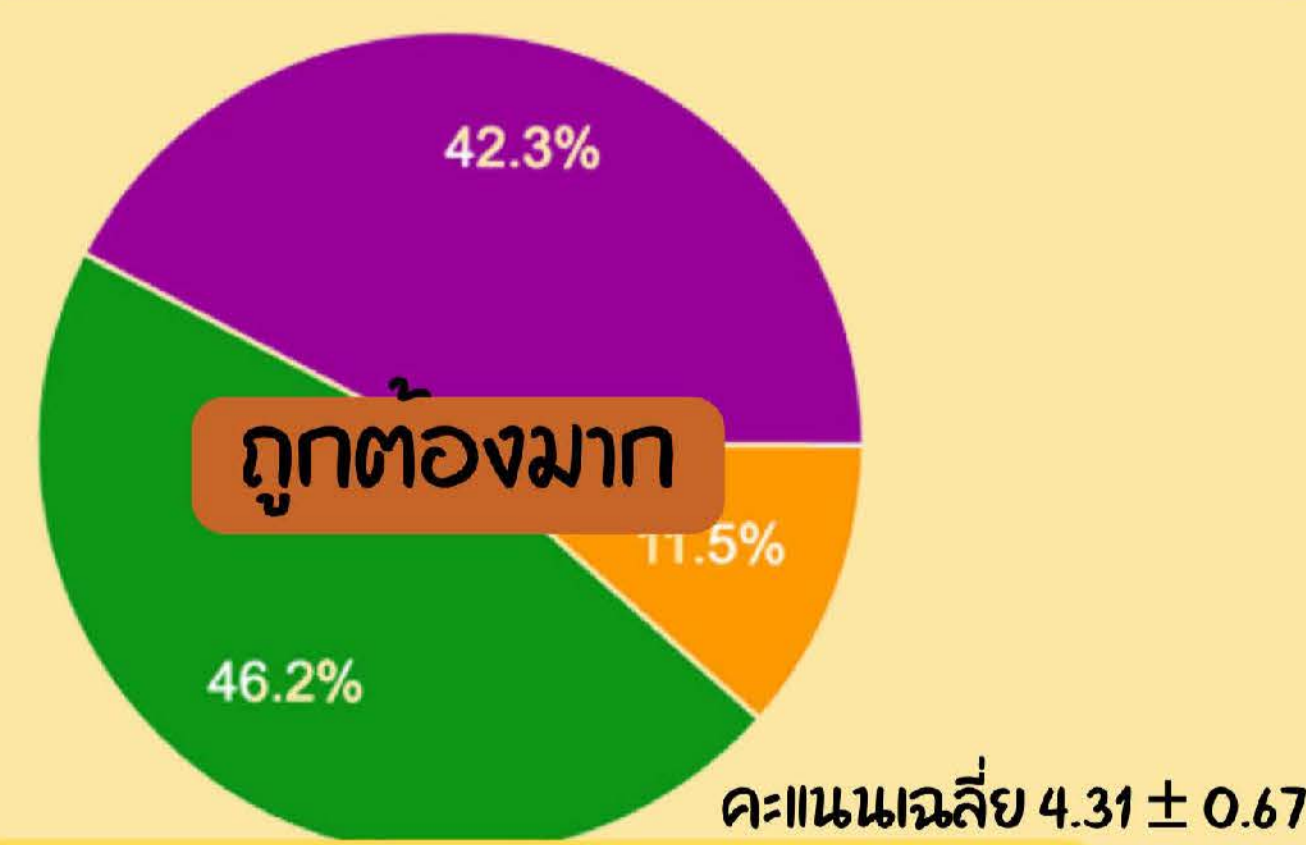
3. ความเข้าใจในการใช้งาน (Ease of Understanding) คะแนนเฉลี่ย 4.34 ± 0.65

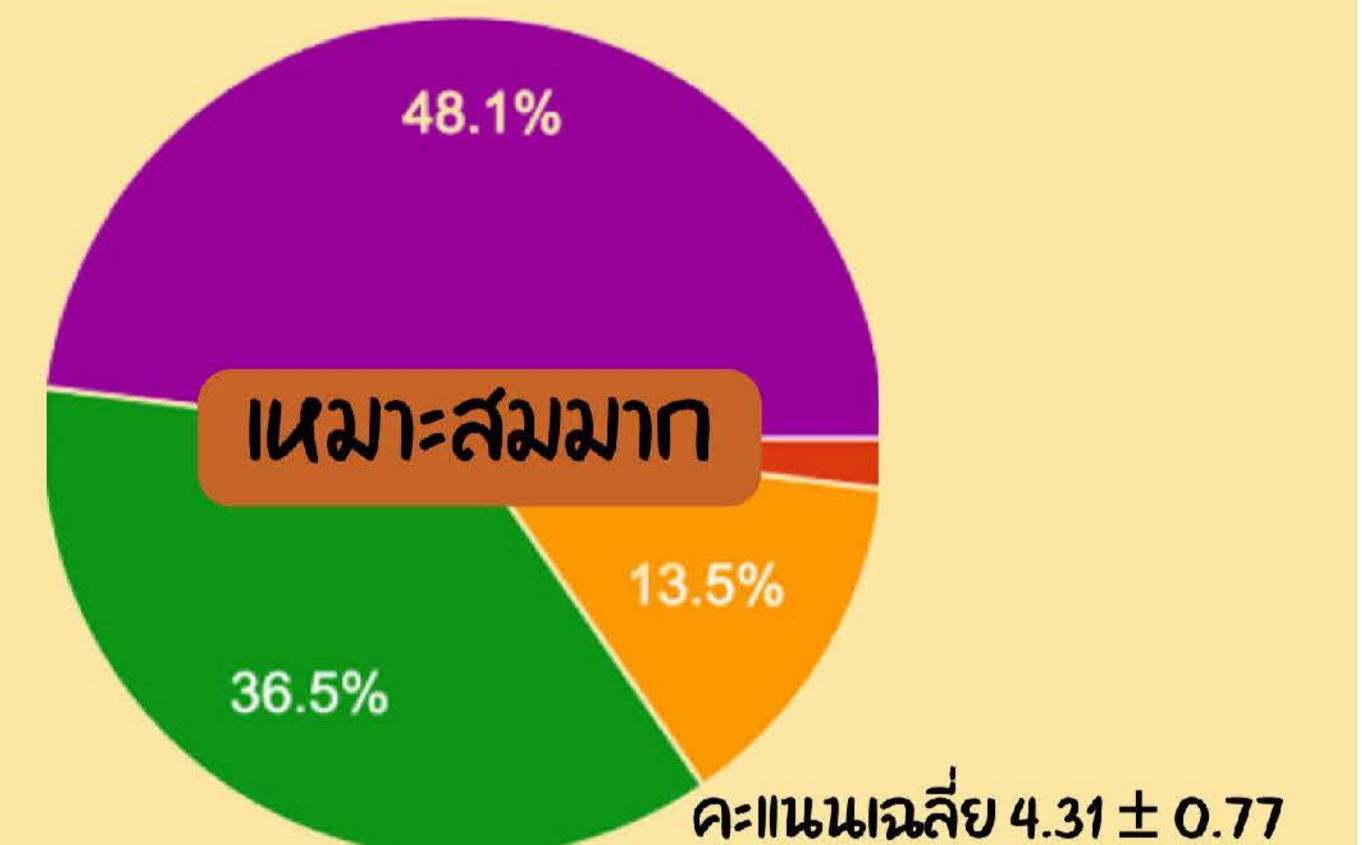
4. การพัฒนาทักษะการพันผ้ายึด (Skill Improvement) คะแนนเฉลี่ย 4.46 ± 0.57

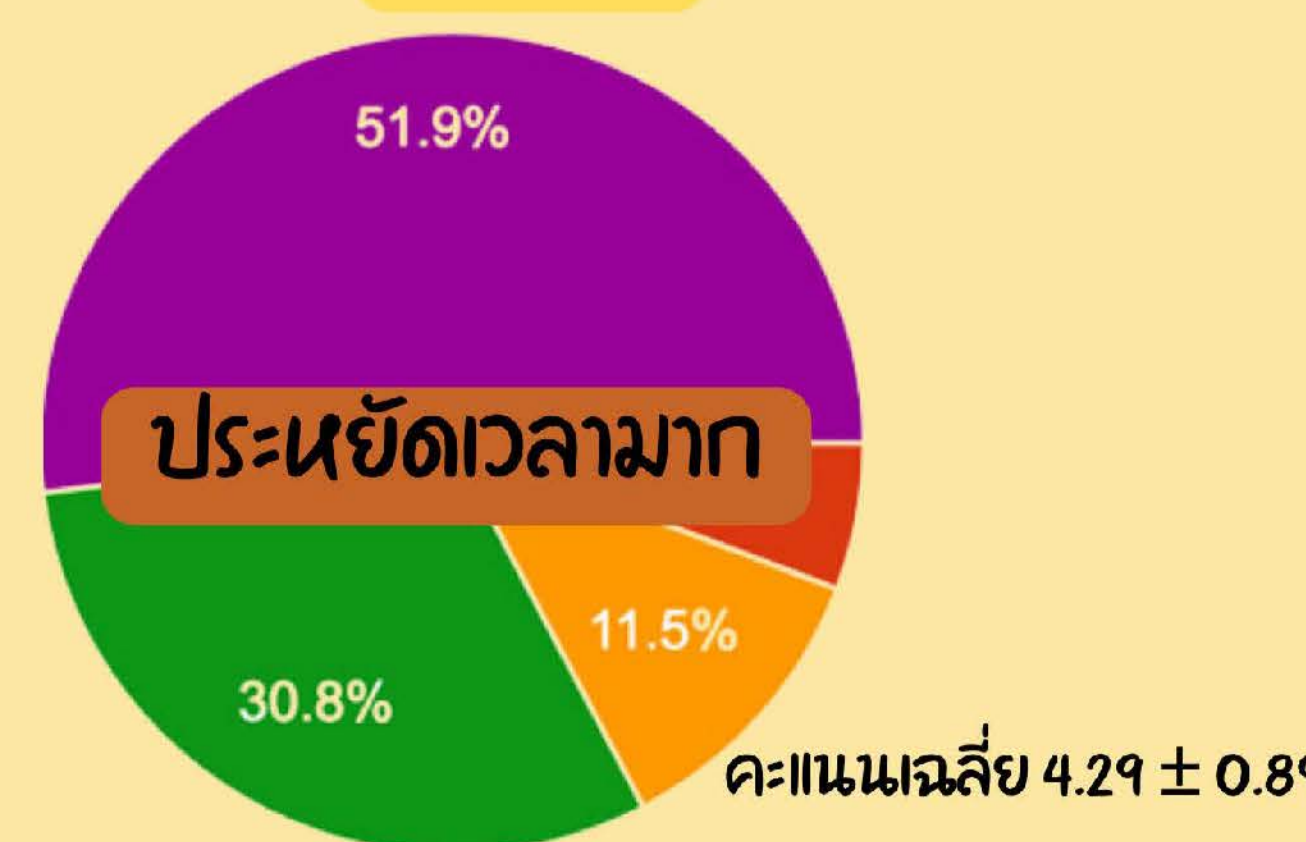
5. ความมั่นใจในการพันผ้ายึด (Confidence in Bandaging) คะแนนเฉลี่ย 4.21 ± 0.79

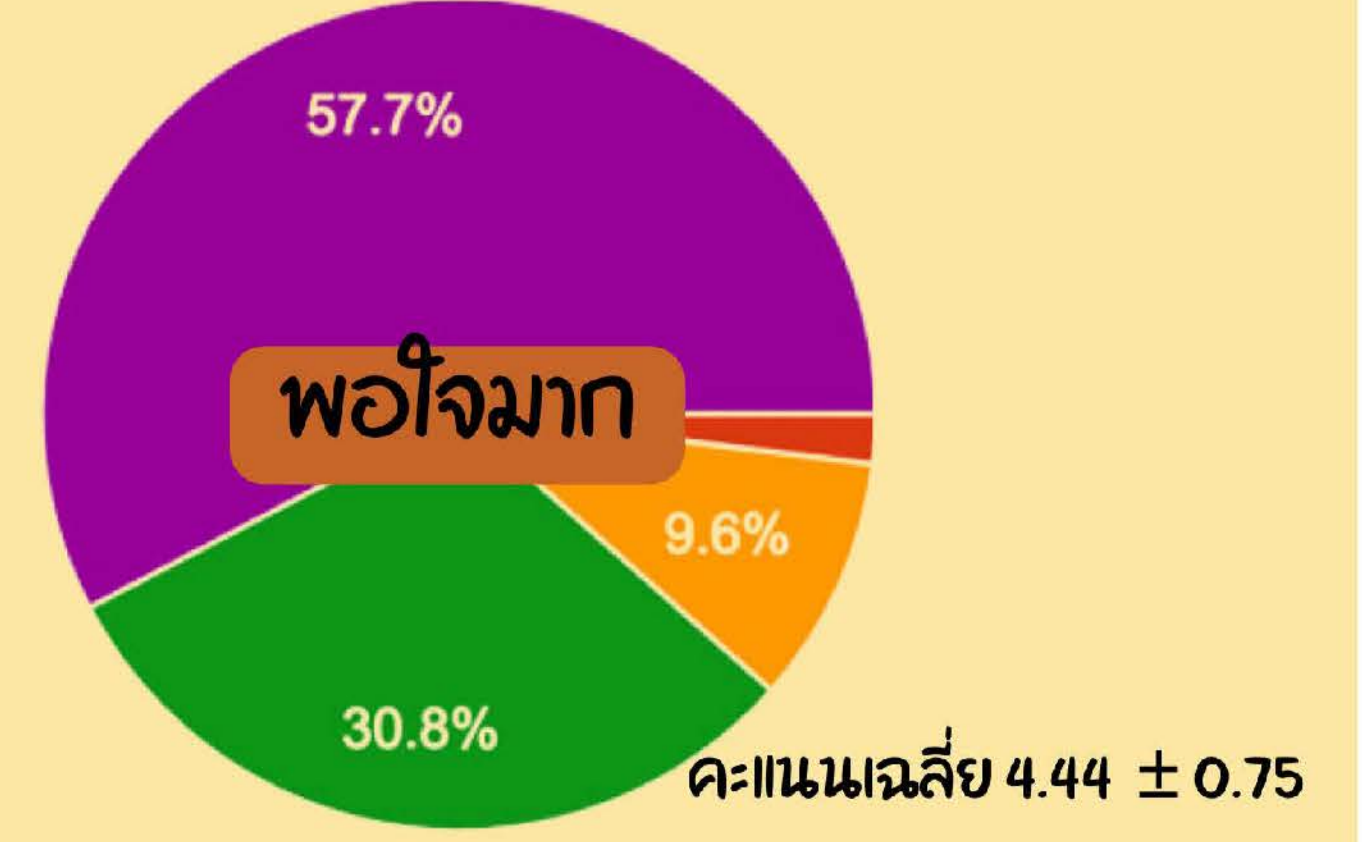
6. ความถูกต้องของการพันผ้ายึด (Accuracy in Bandaging) คะแนนเฉลี่ย 4.31 ± 0.67

7. ความเหมาะสมในการฝึกฝน (Appropriateness for Training) คะแนนเฉลี่ย 4.31 ± 0.77

8. การประหยัดเวลาในการฝึกปฏิบัติการ (Time Efficiency in Training) คะแนนเฉลี่ย 4.29 ± 0.89

9. ความพึงพอใจโดยรวม (Overall Satisfaction) คะแนนเฉลี่ย 4.44 ± 0.75

นวัตกรรมโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการทรงท่ายืนและเดิน ในเด็กพัฒนาการล่าช้าผ่านเว็บไซต์

ผู้รับผิดชอบโครงการ ดร.นพรัตน์ สังขฤทธิ์
คณะสหเวชศาสตร์

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- เอกสารภาพประกอบคำบรรยาย จำนวนมาก และมีระดับความยากซับซ้อนของการรักษา
- ความยากลำบากในการฝึกฝน ของนิสิตกายภาพบำบัด
- นวัตกรรมโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการผ่านเว็บไซต์
- 21 เทคนิคการกระตุ้นพัฒนาการดั้งเดิม ปรับลด 15 ท่าทาง
- แสดงท่าเริ่มต้น ปรับระดับความง่าย - ยากขณะฝึกเดิน ระดับการควบคุมศีรษะ
- เพิ่มประสิทธิภาพ ความมั่นใจ ประหยัดเวลา และทรัพยากร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการในเด็กพัฒนาการล่าช้าผ่านเว็บไซต์ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ปฏิบัติการณ์ในนิสิตกายภาพบำบัด
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของนวัตกรรมโปรแกรมฯ ตามคุณสมบัติ (TOR) ที่ตั้งไว้
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตกายภาพบำบัดต่อการใช้นวัตกรรมโปรแกรมฯ ในการเรียนปฏิบัติการณ์

วิธีดำเนินการ

แบ่งกลุ่มท่าทางตามระดับความยากพร้อมบรรยาย

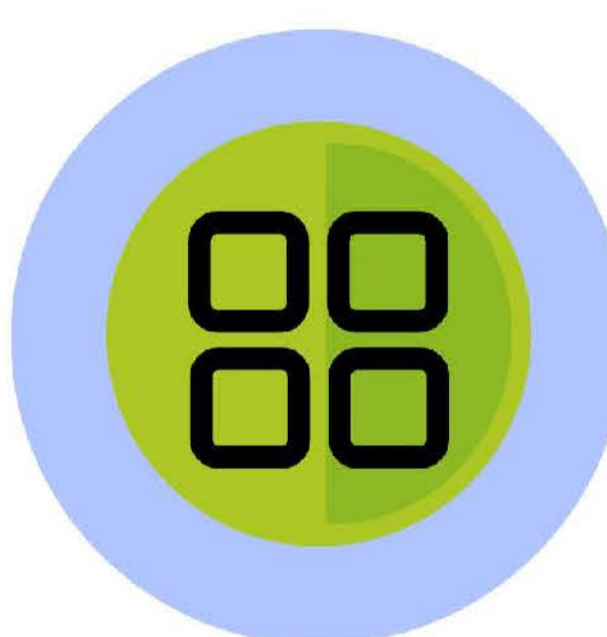
ออกแบบท่ากระตุ้นพัฒนาการตามระดับความยาก

บันทึกภาพเคลื่อนไหวท่าทางกระตุ้นพัฒนาการ

IOC (Index of Item Objective Congruence)

การวิเคราะห์ (Analysis)

การออกแบบนวัตกรรมโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการทรงท่ายืนและเดิน (Development)

ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

1

2

3

การสร้างและพัฒนานวัตกรรมโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการทรงท่ายืนและเดินในเด็กพัฒนาการล่าช้าผ่านเว็บไซต์

จัดการเรียนการสอน

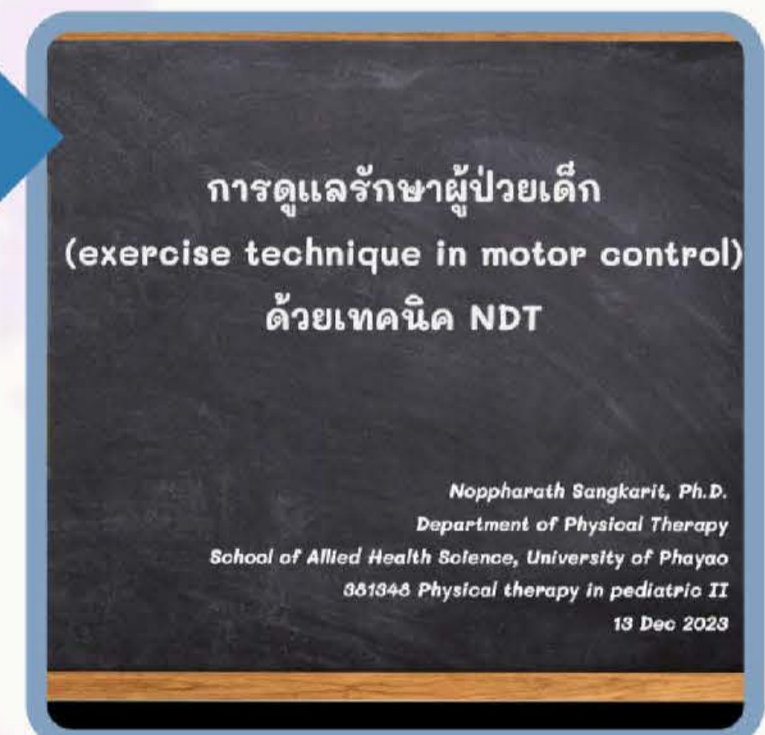
นิสิตกายภาพบำบัด

ชั้นปีที่ 3 คณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 50 คน

รายวิชา 381348

กายภาพบำบัดในเด็ก 2

ภาคปฏิบัติ

การดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กด้วยเทคนิค NDT

4

สิ่งประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียน

ผลการดำเนินโครงการ

ท่าทางกระตุ้นพัฒนาการเด็ก

14. Half-Kneeling to standing

เว็บไซต์ฝึกการกระตุ้นพัฒนาการทรงท่ายืนและท่าเดินในเด็กพัฒนาการล่าช้า

ผลการประเมินประสิทธิภาพ

ด้านการผลิต

ประเมินประสิทธิภาพ

- นิกายภาพบำบัด (ผู้เชี่ยวชาญ) จำนวน 4 ท่าน
- อายุ 38.50 ปี
- ประสบการณ์ 16 (ปี)
- ระดับการศึกษาปริญญาเอก 100%

CONTENT VALIDITY

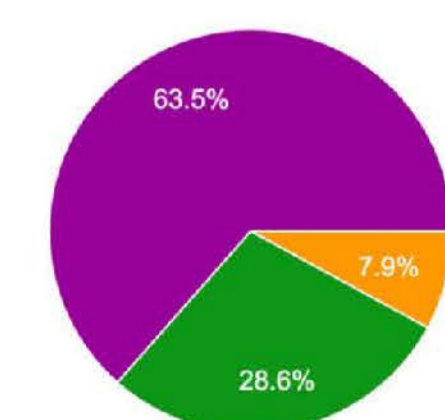
- ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (rs) เท่ากับ 0.831, p<0.05
- ความสามารถในการนำไปประกอบฯ ไปใช้
- 100% ของผู้เชี่ยวชาญปฏิบัติตามคู่มือได้ถูกต้อง
- 75% ของผู้เชี่ยวชาญ ระบุว่าการได้ถูกต้องมากกว่า 80 %
- 25% ของผู้เชี่ยวชาญ ระบุว่าการได้ถูกต้อง 60%

IOC

- ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะปรับปรุงเพื่อเพิ่มความสอดคล้องและประสิทธิภาพของโปรแกรม
- 0.95 (0.86-1.00)

ความพึงพอใจโดยรวม

9. ความพึงพอใจโดยรวม (Overall Satisfaction) นิสิตมีความพึงพอใจโดยรวมกับการใช้...พัฒนาการในระดับใด เมื่อเทียบกับเอกสารแบบดั้งเดิม จำนวน 50 ท่าน

ค่าเฉลี่ย 4.58 (0.64)

ประสิทธิภาพดี ถูกพิสูจน์โดยผู้เชี่ยวชาญ

นิสิตทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้ ความพึงพอใจโดยรวมระดับมาก

ประเภท

**“นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน”**

การเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีทาง การตลาดและปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาด้านธุรกิจ

อ. กมลพงศ์ รัตนสงวนวงศ์

คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์

ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

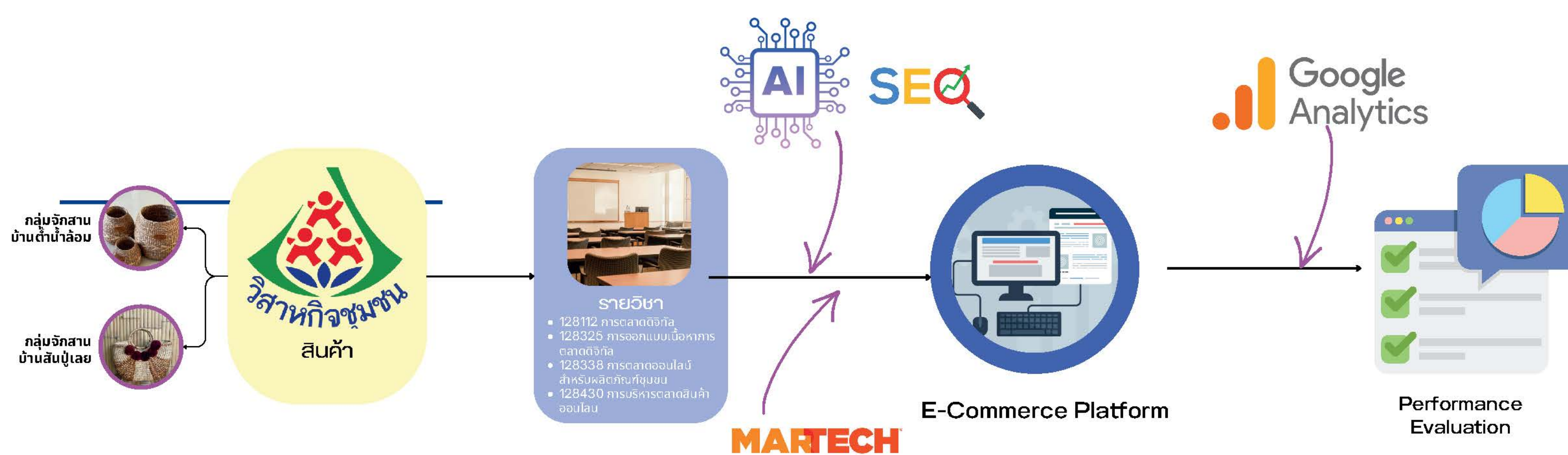
โครงการนี้เกิดขึ้นจากความจำเป็นในการปฏิวัติการศึกษาด้านธุรกิจเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการตลาดดิจิทัล คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ตระหนักถึงช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบดั้งเดิมกับความต้องการของอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลและอีคอมเมิร์ซกำลังเปลี่ยนโฉมวิถีการค้าในธุรกิจ มหาวิทยาลัยพะเยามีวิสัยทัศน์ในการยกระดับวิสาหกิจท้องถิ่นและเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญของชุมชน โดยมุ่งเน้นการสร้างผล กระทบที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน โครงการนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการเร่งด่วนสำหรับแนวทางการเรียนรู้แบบไดนามิกและจากประสบการณ์จริง โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่การสร้างเว็บไซต์อีคอมเมิร์ซ www.upconnext.com ด้วยแนวทางที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง โครงการนี้ไม่เพียงช่วยให้ผลิตภัณฑ์ได้รับประสบการณ์จริงในด้านอีคอมเมิร์ซ แต่ยังมี ส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนระบบนิเวศของธุรกิจท้องถิ่น โดยรวบรวมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และคุณภาพสูงจากองค์กรในท้องถิ่น นับเป็นการเปลี่ยน กระบวนทัศน์จากการศึกษาแบบดั้งเดิมไปสู่โมเดลที่นักวิชาการ นักศึกษา และชุมชนท้องถิ่นร่วมมือกันในลักษณะพันธมิตรเชิงกลยุทธ์ ซึ่งทุกฝ่ายได้รับ ประโยชน์และมีส่วนทำให้อันและกันเติบโตและเจริญรุ่งเรือง

วัตถุประสงค์

1. การพัฒนาทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่จับต้องได้ในด้านอีคอมเมิร์ซ การตลาดดิจิทัล และการ สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
2. การเพิ่มประสิทธิภาพความคิดสร้างสรรค์ เพื่อปลูกฝังสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนสามารถปลด ปลดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเนื้อหาที่โดนใจกลุ่มเป้าหมาย
3. สร้างประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในสภาพ แวดล้อมอีคอมเมิร์ซที่แท้จริง โดยทำงานร่วมกับองค์กรในท้องถิ่นเพื่อดูแลและขยายผลิตภัณฑ์ คุณภาพสูงที่มีเอกลักษณ์

วิธีดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมาย

- นิสิต 60 คน
- วิสาหกิจชุมชน 2 ราย

เครื่องมือที่ใช้

- เว็บไซต์ขายสินค้าชุมชน
- การใช้เครื่องมือ AI เพื่อการทำ SEO Content
- ใช้เครื่องมือ MarTech

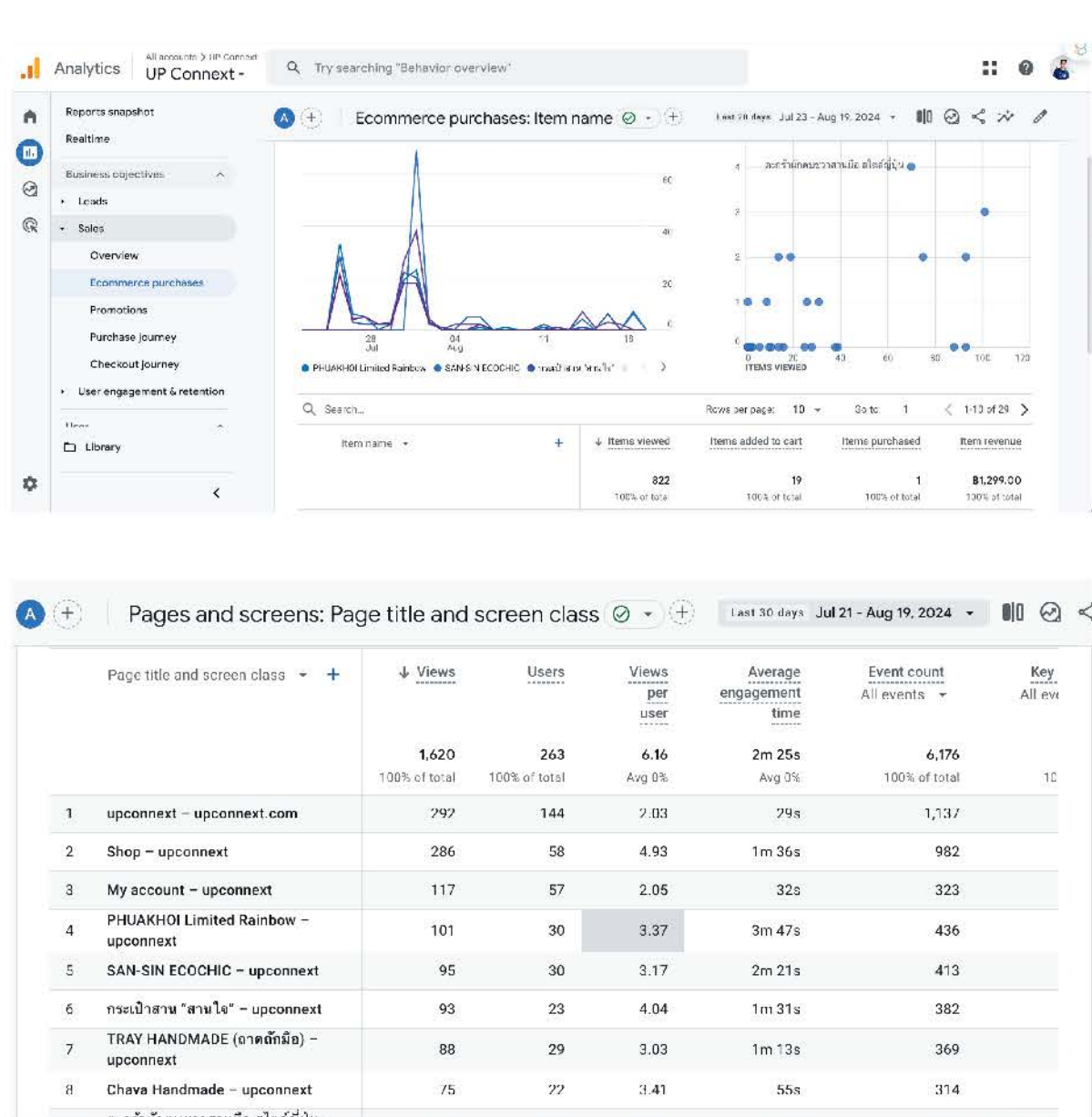
ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

- นิสิตนำสินค้าของชุมชนลงเว็บ
- นิสิตคิดโพสต์ คิด Tag สินค้า
- ดึงข้อมูล web analytics

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ใช้สถิติวัดผลเปรียบเทียบโพสต์สินค้า
- กลุ่มที่ใช้ AI และ ที่ไม่ใช้ AI
- ข้อมูลการเข้าชม

ผลการดำเนินโครงการ

สินค้า	ประเภท	ช่วงที่ 1	ช่วงที่ 2	ช่วงที่ 3
1	คน	23	0	0
2	คน	8	0	5
3	คน	8	12	0
4	คน	17	18	24
5	คน	27	13	31
6	คน	84	20	34
7	AI	48	38	25
8	AI	9	0	11
9	AI	3	4	4
10	AI	37	4	0
11	AI	30	24	80
12	AI	29	6	37

Variable 1	Variable 2	
Mean	27.8333333	26
Variance	916.566667	289.6
Observations	6	6
Hypothesized Mean Difference	0	0
t-Stat	0.1350227	0
P(T<=t) one-tail	0.44796467	0
Critical one-tail	1.85054804	0
P(T<=t) two-tail	0.89592934	0
Critical two-tail	2.30600414	0

Variable 1	Variable 2	
Mean	15.6666667	26.1666667
Variance	249.066667	884.566667
Observations	6	6
Hypothesized Mean Difference	0	0
t-Stat	-0.5701682	0
P(T<=t) one-tail	0.2921064	0
Critical one-tail	1.85054804	0
P(T<=t) two-tail	0.5842128	0
Critical two-tail	2.30600414	0

ผลการเข้าถึง UPConnex จาก user ที่ไม่ซ้ำกัน จากทั้ง 3 ช่วงเวลา ของสินค้า 2 กลุ่ม จากการใช้สถิติ Independent Sample T-Test เปรียบเทียบผลการเข้าถึงเว็บ พบว่า ค่า P value > .05 ทั้ง 3 ช่วงเวลา แสดงว่า การเข้าถึงเว็บไซต์จากการใช้ Keyword เพื่อสร้างคอนเท้นท์รายละเอียดสินค้าที่ถูกเขียนด้วย AI และ ไม่ใช้ AI นั้น มีผลลัพธ์ที่ ไม่แตกต่างกัน แต่หากดูยอดรวมการเข้าชมพบว่า การเขียนขายสินค้าด้วย AI นำพามาซึ่งยอดเข้าชมมากกว่าถึง 20% แต่ผลิตภัณฑ์ที่ขายได้ มูลค่า 1,299 นั้นมาจากการเขียนด้วยคน

การพัฒนารูปแบบการเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ร่วมกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใน รายวิชาวิทยาศาสตร์การบริการโลหิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพร สุวรรณมิตร

ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

สาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ความเป็นมา

สภาวิชาชีพเทคนิคการแพทย์กำหนดให้ ทักษะการบริหารจัดการผู้บริจาคโลหิตและ ทักษะการเจาะเก็บโลหิตผู้บริจาค เป็นทักษะและ สมรรถนะหลักที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของ วิชาชีพเทคนิคการแพทย์

ดังนั้นหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคนิคการแพทย์) จึงกำหนดให้รายวิชา วิทยาศาสตร์การบริการโลหิตต้องมีการจัดการ เรียนการสอนเกี่ยวกับการบริหารจัดการผู้บริจาค โลหิตและการเจาะเก็บเลือดผู้บริจาค

การขาดแคลนโลหิตยังคงเป็นปัญหา สำคัญ จึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การจัดหาผู้ บริจาคโลหิตใหม่ โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ ให้ ความรู้และสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนถึง การเป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดหาโลหิต สำรอง

นอกจากนี้รูปแบบการบริจาคโลหิต ปรับเปลี่ยนจากรับบริจาคโลหิตประจำที่เป็น หน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่ เพื่อเพิ่มความ สะดวกและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย

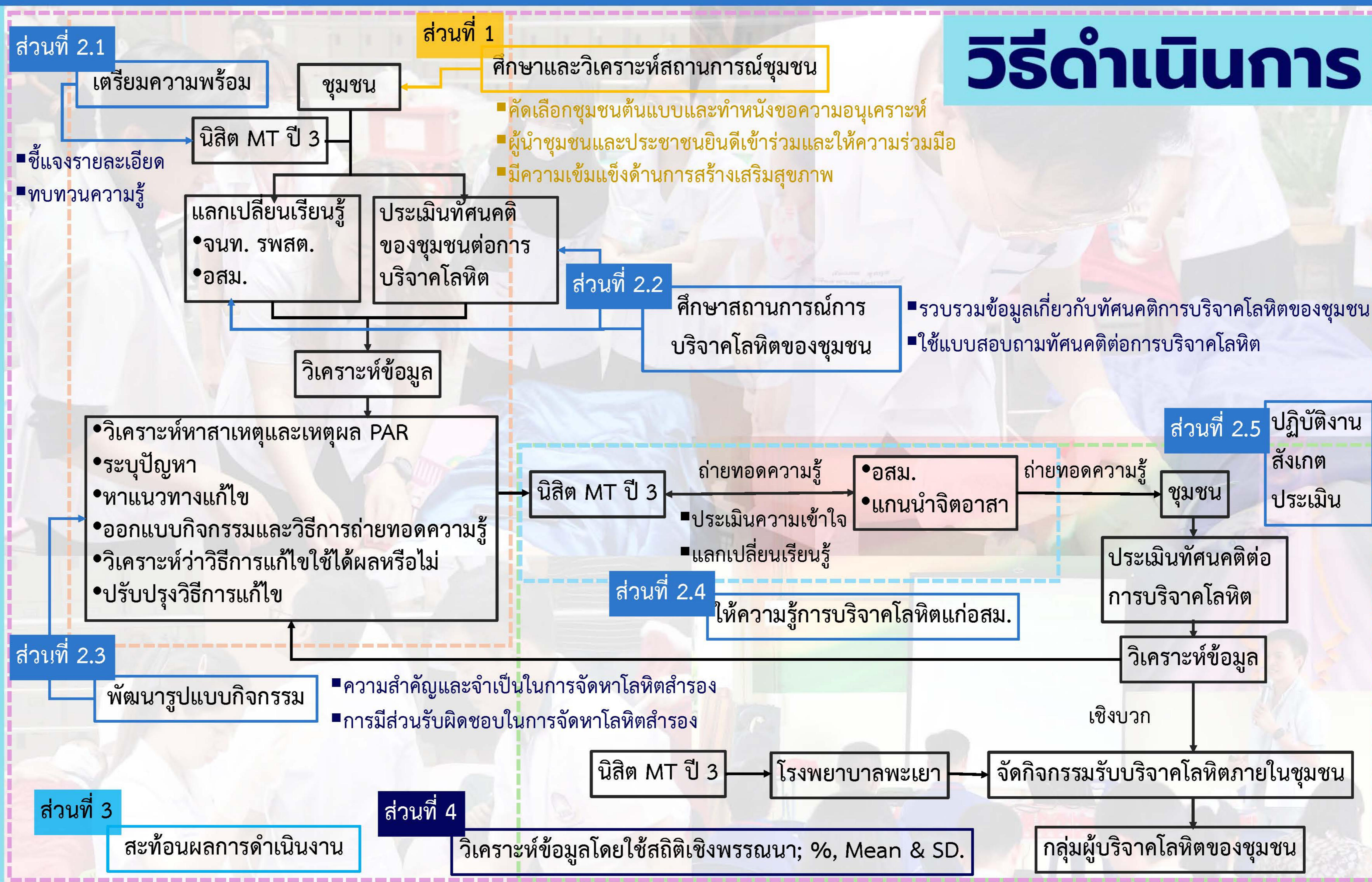
ดังนั้น รายวิชาวิทยาศาสตร์การบริการ โลหิตจึงปรับปรุงแบบการเรียนการสอนใหม่:

- สมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
 - การบริหารจัดการผู้บริจาคโลหิต
 - การเจาะเก็บโลหิตบริจาค
- สมรรถนะและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
 - 3R5C+
- การบริการวิชาการแก่ชุมชน
 - การมีส่วนร่วม/พัฒนาศักยภาพชุมชน
 - เปลี่ยนจากผู้รับเป็นผู้ให้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ชุมชนเป็นฐานในส่งเสริม และพัฒนานิสิตให้มีทักษะการบริหาร จัดการผู้บริจาคโลหิตและการเจาะ เก็บโลหิตบริจาค
2. เพื่อให้ นิสิตสามารถ นำกระบวนการคิดแบบ Critical-Thinking มาวิเคราะห์หาสาเหตุและ สร้างสรรค์วิธีการให้ชุมชนมี ส่วนร่วม และวางแผนในการ ทำงานร่วมกับชุมชน
3. เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตและส่งเสริม การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดหา โลหิตบริจาค

วิธีดำเนินการ

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน

- พื้นที่ชุมชนที่เหมาะสม
 - หมู่ที่ 4 ป่าแฝกตอย ตำบลป่าแฝก
 - หมู่ที่ 7 ไหมสันคือ ตำบลป่าแฝก

ส่วนที่ 2 ศึกษาและดำเนินการจัดการเรียนการสอน

2.1 เตรียมความพร้อมก่อนลงปฏิบัติในชุมชน

- ในส่วนของผู้เรียน
 - ทบทวน/ประเมินความรู้/ชี้แจงแบบประเมินและรูปแบบการเรียน
- ในส่วน of ชุมชน
 - วางแผนกับรพสต.และอสม./ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

2.2 สสำรวจทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตของชุมชน

- เต็มใจ (80.62) ไม่เต็มใจ (16.29) ไม่เต็มใจ (3.09)
- ขาดความรู้เรื่องสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ที่ผู้บริจาคโลหิตจะได้รับ
- ไม่ทราบว่าต้องรับบริจาคโลหิตจากมนุษย์ด้วยกันเองเท่านั้น
- กังวลเรื่องความเจ็บปวดจากการบริจาค/เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค

ส่วนที่ 2 ศึกษาและดำเนินการจัดการเรียนการสอน

- 2.3 พัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการบริจาคโลหิต
- ลักษณะกิจกรรม
- สร้างความตระหนักถึงความจำเป็น/สิทธิสวัสดิการ/ความรู้ความ เข้าใจต่อการบริจาคโลหิตที่ถูกต้อง
- รูปแบบกิจกรรม
- ฉายาวิดีโอ/เสวนาสัมภาษณ์/บรรยาย

2.4 ให้ความรู้และประเมินความเข้าใจหลังถ่ายทอดความรู้

- ค่าเฉลี่ยโดยรวม = 17.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.31
- สูง (57.14%) ปานกลาง (40%) ต่ำ (2.86%)

2.5 ประเมินการดำเนินของนิสิต

- ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ทำงานเป็นทีม/ภาวะผู้นำ/ปฏิบัติ ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
 - โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ชื่อโครงการ: พัฒนารูปแบบการเยี่ยมบ้านเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลที่ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงในเขตรับผิดชอบ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านต้า อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ชื่อผู้รับผิดชอบโครงการ ดร.พิทักษ์พงศ์ ปันต๊ะและคณะ
หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ส่งผล กระทบต่อการเจ็บป่วย ให้กับทุกคนทั่วโรคได้เผชิญปัญหาอุบัติใหม่ หลังจากการถ่านไอจากกระทรวงสาธารณสุขเมื่อ 2 ตุลาคม 2566 ที่ผ่านมายังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเยี่ยมบ้าน จึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านต้า เป็นสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน ใกล้ใจ ได้มาตรฐาน

โดยเน้นการแก้ไขปัญหที่สอดคล้องกับปัญหาที่ความต้องการผ่านกระบวนการเยี่ยมบ้าน ของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการเยี่ยมผู้ป่วยที่มีอยู่ในภาวะพึ่งพิง โดยเน้นให้ผู้ดูแลในชุมชนได้มีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาแนวทางการเยี่ยมผู้ป่วยที่มีอยู่ในภาวะพึ่งพิงของผู้ดูแลในชุมชน
4. เพื่อพัฒนาทักษะ 5 ด้านให้แก่ นิสิต ได้แก่ 1) creativity and innovation skill 2) critical thinking and problem solving skills 3) communication skill 4) collaboration skill และ 5) community skill ในการติดตามเยี่ยมบ้าน

วิธีดำเนินการ

1. Assesment

มีการสำรวจชุมชนค้นหาภาคีเครือข่าย

2. Diagnosis

มีการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับปัญหา

3. Planning

มีการวางแผนการทำงาน โดยใช้ทฤษฎีระบบและกระบวนการพยาบาล

4. Impletation

การลงมือติดตามเยี่ยมบ้านจำนวน3ครั้งและสร้างนวัตกรรม

5. Evluation

มีการติดตามประเมินผล

เอกสารประกอบ

ผลการดำเนินโครงการ

ประเด็นการเปรียบเทียบ	คะแนนก่อน		คะแนนหลัง		t	P Value
	Mean	SD	Mean	SD		
การเปรียบเทียบ ADL	8.21	1.141	9.25	1.022	-10.139	.000

ประเด็นการเปรียบเทียบ	คะแนนก่อน		คะแนนหลัง		t	P Value
	Mean	SD	Mean	SD		
คะแนน 5C+ (Total)	64.50	4.149	84.96	2.312	-22.363	.000
- Creativity and innovation skill	12.88	1.262	16.33	1.090	-9.323	.000
- Critical thinking and problem-solving skill	13.00	1.022	16.88	1.191	-12.318	.000
- Communication and language	12.88	1.262	17.88	1.018	-12.174	.000
- Collaboration teamwork skill	13.04	.999	17.50	.933	-15.126	.000
- Change agent skill	12.71	1.301	17.17	1.007	-11.432	.000

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการติดตามเยี่ยมบ้าน 24 ครอบครัว พบว่ามีปัญหาและความต้องการช่วยเหลือเกี่ยวกับงานด้านสุขภาพและช่วยในการสร้างอาชีพเป็นส่วนใหญ่ ในการติดตามเยี่ยมบ้านได้มีการพัฒนารูปแบบการเยี่ยมบ้านโดยการทฤษฎีระบบผสมผสานกับการใช้กระบวนการพยาบาล พบว่าเมื่อประเมินผลการเยี่ยมบ้านโดยใช้ ADL แล้ววัดเปรียบเทียบกันพบว่ามีความแตกต่างกัน (อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $t = -10.139, p < .01$)

ในส่วนด้านการพัฒนาทักษะ 5C+ พบว่าหลัง นิสิต ได้มีการติดตามเยี่ยมบ้านแล้วมาทำการวัดเปรียบเทียบทักษะ 5C+ ก่อนหลัง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -22.363, p < .01$) ดังแสดงในตาราง

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองในผู้สูงอายุ ด้วยเทคนิคการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC)

พศ.ดร.อรอนันต์ รสรมไชย
คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาสำคัญที่พบในผู้สูงอายุ คือ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสุขภาพ งานกายภาพบำบัดเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมสุขภาพด้านการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ดังนั้นผู้รับผิดชอบรายวิชา กายภาพบำบัดในชุมชนได้เล็งเห็นความสำคัญของสร้างพลัง (Empowerment) แก่ผู้สูงอายุเพื่อให้เห็นคุณค่าในตนเองและสร้างเสริมพลังแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังเป็นการปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้โอกาสนิสิตได้ลงพื้นที่ชุมชนมากขึ้น โดยอาศัยการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้แบบการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้สร้างความรู้และประสบการณ์จากปฏิสัมพันธ์กับชุมชน โดยใช้เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation influence control: A-I-C) ระหว่างนิสิตและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาจะเป็นผู้จัดโอกาสและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อให้นิสิตและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้ก่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชุมชน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้านการดูแลสุขภาพตนเองในผู้สูงอายุโดยอาศัยการเรียนรู้แบบการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองด้วยเทคนิคกระบวนการ A-I-C
- 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุก่อนและหลังได้รับรูปแบบการดูแลสุขภาพตนเองด้วยกระบวนการ A-I-C

กลุ่มเป้าหมาย

- 1) กลุ่มเป้าหมายภายใน นิสิตกายภาพบำบัด ชั้นปีที่ 4 จำนวน 57 คน
- 2) กลุ่มเป้าหมายภายนอก ผู้สูงอายุ จำนวน 50 คน อสม. จำนวน 10 คน

ขั้นตอนดำเนินงาน

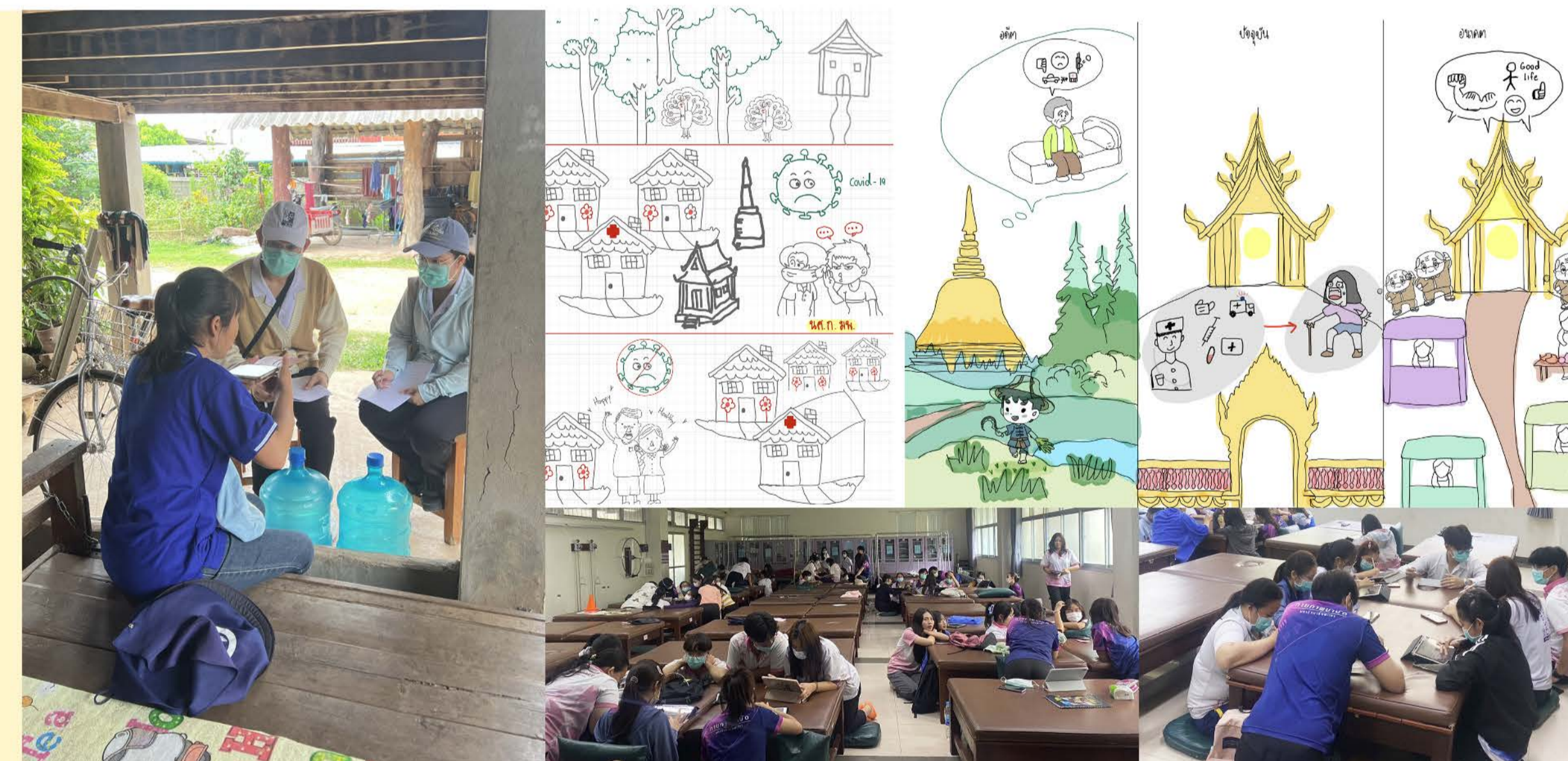
ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชุมชนก่อนการพัฒนา

- สัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
- สำรวจปัญหาสุขภาพในชุมชนโดยการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้านการดูแลสุขภาพตนเองในผู้สูงอายุโดยอาศัยการเรียนรู้แบบการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองด้วยเทคนิคกระบวนการ A-I-C

- ขั้นตอน Appreciation: A นิสิตวิเคราะห์ปัญหาการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งสถานการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ร่วมกับ อสม. และผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน
- ขั้นตอน Influence: I นิสิตจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่สำรวจพบในชุมชน ด้วยวิธี Priorities setting of health problem
- ขั้นตอน Control: C นิสิตแบ่งความรับผิดชอบเขียนโครงการและจัดทำแผนปฏิบัติการ

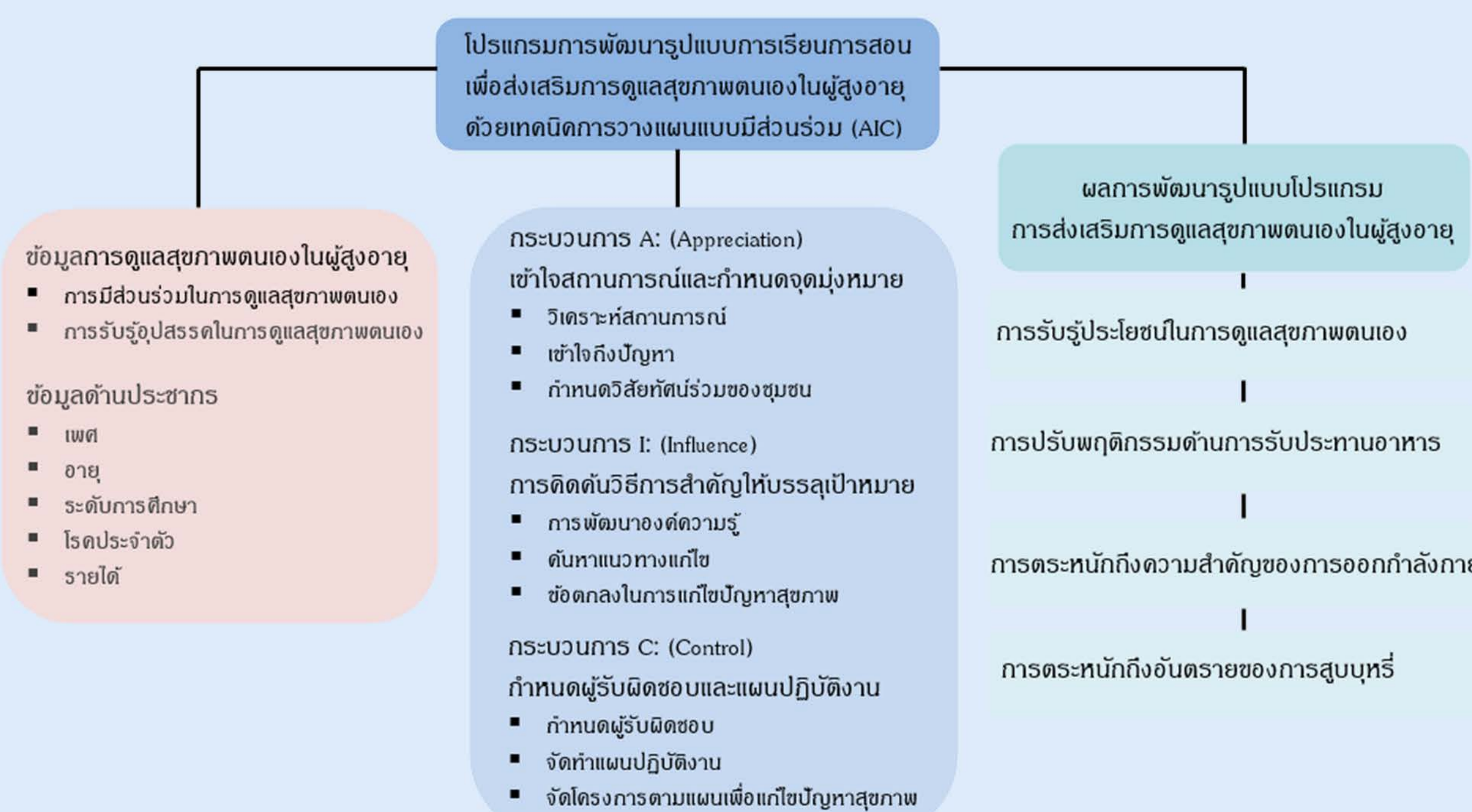
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนด้านการดูแลสุขภาพตนเองในผู้สูงอายุ

- นิสิตนำโปรแกรมการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองในผู้สูงอายุไปใช้ในชุมชน
- วิเคราะห์ผลการพัฒนารูปแบบโปรแกรมการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองในผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินโครงการ

1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองในผู้สูงอายุด้วยเทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (A-I-C)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุก่อนและหลังได้รับโปรแกรมรูปแบบการดูแลสุขภาพตนเองด้วยกระบวนการ A-I-C

ประเด็นที่ศึกษา	ก่อนได้รับโปรแกรมรูปแบบการดูแลสุขภาพตนเอง	หลังได้รับโปรแกรมรูปแบบการดูแลสุขภาพตนเอง	p-value
การรับรู้ประโยชน์การดูแลสุขภาพตนเอง	3.04 ± 0.79	4.06 ± 0.63	0.000**
การปรับปรุงพฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร	3.22 ± 0.92	4.10 ± 0.43	0.000**
การตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย	3.16 ± 0.77	3.37 ± 0.76	0.006*
การตระหนักถึงอันตรายของการสูบบุหรี่	3.16 ± 0.69	3.33 ± 0.72	0.004*

คะแนนเฉลี่ย ± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, * p-value < 0.05, ** p-value < 0.01

รูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาอนามัยโรงเรียนต่อสุขอนามัยนักเรียนในโรงเรียน

A Model for Developing the Teaching and Learning of the School Health Subject towards Student Hygiene in School

เนตรนภา พรหมมา^{1*}, พรพนา สมจิตร¹, กฤษฏา สารทอง¹, มณูเชษฐ์ มะโนธรรม¹, ศราวดี แสงคำ², กิ่งกนก รักษาเวศ³
¹สาขาวิชาอนามัยชุมชน, ²สาขาวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม, ³สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะสาธารณสุขศาสตร์

*natnapa.pr@up.ac.th

ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เด็กวัยเรียนหรือเยาวชนไทยเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยั่งยืนจำเป็นต้องพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสุขภาพอนามัย เด็กวัยเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมทั้งด้านการบริโภคสุขอนามัย ความปลอดภัย และมีพฤติกรรมเนือยนิ่งมากขึ้นเสี่ยงเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ดังนั้นโรงเรียนและบุคลากรด้านสาธารณสุข จึงร่วมกันพัฒนาที่มีความครอบคลุมทุกมิติด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม งานอนามัยโรงเรียน เป็นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ บัองกัน รักษาการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรทุกคนที่อาศัยอยู่ในโรงเรียน เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านั้นมีสุขภาพดีโดยมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชน ครอบคลุมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนการสอนต้องมีความเชื่อมโยงกับภารกิจหลักอื่นๆ ได้แก่ การบริการ วิชาการ การวิจัย และการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สามารถบูรณาการกับการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นคณะผู้จัดทำโครงการ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาอนามัยโรงเรียนต่อสุขอนามัยนักเรียนในโรงเรียนขึ้น เพื่อศึกษารูปแบบการ พัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตรสาขาวิชาอนามัยชุมชน เกิดนวัตกรรมกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนที่ดี ตลอดจนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงส่งต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาอนามัยโรงเรียนต่อสุขอนามัยนักเรียนในโรงเรียน

ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง แบบ 2 กลุ่ม วัด 2 ครั้ง (ก่อน-หลัง) กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาการเรียนการสอนได้แก่ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาอนามัยโรงเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยวัดผลลัพธ์จากการประเมินสุขอนามัย ของนักเรียนในโรงเรียนบ้านห้วยเคียน

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาอนามัยโรงเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ สุขอนามัยนักเรียนในโรงเรียนบ้านห้วยเคียน

รูปแบบนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

S (self-learning)

ให้นิสิตเป็นผู้แสวงหาความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง

C (communication)

ให้นิสิตเรียนรู้การสื่อสารร่วมกัน สร้างความมั่นใจให้ตนเองและคนรอบข้าง สร้างปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้นกับเพื่อนร่วมงาน

L (lifelong learning)

ให้นิสิตได้รับประสบการณ์เรียนรู้แบบต่อเนื่อง สนุกครใจ และมีแรงจูงใจในตนเอง

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของนิสิต ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามกลุ่มเรียน

การเปรียบเทียบ	n	Mean	SD.	\bar{d}	t	p-value
ก่อนเข้าร่วม	40	3.66	0.218	0.525	15.904	<0.001*
หลังเข้าร่วม	40	4.18	0.155			
ก่อนเข้าร่วม	38	3.65	0.264	0.187	9.460	<0.001*
หลังเข้าร่วม	38	3.84	0.205			

*ระดับความเชื่อมั่น $p < 0.05$

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนิสิต ระหว่างกลุ่มเรียนที่ 1 และกลุ่มเรียนที่ 2 จำแนกตามก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน

การเปรียบเทียบ	n	Mean	SD.	t	p-value
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม					
กลุ่มเรียนที่ 1	40	3.66	0.218	0.041	0.967
กลุ่มเรียนที่ 2	38	3.65	0.264		
หลังเข้าร่วมโปรแกรม					
กลุ่มเรียนที่ 1	40	4.18	0.155	8.293	<0.001*
กลุ่มเรียนที่ 2	38	3.84	0.205		

*ระดับความเชื่อมั่น $p < 0.05$

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนสุขอนามัยของนักเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

การเปรียบเทียบ	n	Mean	SD.	\bar{d}	t	p-value
สุขอนามัยของนักเรียน						
ก่อนเข้าร่วม	38	17.26	2.434	5.026	12.510	<0.001*
หลังเข้าร่วม	38	22.28	2.091			

*ระดับความเชื่อมั่น $p < 0.05$

วิธีการดำเนินการ

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

- คณะผู้จัดทำโครงการประชุมเตรียมความพร้อม การจัดการเรียนการสอน และร่วมกันออกแบบวางแผนการดำเนินโครงการ
- ขอความอนุเคราะห์ โรงเรียนบ้านห้วยเคียน เป็นพื้นที่ในการปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียน ด้านการส่งเสริมสุขอนามัยของนักเรียน ของดำเนิน การประเมินสุขอนามัยนักเรียน ก่อนการดำเนินโครงการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาอนามัยโรงเรียน
- แบ่งนิสิตตามการลงทะเบียนของนิสิต 2 กลุ่ม (กลุ่มเรียนที่ 1 และ กลุ่มเรียนที่ 2) แล้วทำการประเมินการเรียนการสอนก่อนจัดการเรียน การสอนในรายวิชาอนามัยโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม
- ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPECIAL สำหรับกลุ่มเรียนที่ 1 ส่วนกลุ่มเรียนที่ 2 ใช้รูปแบบเดิมตาม มคอ.3 ในการจัดการเรียนการสอน อย่างเดียว แล้วทั้ง 2 กลุ่มเรียนลงไปปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียนที่โรงเรียนบ้านห้วยเคียน
- ทำการประเมินสุขอนามัยของนักเรียน หลังจากนิสิตลงมาปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียนเสร็จสิ้นแล้ว
- ทำการประเมินผลการเรียนการสอนรายวิชาอนามัยโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มเรียน หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในสัปดาห์ที่ลงปฏิบัติงาน สนามที่โรงเรียน
- นำผลการประเมินการเรียนการสอน และสุขอนามัยของนักเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

P (participation)

นิสิตมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กิจกรรมกลุ่มร่วมกันแบบมีส่วนร่วม

I (interaction)

ให้นิสิตเรียนรู้การทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

E (effectiveness)

ให้นิสิตได้พิจารณาจากการนำผลการปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียนของการเรียน การสอนมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

A (action plan)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ช่วยในการวัดและตรวจสอบการทำงานในแต่ละขั้นตอนของงานโครงการ

สื่อสุขภาพอนามัยโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการดำเนินงานไปประยุกต์ใช้
 - 1) นำรูปแบบการศึกษาไปใช้ในรายวิชาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เช่น รายวิชาอนามัยชุมชน
 - 2) ขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ (โรงเรียน) ในการดำเนินกิจกรรม
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานครั้งต่อไป
 - 1) ควรเพิ่มกลุ่มเปรียบเทียบเพื่อทดสอบว่า ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นเกิดจากผลของรูปแบบ การจัดการสอนจริง
 - 2) ควรศึกษาข้อมูลพื้นที่ของกลุ่มเป้าหมายเช่น อายุ ส่วนสูง น้ำหนัก และผลการเรียน เดี่ยว เพื่อจะได้จัดเข้ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีข้อมูลที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด

การนำผลการดำเนินงานไปใช้ประโยชน์

- 1) หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยชุมชน ได้ รูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชาอนามัยโรงเรียนที่เหมาะสม
- 2) นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียน จาก การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อนำความรู้ที่ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการ การชีวิตประจำวันและการทำงานในวิชาชีพของตนเองในอนาคต
- 3) นักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยเคียน มีสุขอนามัยที่ดีและสามารถใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพของตนเองต่อไป

ถอดบทเรียน: ซอฟต์แวร์ชุมชนเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาการเรียนการสอน ธุรกิจเพื่อสังคมให้ก้าวทันโลกของการเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืน

พศ.ดร. จุฬารัตน์ ขอบใจกลาง
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

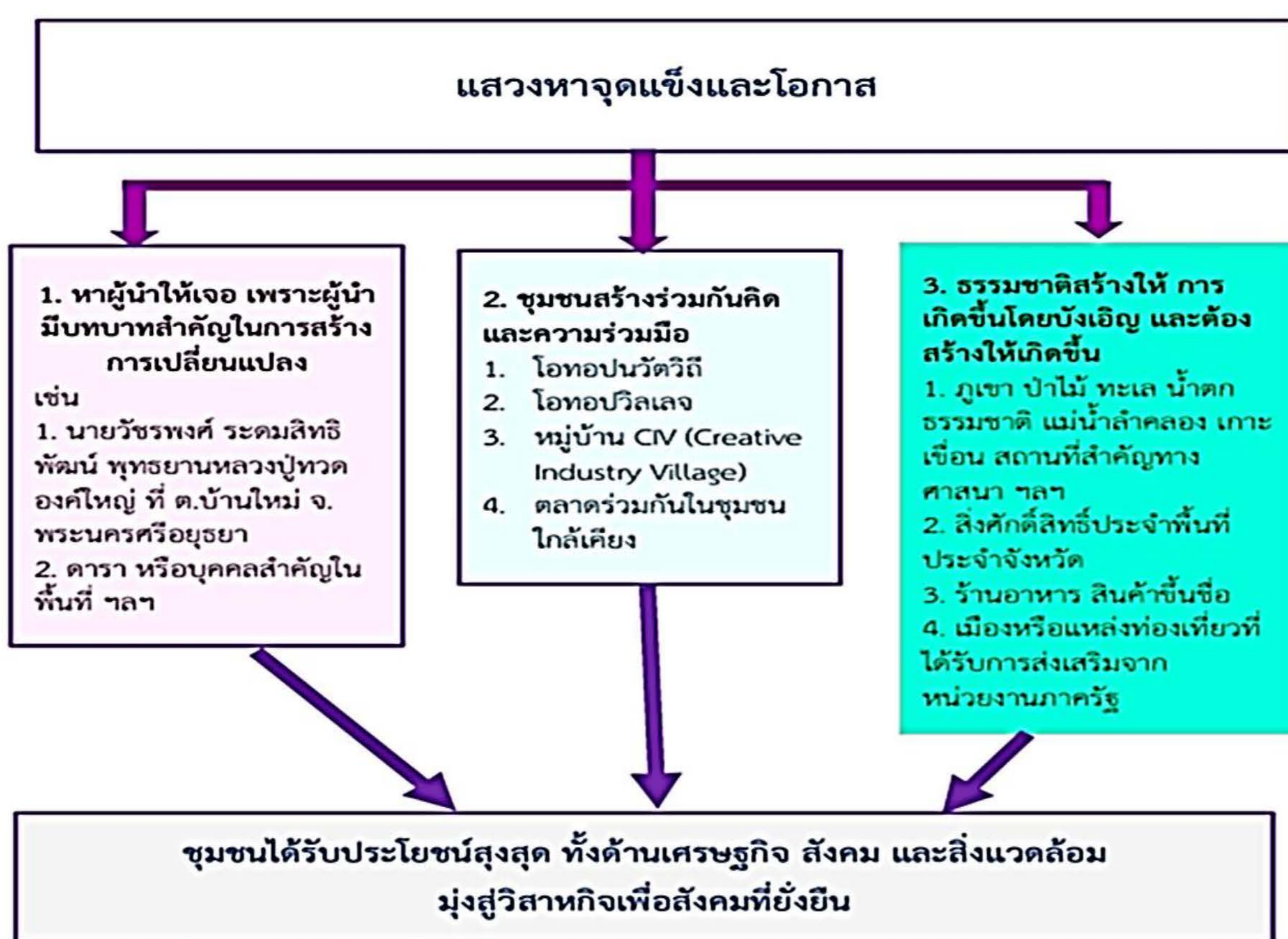
วัตถุประสงค์

1. เพื่อถอดบทเรียนซอฟต์แวร์ชุมชนจากชุมชนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ
2. เพื่อสร้างต้นแบบความสำเร็จจากซอฟต์แวร์ชุมชน ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนการบริหารธุรกิจเพื่อสังคมให้ก้าวทันโลกของการเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืน
3. พัฒนานิสิต ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างต้นแบบความสำเร็จด้านซอฟต์แวร์ชุมชน ผ่านกระบวนการถอดบทเรียนจากชุมชนต้นแบบ และสามารถประยุกต์ใช้กับการบริหารธุรกิจเพื่อสังคมที่นิสิตสนใจ
4. เพื่อให้เกิดนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับชุมชน ทั้งในพื้นที่ ส่วน ราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการ

1. เลือกกลุ่มเป้าหมาย ผู้นำ และเครือข่ายชุมชนต้นแบบ หมู่ 4 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ประสบความสำเร็จในซอฟต์แวร์ (Soft Power) ด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมอาชีพ ประเพณีวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน และตลาดชุมชน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากระบวนการถอดบทเรียน เพื่อให้ได้ต้นแบบไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
3. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล จากหนังสือตำราที่เกี่ยวข้อง หาข้อมูลจากออนไลน์ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทบทวนความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ หลักการถอดบทเรียนและเครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้นำ และผู้เกี่ยวข้อง
4. วิเคราะห์ และสรุปผลการถอดบทเรียน การนำผลจากการถอดบทเรียนไปใช้ในการเรียนการสอน

ประเภทรูปแบบหรือโมเดลและการนำเสนอภาพ

ภาพการลงพื้นที่ และการภาพการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการเพื่อสังคมที่ขับเคลื่อน โดยชุมชน ถอดต้นแบบจาก วัดหลวงประทัด พระนครศรีอยุธยา

ผลการศึกษา

1. เพื่อถอดบทเรียนซอฟต์แวร์ชุมชนจากชุมชนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ
 - ✓ **ผู้นำ** มีความสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการสร้างเครือข่าย ผู้พัฒนาชุมชนต้นแบบ ด้าน โครงสร้างพื้นฐานสำคัญของพื้นที่ที่เป็นจุดแข็งและ โอกาส ของชุมชนนั้นๆ
 - ✓ **ปัจจัยความสำเร็จ**
 1. หลักคิดในการบริหารจัดการ
 2. แนวคิดการปฏิบัติงานตามแบบของซอฟต์แวร์ (SF) รวมถึงสินค้าท้องถิ่นที่ได้รับยอมรับที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเพื่อสังคม (SE)
 3. กิจกรรมที่มีประโยชน์ ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์
 4. มิติที่ประสบความสำเร็จที่เห็นเป็นรูปธรรม ทั้งมิติการจัดการ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อสร้างต้นแบบความสำเร็จจากซอฟต์แวร์ชุมชน ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนการบริหารธุรกิจเพื่อสังคมให้ก้าวทันโลกของการเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืน
 1. ผู้นำที่เข้มแข็ง นอก อบต. นายวัชรพงศ์ วัฒนสิทธิ์ พัฒน์ ผู้สร้างพุทธยานหลวงประทัด และตลาด
 2. ชุมชนสร้างร่วมกันคิด และความร่วมมือในท้องถิ่น เกิดความสามัคคี
 3. หลักคิดในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย
 - 3.1 นโยบายการจัดการชุมชน ด้านงบประมาณต่างๆ
 - 3.2 การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เน้นทรัพยากรหลัก
 - 3.3 การดูแลด้านสิ่งแวดล้อม
 - 3.4 การบริหารภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา
3. พัฒนานิสิตให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างต้นแบบความสำเร็จด้านซอฟต์แวร์ชุมชน ผ่านกระบวนการถอดบทเรียนจากชุมชนต้นแบบ และสามารถประยุกต์ใช้กับการบริหารธุรกิจเพื่อสังคมที่นิสิตสนใจ
 1. นิสิตทราบถึง **แนวทางการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกับธุรกิจเพื่อสังคม**
 2. หลักหรือ **แนวทางการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในส่วนของชุมชน** หลักการทำงานการมีส่วนร่วมในส่วนของชุมชน
 3. **ความร่วมมือกับภาครัฐ เน้นสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ** เพื่อสนับสนุนกับให้ภาคประชาชนและแหล่งทรัพยากร
 4. **บริหารจัดการด้านปัญหา** ที่ผ่านมาพบปัญหาหลักที่พบ คือปัญหาด้านงบประมาณ งบประมาณ ขาดรายได้อื่นๆ ขาดทุน
 5. **แนวทางการสำเร็จปัจจัยหลักด้านการผลักดันด้วยการใช้ซอฟต์แวร์ (SF)**
 - ✓ ส่งเสริมซอฟต์แวร์ด้านการต่อสู้ (Fighting) จัดอีเวนต์อย่างต่อเนื่อง เช่น จัดการแข่งขันมวยไทย ไฟต์ หลวงประทัด
 - ✓ ส่งเสริมซอฟต์แวร์ด้านอาหาร (Food) ด้วยการจัดเทศกาลอาหาร
 - ✓ ส่งเสริมซอฟต์แวร์ด้านภาพยนตร์สั้น (Film) ไลฟ์สดผ่าน Tiktok Facebook
 - ✓ ส่งเสริมซอฟต์แวร์ด้านแฟชั่น (Fashion) แต่งผ้าไทย
 - ✓ ส่งเสริมด้านซอฟต์แวร์ด้าน Festival มีการสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆของไทย
 6. **จัดกิจกรรมที่มีประโยชน์ มีการให้ความรู้กับผู้ประกอบการ**
 - ✓ ความร่วมมือของผู้ประกอบการเมื่อจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์
 - ✓ มีการร่วมประชุมระหว่างผู้ประกอบการและส่วน อบต.
4. เพื่อให้เกิดนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับชุมชน
 1. **ด้านบริหารจัดการ** ในตลาดชุมชนมีความหลากหลายในตัวสินค้าที่จำหน่าย
 2. **ด้านของความร่วมมือจากทุกภาคส่วน** การบริหารจัดการวิสาหกิจเพื่อสังคมหรือวิสาหกิจชุมชนจากกรณีศึกษานี้ นิสิตได้ทราบถึงสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความสำเร็จของชุมชน
 3. **ด้านการให้ความรู้และรวบรวมประชาชนให้มีความร่วมมือกัน** เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. **ผู้เรียน**
 - ✓ สามารถทราบถึง **กระบวนการถอดบทเรียน** ด้านซอฟต์แวร์ชุมชนจากชุมชนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ
 - ✓ **มีความรู้ ความเข้าใจ** เกี่ยวกับต้นแบบความสำเร็จด้านซอฟต์แวร์ชุมชน ผ่านการสร้างกระบวนการถอดบทเรียนของธุรกิจเพื่อสังคมที่นิสิตสนใจไปสามารถสร้างธุรกิจเพื่อสังคมได้
 - ✓ ได้รับ **นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน** เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน โดยเพิ่มการส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับชุมชน ทั้งในพื้นที่ ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. **ชุมชน**
 - ✓ สามารถนำต้นแบบที่ได้จากการถอดบทเรียน **ไปปรับใช้กับชุมชนของตนเอง**
 - ✓ ทราบถึง **กระบวนการบริหารจัดการของชุมชนต้นแบบสู่ความสำเร็จ** ในความสำเร็จด้านซอฟต์แวร์ชุมชน และสามารถประยุกต์ใช้กับชุมชนตนเองได้

การจัดการและการดำเนินการกิจกรรมพิเศษและงานเทศกาลด้านมิติการเรียนรู้จากประสบการณ์ผ่านการจัดกิจกรรมพิเศษทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาชุมชนพระเจดีย์ กรุงเทพมหานคร

รศ.ดร. เสรี วงษ์มณฑา ผศ.ดร.ศิริพร แพรศรี ดร.วิลาสินี เขมะปัญญา และ ดร. ณัฐรินทร์ ปรีวงศ์กุล วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชนพระเจดีย์มีประวัติยาวนานหลายสิบปี ชุมชนนี้ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา... (text continues)

บริเวณชุมชนประกอบด้วยสถานที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ โบสถ์พระมหาไถ่ ศาลของพ่อปู่จิตรแก้ว... (text continues)

ทั้งนี้จากการสำรวจพบว่าชุมชนพระเจดีย์ยังขาดการพัฒนาในด้านการศึกษาและบริการ... (text continues)

สถานที่สำคัญในชุมชนพระเจดีย์

ศาลพ่อปู่จิตรแก้ว

ศาลพ่อปู่บิณยี

ชุมชนพระเจดีย์

กลุ่มทอกลองยาวชุมชนพระเจดีย์

ที่มา: www.livingculturalsites.com เข้าถึงข้อมูล วันที่ 10 มิถุนายน 2567

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อสร้างนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการและการดำเนินการกิจกรรมพิเศษ... (text continues)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ที่มา: David A. Kolb, 1984

วิธีดำเนินการ

- 1. กลุ่มเป้าหมาย: นิสิตปริญญาโทชั้นปีที่ 2... (text continues)

การวิเคราะห์ข้อมูล

"การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม" ในชุมชนพระเจดีย์ ในแบบ One-day-trip Cycling Tour และการสะท้อนความคิด

นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

- 1. Experiencing: การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์... (text continues)

บ้านหัวโขนคุณลุงสมชาย ล้วนวิไล (ครูภูมิปัญญาวัฒนธรรม) ... (text continues)

ชมวิถีชีวิตของชาวบ้านชุมชนท้องถิ่นพระเจดีย์ ... (text continues)

เริ่มต้นที่จุดนัดหมาย • จุดนัดหมาย: หน้าปากซอยชุมชนพระเจดีย์

ปั่นไปยังศาลพ่อปู่บิณยี • สักการะบูชาศาลพ่อปู่บิณยี ที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพ... (text continues)

บ้านครูพริ้ง ดนตรีรส • รับฟังประวัติความเป็นมาเครื่องดนตรีประเภทดี (ระนาด) ... (text continues)

Bangkok Homestay • เชิญชมโฮมสเตย์

ศาลพ่อปู่จิตรแก้ว • สักการะบูชาศาลพ่อปู่จิตรแก้ว ที่อันเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ... (text continues)

ชมตลาดชุมชนพระเจดีย์ • จับจ่ายซื้อสินค้าและอาหาร พร้อมทั้งถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

สิ้นสุดการท่องเที่ยวชุมชนพระเจดีย์ • ปั่นกลับไปตามปากซอยพระเจดีย์

ผลการดำเนินโครงการ

- ผลลัพธ์ 1. นิสิตได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง... (text continues)

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษาทำให้เกิดวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่... (text continues)

เนื่องจากสภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน... (text continues)

